

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก
THE DEVELOPMENT OF THE MUIC LEARNING MANAGEMENT MODEL
FOR AUTISTIC CHILDREN

เปมิกา เกษตรสมบูรณ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2567

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีการศึกษา 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

THE DEVELOPMENT OF THE MUSIC LEARNING MANAGEMENT MODEL
FOR AUTISTIC CHILDREN

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of DOCTOR OF EDUCATION
(Ed.D. (Arts Education))

Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University

2024

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก
ของ
เปมิกา เกษตรสมบูรณ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุริยางค์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก	 ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพิกา รอดสการ)	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุขสันติ แวงวรรณ)
..... ที่ปรึกษาร่วม	 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงนุช สุนทรชนผล)	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยวดี มากพา)
	 กรรมการ
	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิไชย)
	 กรรมการ
	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิไชย)

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก
ผู้วิจัย	เปรมิกา เกษตรสมบูรณ์
ปริญญา	การศึกษาศาสตรบัณฑิต
ปีการศึกษา	2567
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทพิกา รอดสการ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทิกา สุนทรชนผล

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก และศึกษาผลการใช้รูปแบบผลการจัดการเรียนรู้ของเด็กอทิสติก ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินงานเป็น 3 ระยะ ได้แก่ การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ การทดลองและประเมินผลการใช้โมเดลโดยกลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กออทิสติก ที่อยู่ในระดับเรียนได้ อายุ 13 - 15 ปี โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 คน โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการจำเป็น และโมเดลการสอนดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก โดยมีเนื้อหาทางดนตรีประกอบไปด้วย เรื่องเครื่องหมายสัญลักษณ์ทางดนตรี ประเภทเครื่องดนตรีไทย การขับร้องเพลงไทย การปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย การจัดการเรียนรู้อยู่พื้นฐานทฤษฎีชิปปาของทิตนา แชมมณี ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ผสมผสานกับวิธีการจัดการเรียนการสอนดนตรีของโคดาเยและคาร์ล ออร์ฟ และวิธีการจัดการเรียนการสอน 3 R's สำหรับเด็กพิเศษ ทั้งนี้การวัดความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พบว่า โมเดลมีความเที่ยงตรงสามารถนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม การทดลองใช้ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความเชื่อมั่น ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบโมเดลการสอนดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก ได้ทดลองใช้ทั้งหมด 12 ครั้ง ช่วยให้เด็กออทิสติก มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรี และแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ได้ โดยประเมินจากกระบวนการเรียนรู้เริ่มต้นจากเนื้อหาทฤษฎีจนกระทั่งเข้าสู่เนื้อหาการปฏิบัติตามลำดับ โดยได้ผลคะแนนในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ คะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3.00 จะคะแนนเต็ม 3 คะแนน มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้ วิชาดนตรี เด็กออทิสติก

Title	THE DEVELOPMENT OF THE MUIC LEARNING MANAGEMENT MODEL FOR AUTISTIC CHILDREN
Author	PEMIKA KASETSOMBOON
Degree	DOCTOR OF EDUCATION
Academic Year	2024
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Tepika Rodsakan
Co Advisor	Assistant Professor Dr. Nuttika Soontornanaphol

The purpose of this study was to develop a music learning management model for autistic students and to study the results of its application. The research was divided in three stages: content analysis; model development, experimentation, and evaluation. The sample consisted of 10 autistic students who were at the learning level, aged 13 - 15 years from Songkhla Pattanapanya School. These participants were selected using purposive sampling. The research tools included a needs assessment questionnaire and a teaching model for autistic students. The musical contents covered topics such as musical symbols, types of Thai musical instruments, singing Thai songs and practicing Thai musical instruments. The Learning management approach was based on the CIPPA theory by Tisana Khaemmanee, integrated with the methods of organizing music teaching from Kodai and Karl Orff and the 3 R's teaching approach for special children. The model's validity was confirmed by the three experts. The tools used for collecting data were related documents and research, observation, interviews, questionnaires and experiments. Data analysis was performed using statistical methods including percentages, averages, standard deviations, and reliability. The music teaching approach for children with autism helps them gain knowledge and understanding of music and express themselves creatively through music. The evaluation, based on the initial learning process of children with autism in both music theory and practical application, shows an average score of 3.00 out of a maximum score of 3, indicating an excellent level of achievement.

Keyword : Learning management Music subject Autistic students

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพิกา รอดสการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงนุช สุพรรณผล ที่ให้ความรู้ คำแนะนำ อย่างชัดเจนและรวดเร็วเสมอ และให้กำลังใจต่อผู้วิจัยตลอดมา จนปริญญานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณประธานหลักสูตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิชัย และ อาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยวดี มากพา ที่ให้ความรู้ เพิ่มประสบการณ์และ คอยช่วยเหลือ ตลอดการศึกษาและทำวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา และคุณครูธงไท หนูสง ที่คอย ช่วยเหลือ ดูแล ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัย

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ทุกท่าน ที่ท่านได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ อันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขปริญญานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณแม่อรอนงค์ เกษตรสมบูรณ์ และคุณพ่อพิชัย เกษตรสมบูรณ์ ผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องกับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ที่คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดเส้นทาง การศึกษาระดับปริญญาเอก

เปมิกา เกษตรสมบูรณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	3
ขอบเขตของงานวิจัย.....	4
ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
รูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	7
เด็กออทิสติก.....	12
กิจกรรมดนตรี.....	21
องค์ประกอบของสาระดนตรี.....	23
หลักการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชีปป่า.....	25
แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานของหลักชีปป่า.....	27
ทฤษฎีการสอนดนตรีของคาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff).....	32

การวัดและประเมินผลทางดนตรี.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
งานวิจัยต่างประเทศ	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย	40
วิธีดำเนินงานวิจัย	40
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	41
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	41
ตัวแปรที่ศึกษา	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก.....	51
แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับย่อ (Lesson Plan)	70
โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กออทิสติก.....	70
ผลการทดลองใช้รูปแบบผลการจัดการเรียนรู้ดนตรีของเด็กออทิสติก.....	74
บทที่ 5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	76
สรุปผลการวิจัย	76
อภิปรายผลการวิจัย.....	79
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	85
บรรณานุกรม.....	86
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก.....	90
ภาคผนวก ข.....	92
ภาคผนวก ค	111

ประวัติผู้เขียน.....	140
----------------------	-----

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 สรุปประเด็นสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเด็กออทิสติก	52
ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	54
ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์สภาพความจริงที่เป็นอยู่ และความต้องการจำเป็น (PNI) เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก (N = 8 คน)	55
ตาราง 4 ผลการประเมินความสอดคล้อง IOC (Index of item objective congruence)	71
ตาราง 5 แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติกการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน	74

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบโมเดลชิปปา (CIPPA)	27
ภาพประกอบ 2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กก่อนปรับปรุงแก้ไข	61
ภาพประกอบ 3 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก	62
ภาพประกอบ 4 รายละเอียดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ Melodie Model (1)	66
ภาพประกอบ 5 รายละเอียดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ Melodie Model (2)	66
ภาพประกอบ 6 รายละเอียดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ Melodie Model (3)	67
ภาพประกอบ 7 รายละเอียดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ Melodie Model (4)	67
ภาพประกอบ 8 รายละเอียดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ Melodie Model (5)	68
ภาพประกอบ 9 รายละเอียดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ Melodie Model (6)	68
ภาพประกอบ 10 รายละเอียดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ Melodie Model (7)	69

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ดนตรี มีประโยชน์ในการพัฒนาการในด้านต่างๆ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยด้านสมอง ดนตรีจะช่วยให้เด็กมีความผ่อนคลาย สามารถกระตุ้นสมองให้ทำงานได้ดี สำหรับด้านจิตใจ เสียงดนตรีจะช่วยให้เด็กมีจิตใจที่อ่อนโยน ใจเย็น มีสมาธิมากขึ้น นอกจากนี้การปฏิบัติดนตรีสามารถพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก และกล้ามเนื้อมัดใหญ่ให้มีความแข็งแรง รวมไปถึงการบรรเลงดนตรีร่วมกันเป็นวงดนตรี ยังสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์และพัฒนาทักษะทางสังคมได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันจึงมีการนำดนตรีมาเป็นเครื่องมือในการช่วยพัฒนาทักษะทางด้านต่างๆ ของเด็กในหลากหลายรูปแบบทั้งที่เป็นกิจกรรมดนตรีสากลและดนตรีไทย กิจกรรมทางดนตรีไทยสามารถเข้าไปพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทั้งทางร่างกาย บกพร่องทางการเห็น บกพร่องทางการได้ยิน บกพร่องทางการพูด เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตลอดจนเด็กออทิสติก (Autistic)

ในการเรียนดนตรีของเด็กออทิสติก กิจกรรมดนตรีเป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้แสดงออกทางท่าทาง การเคลื่อนไหว การร้อง และการเล่นเครื่องดนตรี ทั้งที่เป็นกิจกรรมกลุ่มหรือกิจกรรมเดี่ยว ทำให้มีส่วนช่วยพัฒนาการเรียนรู้อันของเด็กออทิสติกในหลากหลายด้าน ดนตรีจึงมีประโยชน์ นอกจากเด็กจะได้รับความรู้ทางดนตรีแล้ว เด็กยังได้ความสนุกสนาน ผ่อนคลาย ความเครียด รวมไปถึงการแสดงอารมณ์ ความรู้สึก จินตนาการของตนเอง และได้รู้จักการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี ทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีผ่านการจัดทำกิจกรรมทางดนตรี

เด็กที่มีความต้องการพิเศษในกลุ่มเด็กออทิสติก สถิติข้อมูลทั้งประเทศไทย ของทะเบียนกลาง กรมส่งเสริมและพัฒนาชีวิตมนุษย์ สํารวจเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2564 พบว่า เด็กออทิสติกที่มีบัตรประจำตัว มีจำนวนทั้งหมด 16,992 คน ในด้านการรักษาโรคออทิสติก ไม่ปรากฏว่ามียาสามารถรักษาให้โรคนี้หายขาดได้ เพียงแต่ใช้ยาเพื่อปรับอารมณ์และพฤติกรรม ช่วยบรรเทาอาการได้ในเบื้องต้น เช่น ความก้าวร้าว มีอาการสมาธิสั้น มีอาการซึมเศร้า (น้ำเพชร เทศะบำรุง, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2565) กล่าวเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กออทิสติก ว่าเด็กออทิสติกแต่ละคนจะมีพฤติกรรมที่ไม่เหมือนกัน อาการโดยทั่วไปที่พบเห็นบ่อย คือ การบกพร่องในการใช้ภาษาทางกาย ท่าทางทางการสื่อสาร ไม่สบตา ไม่แสดงอารมณ์ความรู้สึกต่อผู้อื่น บ้างก็เคลื่อนไหวร่างกายซ้ำๆ การดำรงชีวิตมีตารางที่คงที่ชัดเจน ไม่สามารถยืดหยุ่นได้ ความสนใจจะยึดติดกับสิ่ง

ที่ตนเองสนใจเท่านั้น อาการที่เด็กออทิสติกส่วนใหญ่เป็นและสังเกตได้ง่าย คือ อาการมีโลกส่วนตัว สูงตัดขาดจากโลกภายนอก มีความบกพร่องทางการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งอาการเหล่านี้เป็นการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด และเป็นแนวทางการพัฒนาในการบำบัดด้านต่างๆ เมื่อทราบว่าเด็กมีอาการออทิสติกต้องรีบได้รับการช่วยเหลือโดยเร่งด่วน การช่วยเด็กออทิสติกได้ดีที่สุด คือ การใช้การบำบัด หรือจัดกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมให้เกิด ปฏิสัมพันธ์ ต้องใช้ การดูแลเอาใจใส่ ความสม่ำเสมอและต่อเนื่องในการสอน ย้ำ ซ้ำ ทวน ให้เด็กออทิสติกเกิดการ เรียนรู้ และพัฒนาได้

เด็กออทิสติกแต่ละคนมีพัฒนาการที่อาจแตกต่างกัน (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2545) ได้ อธิบายไว้ว่า โรคออทิสซึม เป็นโรคที่มีลักษณะแตกต่างกันได้มาก อาการมีหลายอย่างและความรุนแรงก็ต่างกัน ตั้งแต่อ่อนไปจนถึงรุนแรงมาก กลุ่มแรกคือเด็กออทิสติกที่มีอาการรุนแรงน้อย มักมีสติปัญญาดี มีพัฒนาการทางภาษาที่ดีพอใช้ สามารถเรียนรวมกับเด็กปกติได้ บางรายเรียนได้สูงถึงปริญญาเอก เด็กกลุ่มที่สองคือออทิสติกที่มีอาการรุนแรงปานกลาง มีพัฒนาการทางสังคมและภาษาที่จำกัด เรียนหนังสือได้ไม่สูงเท่ากลุ่มแรก แต่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ดีพอใช้ เด็กกลุ่มที่สามคือเด็กออทิสติกที่มีอาการรุนแรงมาก มีภาวะดาวน์ซินโดรมร่วมด้วย ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ และต้องมีผู้ดูแลตลอดชีวิต เช่น กิจกรรมบำบัด วาไรบำบัด ดนตรีบำบัด

การจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนเฉพาะทาง และโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนให้กลุ่มเด็กออทิสติกสามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ ในส่วนของปัญหาที่พบเป็น ในเรื่องปฏิสัมพันธ์ เรื่องความจำ เด็กกลุ่มนี้จะจำช้า ใช้เวลาในการจำเยอะกว่าเด็กปกติมาก หากเด็กออทิสติกสนใจในเครื่องดนตรีชนิดใด การขับร้อง หรือ กิจกรรมทางดนตรี จะมีความแน่วแน่ ตั้งใจ พยายามฝึกฝนจนกว่าจะทำได้ตามที่ครูสอน แต่เด็กออทิสติกบางคนจะไม่ชอบเสียงดัง หากได้ยินเสียงเครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงดังมาก จะขาดสมาธิในการเรียน ดนตรีสามารถช่วยให้เด็กปรับพฤติกรรมได้ดีขึ้น เด็กที่เรียนดนตรี หรือฟังดนตรี จะทำให้ใจเย็นลง ลดความก้าวร้าว ฝึกสมาธิ ระดับช่วงอายุที่เหมาะสมกับการเรียนดนตรี ควรจะอยู่ในช่วงวัยที่สามารถสื่อสารได้ และเป็นออทิสติกในกลุ่มที่เรียนได้ แต่การศึกษาทางดนตรียังไม่มีหลักสูตรดนตรีสำหรับเด็กออทิสติกโดยเฉพาะ ปัจจุบันผู้สอนที่ทำการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ยังต้องใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 แต่ต้องนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในกลุ่มต่างๆ ปัญหาด้านการเรียนดนตรีของเด็กออทิสติก คือ เด็กกลุ่มนี้ไม่สามารถเรียนตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน 2551 (สาระดนตรี) ได้ เนื่องจากเนื้อหา

ที่กำหนดมีความละเอียดไม่เหมาะแก่การเรียนรู้ จึงทำให้การเรียนรู้ดนตรีไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร(ธงไท หนูสง, ผู้ให้สัมภาษณ์, 16 สิงหาคม 2565)

การแก้ไขหรือการพัฒนาในกลุ่มเด็กกลุ่มนี้นั้น มีวิธีการหลากหลายที่นำมาใช้ เช่น การใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพราะเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กที่ได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการรับรู้ โดยอาศัยประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม จนเกิดความเข้าใจทำให้เกิดความคิดจินตนาการ รวมไปถึงการแสดงออก ดนตรีสามารถปรับวิธีการสอนเพื่อตอบสนองต่อความต้องการให้กับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมให้ได้รับคุณค่าทางดนตรี โดยการปรับรูปแบบการสื่อสารหรือการสื่อความหมาย การใช้เครื่องมือต่างๆ ซึ่งแสดงออกทั้งความคิด ความรู้สึก อารมณ์ และทำให้เกิดการพัฒนาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ในตนเองขึ้น พร้อมทั้งมีส่วนช่วยส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น(ศรีแพ จันทราภิรมย์, 2550) ซึ่งจะทำให้ครูสามารถวางแผนการเรียนการสอนให้นักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมแต่ละบุคคลได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการสร้างแรงจูงใจ เช่น การให้รางวัล และตอบสนองต่อการรับรู้ทางประสาทสัมผัสที่เหมาะสม บางครั้งในชั้นเรียนแบบกลุ่มสามารถให้นักเรียนปกติ ช่วยนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมในการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน อีกทั้งต้องให้ความสำคัญระหว่างความร่วมมือของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจ เห็นจุดดี และข้อสังเกต เพื่อนำไปจัดทำ IEP ในระบบการศึกษาพิเศษต่อไป (Hourigan R., 2009)

จากข้อมูลข้างต้นนั้น จะพบว่าในประเทศไทยยังไม่มีการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรีสำหรับเด็กออทิสติกโดยเฉพาะ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญ และสภาพปัญหาของเด็กออทิสติกที่ควรได้รับการพัฒนา จึงมีแนวคิดริเริ่มแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก โดยผู้วิจัยออกแบบการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีโดยใช้แนวทางของชิปปา(CIPPA Model) ผสมผสานทฤษฎีการสอนดนตรีของโคดาย (Kodaly) และให้อยู่ในแนวทางของการจัดการเรียนการสอนที่เด็กออทิสติกพึงมี เพื่อให้เด็กออทิสติกสามารถเรียนด้านดนตรี และนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบผลการจัดการเรียนรู้ดนตรีของเด็กออทิสติก

ขอบเขตของงานวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา การกำหนดขอบเขตวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. การออกแบบโมเดลการจัดการเรียนรู้ทักษะทางดนตรี ใช้องค์ประกอบ แนวทางของโมเดล ชิปปา(CIPPA Model)
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 2.1 ใช้วิธีการจัดการสอนดนตรีของโคดาไล (Kodaly)
 - 2.2 ใช้วิธีการจัดการสอนดนตรีของคาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff)
 - 2.3 ใช้วิธีการจัดการสอน 3 R's
 - 2.3.1 Repetition คือ การสอนซ้ำๆ ซากๆ ทบทวนบ่อยๆ สอนง่ายๆ สั้นๆ และสอนจากง่ายไปหายาก
 - 2.3.2 Relaxation คือ การสอนจะต้องไม่เคร่งเครียด ให้บรรยากาศผ่อนคลาย ดัดแปลงการสอนเป็นการเล่น การร้องเพลง การเล่นเกม
 - 2.3.3 Routine คือ การสอนจะต้องสม่ำเสมอเป็นประจำ
3. ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ดนตรี

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขอบเขต ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ดังนี้

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มเด็กออทิสติกระดับเรียนได้ อายุ 13 -15 ปี จากโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา เลขที่ 439/9 หมู่ 2 เทศบาลนครสงขลา กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กออทิสติก ที่อยู่ในระดับเรียนได้ อายุ 13 - 15 ปี โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 คน จากโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา เป็นจำนวนที่สามารถเรียนรู้กิจกรรมทางดนตรีได้ดี

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กออทิสติก ที่อยู่ในระดับเรียนได้ อายุ 13 - 15 ปี โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 คน จากโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา เลขที่ 439/9 หมู่ 2 เทศบาลนครสงขลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก โดยคาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1. เป็นต้นแบบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก
2. สามารถพัฒนาเด็กออทิสติกให้มีความรู้ทางดนตรีดีขึ้น
3. สามารถนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีสำหรับเด็กออทิสติกไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่างๆได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก หมายถึง การออกแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก มีองค์ประกอบเนื้อหา คือ เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี ประเภทเครื่องดนตรีไทย การร้องเพลงไทย การบรรเลงดนตรีและการแสดงผลงานทางดนตรี โดยสร้างบนพื้นฐานทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ชิปาของทิสนา แชมมณี การจัดการเรียนรู้ผสมผสานกับวิธีการจัดการเรียนการสอนดนตรีของโคดาเย คาร์ล ออร์ฟ และวิธีการจัดการเรียนการสอน 3 R's สำหรับเด็กพิเศษ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก ผู้วิจัยได้ค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้แยกเป็น 9 ประเด็น ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้
2. เด็กออทิสติก
3. กิจกรรมดนตรี
4. องค์ประกอบของสาระดนตรี
5. หลักการจัดการเรียนรู้ทฤษฎี CIPPA Model
6. ทฤษฎีการสอนดนตรีของโคดาย (Kodaly)
7. ทฤษฎีการสอนดนตรีของคาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff)
8. การวัดและประเมินผลทางดนตรี
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบการจัดการเรียนรู้

(ทิตินา แชมมณี, 2557) ให้ความหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ว่า หมายถึง สภาพลักษณะของการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญ ซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระบบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดความเชื่อต่างๆ โดยมีการจัดกระบวนการหรือขั้นตอนในการเรียนการสอน โดยอาศัยวิธีสอนเทคนิคการสอนต่างๆ เข้าไปช่วยทำให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ โดยมีองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้ ดังนี้

1. มีทฤษฎี ปรัชญา แนวคิด หลักการ หรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักของรูปแบบนั้นๆ
2. มีการอธิบายและการบรรยายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ
3. มีการจัดระบบ คือ มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้น
4. มีการใช้ข้อมูลหรืออธิบายเกี่ยวกับวิธีการสอน และเทคนิคการสอนต่างๆ ที่ช่วยให้กระบวนการจัดการเรียนรู้นั้นๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้จะช่วยทำให้ผู้สอนได้ทราบถึง ความแตกต่างระหว่างผู้เรียนแต่ละคน และได้ทราบถึงวิธีการหรือรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนแต่ละคนชอบ และปฏิบัติในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ อีกทั้งได้ทราบถึงสภาพสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อความชอบในรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต่อไป อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา

(ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง, 2545) กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง บริบทและสิ่งแวดล้อม สภาพเงื่อนไขต่างๆ ในการเรียนรู้ของนักเรียน สามารถเรียนรู้ได้ แนวคิดที่แตกต่างกัน แนวคิดแรกมีมุมมอง ที่ลักษณะหรือพฤติกรรมของนักเรียนที่ใช้ในการเรียน แต่แนวคิดที่สอง ได้มีมุมมองที่สภาพแวดล้อมหรือปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรม หรือวิธีการเรียนของนักเรียน

กล่าวคือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นเรื่องของบริบท สิ่งแวดล้อม และสภาพเงื่อนไขต่างๆ ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน แนวคิดแรกเน้นที่ลักษณะหรือพฤติกรรมของนักเรียนที่ใช้ในการเรียน ขณะที่แนวคิดที่สองมองไปที่สภาพแวดล้อมหรือปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและวิธีการเรียนของนักเรียน

(ทิตินา แคมมณี, 2552) กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เป็นสากล ซึ่งได้รับการพิสูจน์ทดสอบประสิทธิภาพ ได้รับความนิยมโดยทั่วไปมีจำนวนมากและครอบคลุมการพัฒนาทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และการพัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆ รวมทั้งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นบูรณาการ หรือเน้นการเรียนรู้แบบองค์รวม ผู้สอนที่ต้องช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในทัศนหรือเนื้อหาสาระต่างๆ

1. รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน Instructional Model based on Simpson's Processes for Psycho Motor Skill Development

1.1 ทฤษฎี / หลักการ / แนวคิดของรูปแบบ

ซิมป์สันกล่าวว่า ทักษะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของร่างกายผู้เรียน เป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อ หรือร่างกายในการทำงานที่ซับซ้อนและต้องใช้กล้ามเนื้อหลายส่วน การทำงานเกิดจากการสั่งการของสมองที่มีปฏิสัมพันธ์กับความรู้สึก ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน ซึ่งหากได้รับการฝึกฝนที่ดี จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญ และผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้จาก ความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความแรง หรือความราบรื่นในการจัดการ

1.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

ช่วยให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือทำงานที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวหรือการประสานงานของกล้ามเนื้อได้อย่างถูกต้องและชำนาญ

1.3 กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

1.3.1 ขั้นการเรียนรู้: ให้ผู้เรียนรับรู้สิ่งที่จะทำ โดยการสังเกตการณ์ทำงานอย่างตั้งใจ

1.3.2 ขั้นการเตรียมความพร้อม: ปรับตัวให้พร้อมเพื่อการทำงานหรือแสดงพฤติกรรมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์

1.3.3 ขั้นการตอบสนองภายใต้การควบคุม: ให้โอกาสผู้เรียนตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ ผ่านการเลียนแบบหรือการลองผิดลองถูก

1.3.4 ขั้นการลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไก: ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติและเกิดความเชื่อมั่น

1.3.5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ: ผู้เรียนทำได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ และอัตโนมัติ

1.3.6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้: ปรับปรุงทักษะและประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ

1.3.7 ขั้นการคิดริเริ่ม: เมื่อผู้เรียนชำนาญและประยุกต์ใช้ได้ จะเกิดความคิดใหม่ๆ ในการปรับปรุงการกระทำ

1.4 ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียน

ผู้เรียนจะสามารถกระทำหรือแสดงออกอย่างคล่องแคล่วและชำนาญ นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และความอดทนให้เกิดขึ้น

2. รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harrow's Instructional Model for Psychomotor Domain)

2.1 ทฤษฎี / หลักการ / แนวคิดของรูปแบบ

แฮร์โรว์จัดลำดับการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้น จากการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่ไปถึงกล้ามเนื้อย่อย ประกอบด้วย การเลียนแบบ การลงมือกระทำตามคำสั่ง การกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ การแสดงออก และการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ

2.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

มุ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสามารถทางด้านทักษะปฏิบัติ สามารถปฏิบัติหรือกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์และชำนาญ

2.3 กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

2.3.1 ขั้นการเลียนแบบ: ให้ผู้เรียนสังเกตการกระทำและบอกขั้นตอนหลักของการกระทำนั้น

2.3.2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง: ให้ผู้เรียนลงมือทำตามคำสั่งของผู้สอนหรือคู่มือ

2.3.3 ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์: ผู้เรียนฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้นได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์

2.3.4 ขั้นการแสดงออก: ฝึกฝนจนทำสิ่งนั้นได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว รวดเร็ว และมั่นใจ

2.3.5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ: ผู้เรียนสามารถทำสิ่งนั้นได้อย่างสบายๆ เป็นไปโดยอัตโนมัติ

2.4 ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนผู้เรียนจะพัฒนาทักษะปฏิบัติ สามารถกระทำได้อย่างถูกต้องและสมบูรณ์

3. รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies's Instructional Model for Psychomotor Domain)

3.1 ทฤษฎี / หลักการ / แนวคิดของรูปแบบ

เดวิสเสนอว่า ทักษะส่วนใหญ่ประกอบด้วยทักษะย่อยๆ การฝึกให้ผู้เรียนทำทักษะย่อยๆ ก่อน แล้วค่อยเชื่อมโยงเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ดีและรวดเร็วขึ้น

3.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถด้านทักษะปฏิบัติ โดยเฉพาะทักษะที่ประกอบด้วยทักษะย่อยจำนวนมาก

3.3 กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

3.3.1 ขั้นการสาธิตทักษะหรือการกระทำ: ให้ผู้เรียนเห็นภาพรวมของทักษะโดยการสาธิตตั้งแต่ต้นจนจบ

3.3.2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย: แบ่งทักษะออกเป็นส่วนย่อยๆ และสาธิตแต่ละส่วนให้ผู้เรียนทำตามทีละส่วน

3.3.3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย: ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิต หากติดขัดให้คำแนะนำและแก้ไข

3.3.4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ: แนะนำเทคนิคที่จะช่วยให้ผู้เรียนทำงานได้ดีขึ้น เช่น ประณีต รวดเร็ว หรือเปลี่ยนแปลงน้อยลง

3.3.5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์: เมื่อผู้เรียนทำได้แล้ว ให้ฝึกต่อเนื่องจนสามารถทำได้อย่างชำนาญ

3.4 คนที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติทักษะได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพโดยครูจะต้องมีพฤติกรรมที่จำเป็น ดังนี้ หลักการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยหลักการหลายประการเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อนักเรียน หลักการสำคัญประกอบด้วย การสอนอย่างกระจ่าง การมีความกระตือรือร้น เน้นเรื่องงาน มีกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน และการใช้คำถามที่น่าสนใจ ดังนี้

3.4.1 สอนกระจ่าง (Clarity of Instruction): ครูต้องวางแผนการสอนโดยกำหนดเนื้อหาที่จะสอนอย่างชัดเจนว่าจะสอนอะไร (What) สอนทำไม (Why) สอนเมื่อไหร่ (When) และสอนอย่างไร (How) การสอนที่กระจ่างจะช่วยให้ นักเรียนเข้าใจเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น

3.4.2 มีความกระตือรือร้น (Enthusiasm During Instruction) ครูต้องมีความกระตือรือร้นในการสอน เพื่อเป็นตัวอย่างให้นักเรียน ความกระตือรือร้นของครูจะสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและมีพลัง ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจและมีส่วนร่วมในการเรียนรู่มากขึ้น การเตรียมการสอนและกิจกรรมให้พร้อมจะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี

3.4.3 เน้นเรื่องงาน (Task Orientation): ครูต้องกระตุ้นให้นักเรียนมีความตั้งใจจริงในการเรียน และมีความตื่นตัวเสมอ โดยครูจะต้องระบุวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ ประเมินผลผู้เรียนก่อนจัดการเรียนรู้ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ พร้อมทั้งการป้อนกลับและปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้นักเรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้เสมอ

3.4.4 มีกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ (Instructional Strategies): ครูต้องรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้หลากหลายวิธี เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน การใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายจะช่วยให้ นักเรียนมีความสนใจและมีแรงจูงใจในการเรียนรู่มากขึ้น

3.4.5 มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน (Instruction with Student): ครูต้องยอมรับและให้คุณค่านักเรียนเสมือนบุตรหลานของตนเอง ครูควรมหาโอกาสพูดคุยกับนักเรียนทุกคน ตาม

ถึงปัญหาที่นักเรียนอาจเผชิญและให้คำปรึกษาตามความเหมาะสม การสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนจะช่วยให้นักเรียนรู้สึกเป็นที่ยอมรับและมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น

3.4.6 ใช้คำถามที่น่าสนใจ (Use of Interesting Questions): ครูต้องฝึกให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักถาม และให้คะแนนหรือรางวัลเป็นสิ่งจูงใจ การใช้คำถามที่น่าสนใจจะช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนและช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายมากขึ้น

โดยสรุปว่า การจัดการเรียนการสอนตามหลักการเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหา มีความสนใจในการเรียนรู้ และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งจะส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ

เด็กออทิสติก

ความหมายของเด็กออทิสติก

ออทิสซึม (autism) มีรากศัพท์มาจากภาษากรีก กล่าวคือ ออโต (auto) แปลว่า ตัวเอง (self) หมายถึง มีอาการถดถอย (withdrawn) และอยู่ในโลกของตัวเอง หรือหนีไปจากความเป็นจริง ส่วนสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทยและองค์การอนามัยโลกสรุปความหมายของออทิสซึมว่าเป็นความผิดปกติทางด้านการพัฒนาการหลายอย่างร่วมกัน (pervasive development) เกิดจากความผิดปกติที่ระบบประสาท (neurological disorders) ทำให้มีความบกพร่องของความสามารถในการเรียนรู้ การรับรู้การเคลื่อนไหว การบูรณาการประสาทความรู้สึกและพัฒนาทางอารมณ์ ฯลฯ (เบญจมาศ พระธานี, 2554, น 3.)

(นิขรา เรืองดารกานนท์, 2551) ออทิสติกเป็นความผิดปกติของพัฒนาการทางระบบประสาท (neurodevelopmental disorder) ซึ่งมีลักษณะสำคัญ คือ ความบกพร่องหรือความผิดปกติของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น นอกจากนี้ ยังมีความผิดปกติทางด้านภาษาที่ส่งผลให้มีความบกพร่องในการสื่อสาร รวมถึงการมีพฤติกรรมซ้ำซากที่จำกัดและไม่หลากหลาย ซึ่งแตกต่างจากพฤติกรรมของคนปกติทั่วไป ลักษณะเหล่านี้ทำให้บุคคลที่มีออทิสติกมักพบความยากลำบากในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ทางสังคม การสื่อสารทั้งทางวาจาและไม่วาจา และการปรับตัวในกิจกรรมหรือสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป พฤติกรรมที่ซ้ำซากและจำกัดยังอาจปรากฏในรูปแบบของการยึดติดกับกิจวัตรประจำวัน การสนใจเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างมาก และการมีปฏิกิริยาต่อสิ่งกระตุ้นทางประสาทสัมผัสที่แตกต่างจากคนทั่วไป

การดูแลและการสนับสนุนที่เหมาะสมสามารถช่วยให้บุคคลที่มีออทิสติกสามารถพัฒนาทักษะและความสามารถในการใช้ชีวิตประจำวันได้ดีขึ้น โดยการให้ความเข้าใจและการสนับสนุน

จากครอบครัว โรงเรียน และสังคมเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยให้พวกเขามีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถมีส่วนร่วมในสังคมได้อย่างเต็มที่

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) บุคคลออทิสติก ได้แก่ บุคคลที่มีความผิดปกติของระบบการทำงานของสมองบางส่วน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความบกพร่องทางพัฒนาการ ด้านภาษา ด้านสังคม และการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และมีข้อจำกัดด้านพฤติกรรมหรือมีความสนใจ จำกัดเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยความผิดปกตินี้พบได้ก่อนอายุ 30 เดือน

(ผดุง อารยะวิญญู, 2541) กล่าวว่า เด็กออทิสติก เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาประเภทหนึ่ง เด็กกลุ่มนี้ต้องการการศึกษาพิเศษ ในลักษณะที่แตกต่างไปจากการศึกษาที่ให้กับเด็กปกติ เพราะเด็กกลุ่มนี้มีความบกพร่องในพัฒนาการด้านการสื่อความหมาย ไม่ว่าจะเป็นการใช้สีหน้าท่าทาง หรือใช้ภาษากายคำ มีปัญหาทางพฤติกรรม มีปัญหาทางสังคม มีพฤติกรรมที่แปลกและซ้ำ

(อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2545) ที่กล่าวว่า เด็กออทิสติกมักมีสารโอปิออยด์ (Opioids) ซึ่งเป็นสารประเภทมอร์ฟิน เพิ่มขึ้นในกระแสโลหิต สารนี้จะยับยั้งการเติบโตของระบบประสาท ทำให้ร่างกายเสียสมดุลและภูมิคุ้มกันโรคแยลง นอกจากนี้ การที่เด็กออทิสติกมีสารซัลเฟต (Sulphate) ในเลือดต่ำก็ส่งผลให้สมองทำงานแปรปรวนได้เช่นกัน โรคทางกายบางโรคสามารถส่งผลกระทบต่อสมอง และอาจเป็นสาเหตุของโรคออทิสติกได้ เช่น การติดเชื้อ Herpes Simplex ที่ทำให้เชื้อไวรัสขึ้นสมอง ซึ่งอาจทำให้สมองถูกทำลายและเกิดอาการออทิสติกตามมา นอกจากนี้ โรค Phenylketonuria หรือ PKU ซึ่งมีกรดอะมิโน Phenylalanine ในเลือดสูงกว่าปกติ ก็สามารถทำให้เกิดอันตรายต่อเซลล์สมอง ส่งผลให้เกิดอาการชักและปัญญาอ่อน

โดยรวมแล้ว ออทิสติกเกิดจากความไม่สมดุลของสารเคมีในร่างกายและปัจจัยทางกายภาพอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการทำงานของระบบประสาทและสมอง การทำความเข้าใจและจัดการกับปัจจัยเหล่านี้สามารถช่วยให้การดูแลเด็กออทิสติกมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(กระทรวงสาธารณสุข, 2548) สำหรับทางการแพทย์ในการวินิจฉัยโรคออทิสติกนั้น เป็นการสังเกตความผิดปกติทางด้านพฤติกรรม โดยจะมีตัวชี้บ่งบอกความผิดปกติ ซึ่งได้จากการรวบรวมลักษณะความผิดปกติของออทิสติกซึ่งเหมือนกันทั่วโลก ในประเทศสหรัฐอเมริกาใช้ DSM IV (Diagnostic and Statistic Manual of Mental Disorders IV) ได้จำแนก ออทิสติกอยู่ในกลุ่มของความผิดปกติทางด้านพัฒนาการอย่างรุนแรง เพื่อแยกสภาวะปัญญาอ่อน พัฒนาการทางด้านภาษาที่ผิดปกติ การขาดความสามารถในการเรียนรู้แบบจำเพาะและทางจิตเวช รวมทั้งความผิดปกติทางด้านบุคลิกภาพเชิงเก็บตัว ส่วนองค์การอนามัยโลก (World Health Organization-

WHO) ใช้ ICD -10 แม้จะมีการใช้ตัวชี้วัดความผิดปกติที่แตกต่างกันในแต่ละสถาบัน แต่อย่างไรก็ตามตัวชี้วัดความผิดปกติต่างบ่งบอกถึงลักษณะความผิดปกติของโรคออทิสติก ที่มีความคล้ายคลึงกัน โดยจัดว่าโรคออทิสติก คือ ความผิดปกติด้านพัฒนาการอย่างรุนแรง ซึ่งจะแสดงความผิดปกติ 3 ด้าน คือ ความผิดปกติด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ด้านภาษาการสื่อสาร ความหมาย และด้านพฤติกรรม

(นิชรา เรืองดารกานนท์, 2551) ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา มุมมองต่อกลุ่มอาการออทิสติกเริ่มเปลี่ยนแปลงไป จากโรคที่ได้รับความสนใจเฉพาะในแวดวงจิตเวชและจิตวิทยา ความสนใจนี้ได้ขยายไปสู่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญอื่น ๆ เนื่องจากเด็กออทิสติกมักแสดงอาการความผิดปกติทางสมองในด้านอื่นร่วมด้วย เช่น อาการชักหรือโรคลมชัก โรคที่เกี่ยวข้องกับความผิดปกติของระบบประสาทบางประเภท รวมถึงโรคที่มีความผิดปกติทางพันธุกรรมหรือภาวะติดเชื้อบางชนิดในสมอง การศึกษาเกี่ยวกับออทิสติก จึงมีแพทย์จากหลากหลายสาขาวิชาเข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งหมดนี้นำมาซึ่งข้อสรุปเบื้องต้นว่า กลุ่มอาการออทิสติกเป็นโรคที่เกิดจากความผิดปกติทางสมอง หมายถึงสมองมีพัฒนาการที่ล่าช้าหรือเบี่ยงเบนไปจากปกติทั่วไป โดยมีสาเหตุมาจากพันธุกรรมหรือปัจจัยอื่นที่มีผลกระทบต่อสมอง ซึ่งกำลังมีการศึกษาเพิ่มเติมมากขึ้น

(ผดุง อารยะวิญญู, 2541) เด็กออทิสติก หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องอย่างรุนแรงในการสื่อความหมาย พฤติกรรม สังคม และการเรียน ความบกพร่องมักเกิดขึ้นในวัยเด็ก เด็กเหล่านี้จะมีปัญหาในการใช้ความคิด สติปัญญา และรับรู้ ซึ่งเป็นผลให้เด็กไม่สามารถเรียนรู้ได้ดี ขาดความเข้าใจในวิชาที่เรียน มีปัญหาในการสื่อสาร

(เพ็ญแข ลิ้มศิลา, 2540) เด็กออทิสติกหมายถึงเด็กที่มีความผิดปกติและความล่าช้าทางพัฒนาการทางสังคม ด้านการสื่อความหมาย ภาษา และการจินตนาการ ซึ่งมีสาเหตุเกี่ยวข้องกับความผิดปกติทางกายภาพ เนื่องจากมีหน้าที่ของสมองบางส่วนทำงานผิดปกติไป

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) นิยามบุคคลออทิสติกว่า เป็นบุคคลที่มีความผิดปกติของระบบการทำงานของสมองบางส่วนซึ่งส่งผลต่อความบกพร่องทางพัฒนาการด้านภาษา และการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน และมีข้อจำกัดด้านพฤติกรรม หรือมีความสนใจจำกัดเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยความผิดปกตินั้นค้นพบได้ก่อนอายุ 30 เดือน

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 น 2-3) ปัจจุบันบุคคลออทิสติกมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ข้อมูลระดับวิทยาพบว่ามีประมาณ 5 -15 คน ในประชากร 10,000 คน และพบในเด็กชายมากกว่าเด็กหญิงในสัดส่วน 3 - 4 ต่อ 1 ส่วน สาเหตุของความบกพร่องของบุคคลออทิสติกนั้น ในปัจจุบันยังไม่ทราบ

แน่นอน มีเพียงหลักฐานสนับสนุนว่า สาเหตุส่วนหนึ่งอาจมาจากการถ่ายทอดทางพันธุกรรม สภาพแวดล้อมที่เป็นพิษ หรือได้รับสิ่งเป็นพิษและหรืออาจมีความผิดปกติของสมอง ซึ่งพบว่า รูปร่างภายนอกของเนื้อสมองปกติแต่เซลล์สมองบางส่วนมีลักษณะผิดปกติ นอกจากนี้ ร้อยละ 30 – 40 ของบุคคลออทิสติกมีคลื่นสมองผิดปกติ และมีสารเคมีซีโรโทนินในระดับสูง ซ้ำไปกว่านั้นยังพบว่าญาติที่ใกล้ชิดสายเลือดเดียวกันมีโอกาสที่จะเป็นออทิสติกมากกว่าคนทั่วไป และพี่น้องคนต่อไปจากพ่อแม่คู่เดิม

(เสาวภา สุขเฉลิมชัย, 2550) ออทิสติก(Autistic) หรือเด็กที่มีภาวะออทิสซึม (Autism) คือ เด็กที่มีความผิดปกติทางพัฒนาการในด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การสื่อความหมาย พฤติกรรม และขาดความสามารถในการจินตนาการ โดยอาการออทิสติกมักจะสังเกตเห็นได้ในช่วงก่อน 3 ขวบ โดยเด็กออทิสติกบางคน โดยเด็กออทิสติกบางคนอาจไม่สามารถพูดได้เลย บางคนอาจพูดได้แต่ไม่สามารถสื่อสารได้เท่าที่ควร ทั้งยังไม่สนใจคนรอบข้าง แยกตัวออกจากกลุ่ม ไม่สามารถเล่นกับเพื่อนในวัยเดียวกันได้ มีพฤติกรรมซ้ำๆ หรือสนใจสิ่งหนึ่งสิ่งใดมากเกินไป ชอบมองวัตถุที่เคลื่อนไหว หรือวัตถุที่หมุนๆ มีความล่าช้าหรือมีความผิดปกติในด้านความสำคัญทางสังคม และการโต้ตอบกับคนรอบข้าง

สรุปในความหมายของเด็กออทิสติก เป็นความผิดปกติในการพัฒนาการทางระบบประสาท เป็นโรคที่มีความสนใจในแวดวงจิตเวช มีความผิดปกติทางด้านความสื่อความหมาย การจินตนาการ การเข้าสังคม ซึ่งมีสาเหตุเกี่ยวข้องกับการแสดงออกมาทางกายภาพ เด็กออทิสติกมีข้อจำกัดทางด้านพฤติกรรมหรือมีความสนใจเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีความแตกต่างออกไปจากเด็กทั่วไป

บุคลิกลักษณะของเด็กออทิสติก

(ศศิธร แก้วนพรัตน์, 1998) เด็กออทิสติกแต่ละคนมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและย่อมแตกต่างจากเด็กออทิสติกคนอื่นๆ ทั้งนี้เป็นเพราะอาการมีความรุนแรงต่างกันไป นอกจากนี้แต่ละคนยังมีบุคลิกภาพเดิมของตนเองที่สามารถพัฒนาตามวัยได้ ดังนี้

วัยทารก (0-1 ปี)

เด็กออทิสติกในวัยนี้จะแบ่งออกเป็นสองประเภท ประเภทแรกคือ พวกที่เห็นได้ชัดเจนว่าผิดปกติตั้งแต่แรกเกิด เด็กจะกรีดร้องทั้งวันทั้งคืน ปลอดภัยอย่างไรก็ไม่หยุด อาจทำตัวแข็งทื่อและขึ้นเวลาอุ้ม ต่อต้านทุกอย่าง เช่น การอาบน้ำ แต่งตัว เปลี่ยนผ้าอ้อม ประเภทที่สองคือ เด็กจะเงียบ ไม่ซี้้อนอนนิ่งเงียบในรถเข็นได้เป็นวันๆ ทำให้แม่รู้สึกว่าคุณไม่รู้จักหิว เพราะเด็กไม่เคยร้องแสดงความต้องการอาหารและสามารถทนหิวได้จนกว่าจะมีคนป้อนอาหารให้ เด็กประเภทนี้เลี้ยง

ง่าย เด็กออทิสติกไม่เคยอ้าแขนทำท่าให้แม่อุ้ม หรือทำท่าพร้อมที่จะให้แม่อุ้ม และเมื่อแม่อุ้มแล้ว เด็กก็ไม่เคยชูตัวสบายในอ้อมแขนของแม่ เด็กบางคนเวลานอนในรถเข็นจะใช้มือขีดเขียนหรือเตะผ้าห่มหนาๆ บางคนโยกตัวหรือเอาหัวโขกเตียง ชอบจ้องตู้ไฟหรือสิ่งที่มีแสงระยิบระยับ ไม่แสดงความอยากรู้อยากเห็น ไม่เคยร้องเรียกพ่อแม่ให้มาสนใจสิ่งของเหล่านี้ด้วยการชี้หรือส่งเสียงตื้นตัน ไม่หันตามเมื่อได้ยินเสียงเรียกชื่อ พ่อแม่สอนให้ทำสิ่งง่ายๆ เช่น ตบมือ โบกมือ ก็ทำตามไม่ได้ พูดออกเสียงเป็นคำไม่ได้ แต่เด็กจะมีพัฒนาการด้านอื่นเป็นปกติ เช่น ยิ้ม นั่ง คลาน เดินตามอายุ และน้ำหนักขึ้นตามปกติ

อายุ 2-5 ปี

ช่วงอายุนี้จะเห็นพฤติกรรมแบบออทิสติกได้ชัดเจน เด็กที่ดูเหมือนปกติตอนแรกเกิดจะเริ่มแสดงพฤติกรรมออทิสติก เด็กที่ไม่มีความผิดปกติอื่นร่วม เช่น ไม่ได้มีความพิการทางร่างกาย จะดูเหมือนเด็กคนอื่นที่สุขภาพดีและมักหน้าตาดีกว่าเด็กอื่น เด็กมักมีดวงตาโต แต่ไม่มองสบตาใคร ไม่สนใจความเป็นไปรอบข้าง บางคนจะเงยหน้าสนใจเฉพาะวัตถุใดวัตถุหนึ่ง เช่น ก้อนหิน หรือกล่องเปล่า ถ้าของเหล่านี้หายไปหรือกิจวัตรประจำวันเปลี่ยนแปลง เด็กที่เคยเงยจะกลายเป็นเด็กโมโหร้าย บางคนจะนอนดิ้นหัวครู่แล้วหายโกรธ เด็กอาจไม่สนใจเสียงดัง แต่ถ้าเป็นเสียงที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ชอบ เช่น เสียงแกะกระดาษห่อทอฟฟี่ จะเหลียวมอง เด็กมีความเข้าใจคำพูดในขอบเขตจำกัด พูดตามคำพูดคนอื่นได้เหมือนแต่ไม่เข้าใจความหมาย ซึ่งเรียกว่า “Echolalia” แต่เมื่อพูดหรือแสดงความคิดเห็นของตนเอง กลับออกเสียงไม่ถูกต้องและพยัญชนะไม่ชัดเจน มีความยากลำบากในการควบคุมความดังของเสียงพูด เด็กจะไม่จ้องดูผู้คนหรือวัตถุใดเป็นเวลานาน ไม่เข้าใจท่าทางของผู้อื่น แต่เมื่อเริ่มพัฒนาความสามารถในการจ้องดูสิ่งของและสังเกตรายละเอียด เด็กจะเริ่มเข้าใจความหมายของท่าทางและสีหน้าของผู้อื่น เด็กยังสำรวจสิ่งรอบตัวโดยใช้ประสาทสัมผัส การชิมรสและการกลืนเหมือนวัยทารก เด็กมีการเคลื่อนไหวแปลกประหลาด เช่น โบกมือ กระโดดขึ้นลง ทำหน้าตาแปลก เวลาเดินมักเขย่งปลายเท้า บางครั้งก็ทำท่าเดินเกร็งๆ บางคนหมุนตัวโดยไม่เวียนหัว บางคนมีการเคลื่อนไหวงุ่มง่าม เวลาเดินก็ทรงตัวไม่ดีและไม่ชอบการปีนป่าย การเคลื่อนไหวไม่สมอายุ เวลาเล่นเกมก็ไม่รู้วิธีเล่นเหมือนเด็กอื่น

อายุ 5 ปีขึ้นไป

เมื่อเด็กออทิสติกเริ่มโต พ่อแม่จะพบว่าการเล่นของเด็กพวกนี้ยากลำบาก เพราะพฤติกรรมผิดปกติ ความก้าวหน้าที่ทางพฤติกรรมและการเรียนรู้ช้าจนพ่อแม่แทบหมดหวัง แต่ส่วนใหญ่จะมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีเมื่อผ่านไป 2-3 ปี ปัญหาที่เกี่ยวกับสังคมและอารมณ์ลดลง เด็กเริ่มมีความผูกพันและเข้าสังคมได้ดีขึ้น การต่อต้านการเปลี่ยนแปลงลดลง ความกลัวอย่างไม่มีเหตุผล

ลดลง เด็กเริ่มรู้จักกลัวสิ่งที่เป็นอันตราย พฤติกรรมต่อสาธารณะดีขึ้น ความลำบากเกี่ยวกับภาษา และการเคลื่อนไหวร่างกายไม่ชัดเจนเหมือนก่อน พฤติกรรมในชีวิตประจำวันดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

(สันติภาพ ไชยวงศ์เกียรติ, 2546) ลักษณะอาการของเด็กออทิสติกสามารถแบ่งออกเป็น

3 ด้านสำคัญ ได้แก่:

1. พัฒนาการทางภาษาช้า: เด็กออทิสติกมีพัฒนาการทางภาษาช้ากว่าปกติ ซึ่งทำให้การสื่อสารกับผู้อื่นเป็นไปอย่างยากลำบาก

2. พัฒนาการทางสังคมช้า: เด็กออทิสติกมีความบกพร่องในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทำให้การสร้างความสัมพันธ์และการเล่นกับเพื่อนไม่เป็นไปอย่างปกติ

3. พฤติกรรมผิดปกติ: เด็กออทิสติกมักมีพฤติกรรมซ้ำ ๆ และยากต่อการเปลี่ยนแปลงได้ อธิบายลักษณะอาการของบุคคลออทิสติกดังนี้

3.1 ความบกพร่องด้านปฏิสัมพันธ์สังคม: เด็กมีความบกพร่องในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อม ไม่มองสบตา ไม่มีการแสดงทางสีหน้าและกิริยาท่าทาง ทำให้ไม่สามารถผูกสัมพันธ์กับใครได้ เล่นกับเพื่อนไม่เป็น และมักจะอยู่ในโลกของตัวเอง

3.2 ความบกพร่องทางการสื่อสาร: เด็กมีความบกพร่องทั้งด้านการใช้และความเข้าใจภาษา การสื่อสาร และการใช้ภาษามักจะล่าช้าและไม่สามารถพูดสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสม บางคนพูดเลียนแบบเสียงสะท้อนหรือทวนคำ และพูดเพียงเรื่องที่ตนเองสนใจ ระดับเสียงที่พูดอาจจะผิดปกติ

3.3 พฤติกรรมและอารมณ์ที่บกพร่อง: เด็กออทิสติกมักมีพฤติกรรมซ้ำ ๆ ผิดปกติ เช่น เล่นมือ โบกมือ หรือหมุนตัวไปรอบ ๆ มีความสนใจแคบ หกมุ่นกับสิ่งของบางอย่าง แสดงอารมณ์ไม่เหมาะสม และมีปัญหาด้านการปรับตัวเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง

3.4 ความบกพร่องทางการเลียนแบบและจินตนาการ: เด็กออทิสติกบางคนไม่สามารถเลียนแบบการเคลื่อนไหวหรือการพูดได้ ทำให้ขาดทักษะในการเล่นและการคิดจินตนาการ ส่งผลต่อการเรียนรู้

3.5 ความบกพร่องด้านการเรียนรู้ทางประสาทสัมผัส: การรับรู้และตอบสนองต่อการมองเห็น การฟัง การสัมผัส การดมกลิ่น และการรับรสมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล บางคนตอบสนองไวหรือช้ากว่าปกติ

3.6 ความบกพร่องด้านการใช้อวัยวะต่าง ๆ อย่างประสานสัมพันธ์: เด็กออทิสติกมักมีการเคลื่อนไหวที่งุ่มง่ามและไม่ประสานกัน ท่าทางการเดินหรือการวิ่งดูแปลก การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก เช่น การหยิบจับช้อนส้อมไม่ประสานกัน

สรุปได้ว่าเด็กออทิสติกมีลักษณะอาการที่หลากหลายและซับซ้อนในหลายด้าน การดูแลและพัฒนาเด็กออทิสติกจึงต้องอาศัยความเข้าใจและความใส่ใจในรายละเอียดของอาการและพฤติกรรมเฉพาะบุคคลอย่างมาก

1. การแยกตัวอย่างเด่นชัด (Severe Social Isolation): เด็กออทิสติกมีความบกพร่องในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างชัดเจน

2. ความผิดปกติในด้านภาษา (Atypical Language): เด็กออทิสติกประมาณ 50% มีความผิดปกติด้านภาษา ตั้งแต่ไม่พูด สับสนในการใช้คำ พูดภาษาตัวเอง พูดซ้ำ หรือพูดเลียนคำพูดผู้อื่น ประมาณ 20% มีระดับสติปัญญาดี สามารถพูดและมีพัฒนาการทางภาษาได้

3. ความยืดหยุ่นในความเหมือนเดิม (Preservation of Sameness): เด็กออทิสติกไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงและยึดมั่นกับกิจวัตรประจำวัน เช่น ใช้แก้วใบเดิม เสื้อผ้าชุดเดิม วางสิ่งของที่เดิม หากมีการเปลี่ยนแปลงเด็กจะโกรธมาก

4. ขาดการเล่นอย่างมีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และอารมณ์ขัน (Lack of Play, Creativity, and Humor): เด็กออทิสติกขาดการเล่นในรูปแบบเกมหรือการมีจินตนาการในการเล่น

5. การปรากฏของอาการตั้งแต่ยังเล็ก (Early Onset): ความผิดปกติของภาวะออทิสซึมปรากฏชัดเจนก่อนอายุ 36 เดือน โดยมีพัฒนาการที่ช้ากว่าปกติ

6. การแสดงอารมณ์ที่เกรี้ยวกราดรุนแรง (Severe Tantrum Behavior): หากหงุดหงิดหรือไม่พอใจ เช่น การเปลี่ยนแปลงกิจวัตรประจำวัน เด็กจะมีอารมณ์โมโหรุนแรงและคงอยู่เป็นเวลานาน

7. ความสามารถเฉพาะที่ชัดเจน (Isolated Ability Areas): เด็กออทิสติกบางคนมีความสามารถพิเศษ เช่น การวาดภาพ การเล่นดนตรี หรือการคำนวณ ทำให้บางครั้งผู้ปกครองคิดว่าเป็นเด็กอัจฉริยะ

8. เซอร์ปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ (Mental Retardation): ประมาณ 75-80% ของเด็กออทิสติกมีเซอร์ปัญญาต่ำกว่า 70 ส่วนใหญ่มีระดับ IQ ประมาณ 35-50 แต่บางคนมีเซอร์ปัญญาสูง (High Functioning Autism - HFA) และมีความสามารถด้านการแสดงออกทางภาษามากกว่าการรับรู้ทางภาษา

9. ลักษณะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นออทิสซึม (Associated Characteristics): เด็กออทิสติกมักแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เช่น ความก้าวร้าว อาการวิตกกังวล สมาธิสั้น พฤติกรรมทำร้ายตัวเอง ตอบสนองต่อสิ่งเร้าเช่นแสง เสียง หรือสัมผัสผิดปกติ ชอบหรือกลัวอย่างไม่สมเหตุสมผล แสดงออกทางอารมณ์ไม่เหมาะสมกับบริบท หรือไม่ตอบสนองทางอารมณ์

ลักษณะเหล่านี้ช่วยให้เราเข้าใจความแตกต่างและความหลากหลายของเด็กออทิสติก และสามารถให้การสนับสนุนที่เหมาะสมต่อไปได้ลักษณะอาการแสดงดังกล่าวเป็นภาพรวมของเด็กออทิสติก

สติง เด็กออทิสติกแต่ละคนจะมีลักษณะพฤติกรรมที่แตกต่างกันบ้างน้อยบ้างขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงของแต่ละบุคคล

สรุปในด้านบุคลิกภาพของเด็กออทิสติก จะมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง แต่ละคนมีพฤติกรรมที่ต่างกันออกไป ถึงแม้จะได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นออทิสติกเหมือนกัน แต่อาการที่เป็นมีความรุนแรงมากน้อยแตกต่างกันไป แต่เด็กพิเศษในกลุ่มออทิสติกนี้ จะมีอาการที่คล้ายกัน คือ พัฒนาการทางภาษาช้า พัฒนาการทางสังคมช้า พฤติกรรมผิดปกติ ทำพฤติกรรมที่ซ้ำๆ เหมือนกันทุกวัน ไม่สามารถยืดหยุ่นได้ เด็กออทิสติกบางคนจะแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เช่น ความก้าวร้าว สมาธิสั้น ทำร้ายตัวเอง มีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าไว บางคนอาจมีความบกพร่องด้านการใช้วัชวะต่างๆ การประสานสัมพันธ์ของกลไกกล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็ก ไม่สามารถใช้ร่างกายในการสื่อสารเพื่อบอกความต้องการของตนเองให้กับผู้อื่นได้ และบางคนมีการเคลื่อนไหวที่มุ่งง่ามผิดปกติไม่คล่องแคล่ว ทำทางการเดินหรือการวิ่งดูแปลก แตกต่างกับเด็กปกติทั่วไป

ความบกพร่องของของเด็กออทิสติก

(ชาญวิทย์ พรนภดล, 2545) กล่าวว่า ความบกพร่องหลายอย่างในด้านสังคม และความสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นลักษณะเด่นของเด็กออทิสติก ความบกพร่องในการรับรู้ ความรู้สึก อารมณ์ ความเจ็บปวดของผู้อื่น การไม่สบตาไม่ตอบสนองต่อเสียงเรียก ไม่สามารถมีหรือแสดง ความสนใจร่วมกับผู้อื่นได้ ทำให้เด็กออทิสติกมีปัญหาในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เพราะเด็กจะเล่นกับเพื่อนในวัยเดียวกันไม่เป็น เด็กบางคนที่มีอาการไม่รุนแรง อาจแสดง ความสนใจ อยากเข้าไปเล่นกับเพื่อนๆ แต่ไม่รู้จะเริ่มยังไง

(เพ็ญแข ลิ้มศิลา, 2545) ได้เสนอแนวทางการตรวจสอบความบกพร่องด้านทักษะทางสังคม ของเด็กออทิสติกว่า ควรนำพฤติกรรมจำเพาะเกี่ยวกับการพัฒนาการด้านสังคมของเด็กออทิสติกไปเปรียบเทียบกับเด็กปกติในวัยเดียวกัน ตั้งแต่แรกเกิด ซึ่งเด็กปกติจะมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นตามวัย

(จักรวาล ภูวนันท์, 2537) จากความบกพร่องทางสังคมของเด็กออทิสติกทั้ง 3 ด้านคือ

1. ความผิดปกติทางสังคมและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น
2. ความผิดปกติทางด้านภาษาและการสื่อสาร
3. ความผิดปกติทางอารมณ์และพฤติกรรม ส่งผลให้เด็กออทิสติกไม่สามารถมีปฏิสัมพันธ์ และมีส่วนร่วมทางสังคมกับผู้อื่น ซึ่งการมีส่วนร่วมทางสังคมนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับเด็กออทิสติก นอกจากจะช่วยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมแล้ว ยังช่วยทำให้เด็กออทิสติกเกิดความมั่นใจใน

ตัวเอง รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ที่กล่าวไว้ว่าทุกคนมีลักษณะเฉพาะในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น ความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นซึ่งมี 3 ประการ คือ

1. ความต้องการมีส่วนร่วมหรือการเชื่อมโยงกับผู้อื่น
2. ความต้องการในการควบคุม
3. ความต้องการเป็นที่รักของผู้อื่น จากผลงานวิจัยที่ดีศึกษาถึงผลของการที่สมาชิกได้เข้าร่วมกลุ่ม พบว่า การเข้าร่วมกลุ่มจะเป็นการส่งเสริมทางด้านจิตวิทยา ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการรับรู้ทางความรู้สึก มีการตระหนักถึงความรู้สึกของตนเองและมีผู้อื่นมากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติ

ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น มีแนวทางในการสร้างแรงจูงใจ มีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้นและมีความรู้สึกพึงพากันและกัน เชื่อในความสามารถของบุคคล มีการแก้ไขโดยการทำงานกลุ่ม เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

(เยาเวพา เดชะคุปต์, 2542) การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นการสร้างสัมพันธภาพในสังคม เมื่อเด็กอยู่ร่วมกับเพื่อน ผู้ใหญ่ทั้งที่บ้านและโรงเรียน จากการเล่น และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เด็กจะรู้จักบทบาทของตนในสังคมในการอยู่ร่วมกัน รู้จักค่านิยมของสังคม และของกลุ่ม รู้จักที่จะยอมรับบรรทัดฐานและการปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ด้วยดี

(Hourigan R., 2009) ได้กล่าวว่า เด็กที่มีอายุในช่วง 6-11 ปี เป็นช่วงวัยที่แวดล้อมด้วยกลุ่มเพื่อน เริ่มรู้จักสถานะความเป็นตัวแทนของเขาจากความสัมพันธ์ที่เขามีส่วนร่วมอยู่ ความต้องการการยอมรับจากเพื่อนของเด็กเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ความต้องการการยอมรับเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับวัยเด็ก เด็กต้องการการยอมรับจากเพื่อนอย่างจริงจัง ต้องการให้เพื่อนเห็นคุณค่า การยกย่องและต้องการฐานะตำแหน่งที่พึงมีในสังคม เด็กทุกคนถือว่าได้รับการยอมรับจากเพื่อนเป็นรางวัลที่มีค่าและสำคัญที่สุดสำหรับตน เด็กที่เป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อนจะมีลักษณะตื่นตัว ร่าเริง เข้ากับคนอื่นได้ง่าย อยากมีส่วนร่วมในสังคมและมีความไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น

(ผดุง อารยะวิญญู, 2541) กล่าวถึง ความบกพร่องทางการเข้าสังคมไว้ ดังนี้ ความบกพร่องในการปฏิสัมพันธ์สังคม ความบกพร่อง ของเด็กพิเศษในกลุ่มเด็กออทิสติก การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นการสร้างสัมพันธภาพในสังคม และเด็กออทิสติกมีความบกพร่องหลายอย่างในด้านสังคม และความสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นลักษณะเด่นของเด็กออทิสติก คุณลักษณะที่บกพร่องทางสังคม คือ ความบกพร่องของพฤติกรรมทางสังคม ปัญหาทางสังคมสามารถจัดประเภทได้เป็น 3 ประเภทคือ การแยกตัวออกจากสังคม การเมินเฉยไม่สนใจสังคม การเคอะเขินในการเข้าสังคม

กิจกรรมดนตรี

การออกแบบกิจกรรม

ในการออกแบบกิจกรรมดนตรีบำบัดให้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการบำบัดแต่ละคนที่มีความต้องการ และจุดแข็งที่ไม่เหมือนกัน นอกจากเป้าหมายในการ บำบัดที่ไม่เหมือนกันแล้วนักดนตรีบำบัด ผู้ออกแบบยังต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความชอบทาง ดนตรีความสามารถทางดนตรีวัฒนธรรมที่ผู้เข้ารับการบำบัดเติบโตมา ในการออกแบบกิจกรรมดนตรี บำบัดที่เหมาะสมกับผู้เข้ารับการบำบัดที่เป็นคนไทย จึงไม่สามารถนำกิจกรรมดนตรีบำบัดที่ออกแบบโดยนักดนตรีบำบัดต่างชาติมาใช้โดยไม่ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมก่อน (Hanser SB.The new music therapist's handbook. 2nd ed. Boston: Berklee Press; 2000. 256p)

การออกแบบกิจกรรมดนตรี เพื่อการบำบัด อันดับแรกต้องเลือกกลุ่มเป้าหมายในการที่จะบำบัด ต้องวางจุดมุ่งหมายให้ผู้รับการบำบัด สามารถมีการพัฒนาได้จริง โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้รับการบำบัด เกิดความสมดุลด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านอารมณ์เข้าด้วยกัน และสิ่งสำคัญในการออกแบบกิจกรรมดนตรี คือ ต้องมีท่วงทำนอง ลีลา จังหวะที่ชัดเจน ทำให้น่าจดจำ ไม่ซับซ้อน และฟังง่าย ผู้ที่ได้รับฟังทุกคนสามารถเข้าถึงดนตรีได้

กิจกรรมสำหรับเด็กพิเศษ

การศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษหรือที่เราเรียกกันว่าการศึกษาพิเศษนั้น เป็นการจัดการศึกษาที่ออกแบบมาเพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการพิเศษของนักเรียนในแต่ละคน ซึ่งรวมถึงการออกแบบหลักสูตร วิธีการสอน สื่อ/อุปกรณ์การสอนและการวัดและประเมินผลที่ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน รวมทั้ง มีการให้บริการสนับสนุน หรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะสามารถส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนได้เป็นอย่างดี (Gargiulo, 2009; TEACH, 2016)

กิจกรรมสำหรับเด็กออทิสติก

กิจกรรมการเล่นเครื่องดนตรีหรือการบูรณาการ กิจกรรมการเล่นเครื่องดนตรีร่วมกับกิจกรรมอื่นๆ ส่งผลต่อการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมทางสังคมในเด็กออทิสซึมมากที่สุด โดยเฉพาะการเล่นเครื่องดนตรีสด ซึ่งมีลักษณะเฉพาะในการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของดนตรีหลายอย่างได้รวดเร็วตามความต้องการในขณะ นั้นของเด็กที่เป็นออทิสซึมซึ่งอาจมีส่วนช่วยกระตุ้นให้ เด็กหันมา มีปฏิสัมพันธ์ร่วม อย่างไรก็ตามเนื่องจาก เด็กที่เป็นออทิสซึมแต่ละคนมีความไวในประสาทการ รับรู้เสียงไม่เหมือนกัน ทำให้การตอบสนองต่อเครื่อง ดนตรีแต่ละชนิดในเด็กที่เป็นออทิสซึมแต่ละคนจึงไม่เหมือนกัน แต่เด็กที่เป็นออทิสซึมส่วนมากมักไม่ชอบ เครื่องดนตรีที่สร้างเสียงรบกวน (white

noise) เช่น แคมโบริน ในการเลือกเครื่องดนตรีเหมาะสมใน การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมจึงไม่สามารถเจาะจงลงไป ได้ว่าควรเป็นเครื่องดนตรีใดในการนำกิจกรรมดนตรี บำบัดนั้นนักดนตรีบำบัดอาจใช้การเล่นดนตรีร่วมกัน ในขณะที่นักดนตรีบำบัดร้องเพลงที่เกี่ยวกับการเล่น เครื่องดนตรีชิ้นนั้นหรือใช้การผลัดกันเล่นเพื่อเรียก ร้องการมีปฏิสัมพันธ์ร่วม ทั้งนี้ การเล่นเครื่องดนตรี ทำให้เด็กที่เป็นออทิสซึมยับเยินเคลื่อนไหวสนุกพร้อมได้ รับฟังการสะท้อนกลับของพฤติกรรมตนเองผ่านเสียง ของการเล่นเครื่องดนตรีที่ออกมา สีของเครื่องดนตรี ที่มีความชัดเจน ชิ้นส่วนของเครื่องดนตรีที่มีการเคลื่อนไหว เช่น การสั่นของสายกีตาร์หรือเม็ดโลหะ ในกลองที่ส่งเสียงคลื่น (ocean drum) ท่าทางในการ เล่นเครื่องดนตรีที่มีการเคลื่อนไหวมากหรือเสียงของ เครื่องดนตรีที่เด็กชอบอาจมีส่วนร่วมในการดึงดูดให้ เด็กที่เป็นออทิสซึมมีปฏิสัมพันธ์ร่วมมากขึ้น (Association, 2022)

(ทวีศักดิ์ สิริรัตนเรขา, 2550) ที่กล่าวว่า ดนตรีมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย จิตใจ สังคม และภูมิปัญญา โดยมีผลต่อการทำงานของสมองในหลายๆ ด้านดนตรีบำบัดนั้นสามารถนำมาช่วยเสริมและกระตุ้น การพูดและการสื่อสารได้ อีกทั้งยังสามารถสอนให้เด็กเรียนรู้ คำนาม กริยา หรือวลี ผ่านบทเพลงสั้นๆ และการทำท่าทางอีกด้วย นอกเหนือจากนี้ สำหรับเด็กออทิสติกบางคน พบว่ามีความสามารถพิเศษทางดนตรี ซึ่งความสามารถประเภทนี้สามารถพบได้บ่อยกว่าความสามารถประเภทอื่น และมีการตอบสนองต่อเสียงดนตรีที่พิเศษจากทั่วไป และบางคนสามารถเรียนรู้และเล่นดนตรีได้อย่างยอดเยี่ยมอีกด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้เอง ทำให้เด็กออทิสติกตอบสนองต่อดนตรีบำบัดได้ค่อนข้างดี

เรื่องการรับรู้เสียงของเด็กออทิสติกนั้น (กิ่งแก้ว ปาจริย์, 2553) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กมักมีปัญหาในการฟังเสียงบางเสียง จึงควรให้เด็กฟังเสียงหลายๆแบบ แล้วประเมินการตอบสนองต่อเสียงเหล่านั้น เช่น ลองพูดเบาๆ และพูดดังๆ ลองเปิดเพลงประเภทต่างๆ เช่น เพลงคลาสสิก เพลงร็อก เพลงเด็ก ให้เด็กฟังเสียงเครื่องดนตรีประเภทต่างๆ แล้วลองสังเกตพฤติกรรมการตอบสนองต่อเสียงเหล่านั้นซึ่งผู้วิจัยได้นำคำกล่าวนี้มาวางแผนในการจัดกิจกรรมดนตรีบำบัด โดยให้เด็กได้ฟังเสียงเครื่องดนตรีที่หลากหลาย และด้วยเหตุที่ว่าการวิจัยในครั้งนี้มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กออทิสติกทางด้านทักษะการสื่อสารด้วยภาษาผู้วิจัยจึงได้เน้นกิจกรรมการร้องเพลงสั้นๆ เพื่อให้เด็กออทิสติกได้มีความพยายามในการออกเสียงร้องตามอีกด้วย

ดนตรี มีบทบาทสำคัญในการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการกับออทิสติกส่วนใหญ่ในการวินิจฉัยการบำบัดและความสามารถทางพฤติกรรมตามบทความทางวิทยาศาสตร์ที่เขียนโดย Thenille Braun Janzen และ Michael H. Thaut บทความนี้สรุปได้ว่า ดนตรีสามารถช่วยให้ผู้ป่วยออทิสติกฝึกฝนทักษะการเคลื่อนไหว และความสนใจรวมทั้งพัฒนาการทางระบบประสาทที่ดีต่อ

สุขภาพของทักษะการสื่อสาร และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ดนตรีบำบัดยังส่งผลให้มีการปรับปรุงความสนใจในเชิงเลือกการผลิตคำพูดและการประมวลผลภาษา และการได้มาซึ่งผู้ป่วยออทิสติก (Janzen, Thenille Braun; Thaut, Michael H. (2018). "บทบาทของเพลงใน neurodevelopment ของโรคออทิสติกสเปกตรัม" ดนตรีและวิทยาศาสตร์ . 1)

กิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก เป็นการออกแบบกิจกรรมในรูปแบบดนตรี เพื่อพัฒนาเด็กออทิสติกที่มีความบกพร่องทางการสื่อสาร การเข้าสังคม และการจินตนาการ กิจกรรมบำบัดยังช่วยในเรื่องของสมาธิ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น กิจกรรม หรือเพลงที่เลือกในการบำบัดเด็กออทิสติก ต้องเป็นเพลงสั้นๆ ฟังง่าย ๆ มีทำนองซ้ำๆ

องค์ประกอบของสาระดนตรี

(ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555) กล่าวถึง องค์ประกอบของสาระดนตรีที่สำคัญ ประกอบด้วย เนื้อหาดนตรีโดยเนื้อหาดนตรีแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ องค์ประกอบดนตรีและวรรณคดีดนตรี

1. องค์ประกอบดนตรี ประกอบไปด้วย

1.1. จังหวะ เป็นองค์ประกอบดนตรีพื้นฐานของเวลา ซึ่งทำให้เกิดจังหวะต่าง ๆ เช่น จังหวะตก อัตราจังหวะ รูปแบบจังหวะ ความเร็วจังหวะ และลักษณะจังหวะ

1.2. ทำนอง เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของระดับเสียงและความยาวจังหวะ ทำให้เกิดการจัดเรียงของเสียงตามแนวนอนเกิดเป็นรูปแบบลักษณะต่าง ๆ

1.3 เสียงประสาน คือ องค์ประกอบดนตรีพื้นฐานของความสัมพันธ์ของระดับเสียงตามแนวตั้ง

1.4 รั้วพรรณ เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของผลรวมระหว่างทำนองและเสียงประสาน

1.5 สีสิ้น เป็นองค์ประกอบดนตรีพื้นฐานของคุณลักษณะของแหล่งกำเนิดเสียงที่ต่างกันทำให้เกิดคุณภาพเสียงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะแตกต่าง

1.6 ลักษณะของเสียง เป็นองค์ประกอบพื้นฐานดนตรีของคุณลักษณะของเสียงที่มนุษย์หรือเครื่องดนตรีประดิษฐ์ขึ้นเพื่อถ่ายทอดความงามของเสียง

1.7 รูปแบบ เป็นองค์ประกอบดนตรีพื้นฐานของโครงสร้างของรูปแบบทำให้เกิดเป็นลักษณะของรูปแบบต่าง ๆ

2. วรรณคดีดนตรีประกอบด้วย

2.1 บทเพลง เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับเรื่องราวของบทเพลงในทุกแง่มุม ได้แก่ ผู้ประพันธ์เพลง ประวัติ รูปแบบ บริบทเกี่ยวกับบทเพลง เป็นต้น ประวัติดนตรี เป็นองค์ประกอบ

เกี่ยวกับเรื่องราวของประวัติศาสตร์ ยุคต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องขององค์ประกอบของบทเพลงในแต่ละยุค

2.2 ทักษะดนตรี เป็นส่วนสำคัญในการศึกษาด้านดนตรี ควรมีการจัดการเรียนการสอนและประสบการณ์ทางด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดทักษะดนตรีครบถ้วนทุกด้าน ซึ่งทักษะดนตรีประกอบด้วย การฟัง การร้อง การเคลื่อนไหว การเล่นเครื่องดนตรี การสร้างสรรค์ และการอ่านโดยมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 การฟัง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การฟังเนื้อหาดนตรี และการฟังเพื่อความซาบซึ้งในดนตรี

2.2.2 การร้อง เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ และการแสดงออกในเชิงทักษะปฏิบัติการขับร้อง

2.2.3 การเคลื่อนไหว เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การเคลื่อนไหวเพื่อตอบสนองดนตรีและ การเคลื่อนไหวเพื่อปฏิบัติทักษะดนตรี

2.2.4 การเล่น เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทักษะดนตรี เรียนรู้ด้านเทคนิค วิธีการต่างๆ เพื่อการถ่ายทอดบทเพลงนั้นๆ ได้อย่างมีแบบแผนและไพเราะ

2.2.5 การสร้างสรรค์ เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับความคิด โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การสร้างสรรค์ในเชิงการเรียนรู้ดนตรีและการประพันธ์เพลง

2.2.6 การอ่าน เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการอ่านภาษาดนตรีหรือโน้ตดนตรี รวมถึงการเขียน การสื่อสารภาษาดนตรี

หลักในการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติดนตรีที่ผู้สอนควรคำนึงถึง เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาทางด้านทักษะปฏิบัติดนตรีอย่างเต็มประสิทธิภาพสามารถจำแนกได้เป็น 7 ประการได้แก่

1. การสอนเสียงก่อนสัญลักษณ์ การเรียนทักษะดนตรีควรเริ่มจากการฟังเสียง เข้าใจในเสียง และจึงสอนเรื่องสัญลักษณ์ดนตรี

2. ความถูกต้องและความไพเราะ

3. ความมีดนตรีการ (Musicianship) การพัฒนาในด้านนี้แก่นักเรียนจะช่วยให้การเล่นดนตรีมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

4. ทักษะการฝึกซ้อม การฝึกซ้อมอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอถือเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะการเล่นดนตรี

5. ทักษะการแสดง การแสดงดนตรีถือเป็นเป็นการถ่ายทอดความงดงามของเสียง ดังนั้น ผู้แสดงควรคำนึงคุณภาพเป็นสำคัญ

6. การประเมินผลตนเอง นักดนตรีที่ดีต้องพึงประเมินความสามารถของตนได้อย่างตรงตามความเป็นจริง เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาฝีมือตนเองต่อไปในอนาคต

7. การแก้ไขปรับปรุงและการพัฒนาทักษะ ในส่วนนี้ ถือเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา และตั้งอยู่บนรากฐานของความรู้ความสามารถและศักยภาพส่วนบุคคล

หลักการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา

(ทิตนา แชมมณี, 2542) การจัดการเรียนการสอนโดยการยัดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นหนึ่งในแนวทางการสอนที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนอย่างแท้จริง ในกระบวนการเรียนรู้ ครูไม่ใช่เพียงผู้สอนเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้เพิ่มเติมแรงผลักดันให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างใจกล้าในกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าตื่นเต้นและน่าสนใจ โดยกิจกรรมดังกล่าวจะถูกออกแบบให้เป็นທີ່ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ ทำให้พัฒนาศักยภาพทางการเรียนรู้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและยั่งยืน การเรียนรู้ที่แบบนี้ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ตื่นเต้น และมุ่งมั่นในการเรียนรู้ เนื่องจากพวกเขาได้มีส่วนร่วมในกระบวนการนั้นอย่างแท้จริง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสำหรับการจัดการเรียนการสอนโดยยัดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (ทิตนา แชมมณี, 2542) ได้เสนอไว้ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางร่างกาย
2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านสติปัญญา
3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านสังคม
4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านอารมณ์

หลักชิปปา (CIPPA) พัฒนาขึ้นจากแนวคิดหลัก 5 แนวคิด ได้แก่

1. แนวคิดการสรรค์สร้างความรู้ (Constructivism)
2. แนวคิดเรื่องกระบวนการกลุ่ม และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Group Process and Cooperative Learning)
3. แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ (Learning Readiness)
4. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning)
5. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning)

โดยพื้นฐานของแนวคิดหลักทั้ง 5 ข้างต้น คือ ทฤษฎีสำคัญ 2 ทฤษฎี ได้แก่

1. ทฤษฎีพัฒนาการมนุษย์ (Human Development)

2. ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning)

จากแนวคิดข้างต้น สรุปเป็นหลักชีปปา (CIPPA) ได้ดังนี้

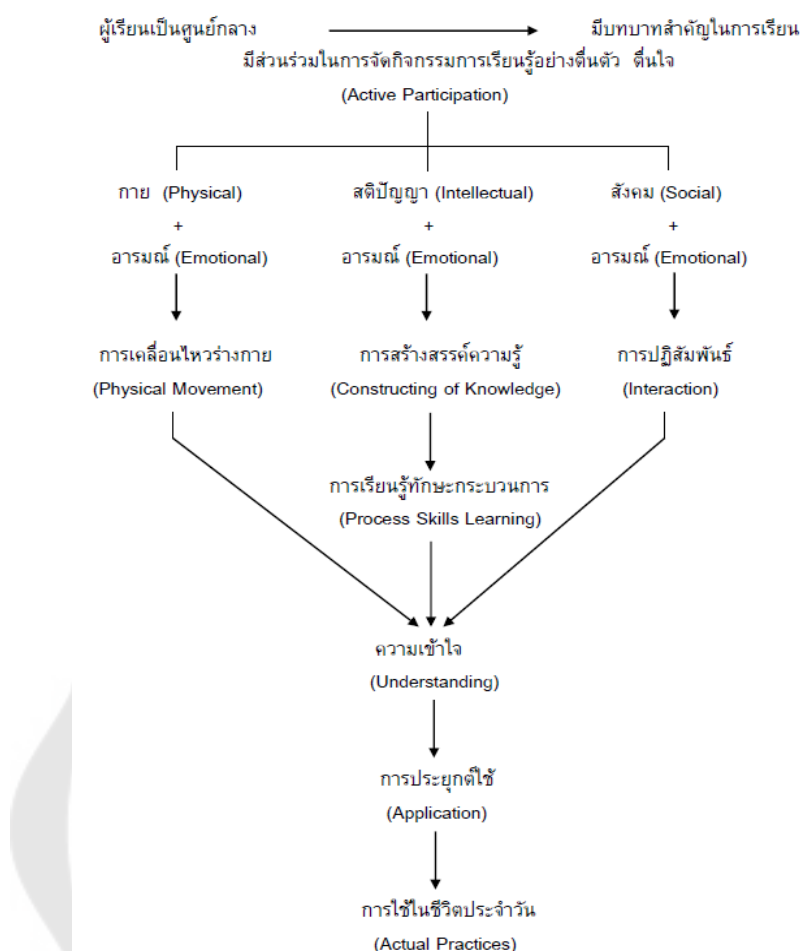
การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการสร้างความรู้ตามแนวคิดของ Constructivism ที่เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นประสบการณ์ที่ผู้เรียนต้องสร้างความหมายของสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่มีความหมายและเข้าใจจากประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเอง การเรียนรู้ดังกล่าว ต้องเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้และเข้าร่วมอย่างเต็มที่ เช่นการให้โอกาสในการตั้งคำถามเพื่อ ค้นหาคำตอบเอง

การปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ในการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และสิ่งแวดล้อมรอบตัว เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทางสังคมที่เชื่อมโยงกันและเป็นประโยชน์ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น

การเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning) เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ เช่น การคิด การแก้ปัญหา และการทำงานเป็นพื้นฐาน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้และดำรงชีวิตได้ตลอดเวลา

การมีส่วนร่วมทางร่างกาย (Physical participation / Involvement) จะช่วยให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่เป็น "active" มากขึ้น โดยการให้โอกาสในการเคลื่อนไหวและมีกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้ทางกาย เช่น การทำกิจกรรมที่ต้องใช้การเคลื่อนไหวเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้

การประยุกต์ใช้ความรู้ (Application) เน้นการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้มากขึ้น

ภาพประกอบ 1 การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบโมเดลชิปปา (CIPPA)

ที่มา ทิศนา ขัมมณี. 2542: 76

แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานของหลักชิปปา

แนวคิดแต่ละแนวคิดมีรายละเอียดที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. แนวคิดการสร้างสรรค์ความรู้ (Constructivism)

แนวคิด Constructivism เป็นทฤษฎีที่เน้นการเรียนรู้ว่าผู้เรียนสร้างความรู้และความเข้าใจด้วยตนเอง ความรู้ที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากการกระบวนการทางสังคมและปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม นักเรียนไม่ได้รับความรู้เพียงแค่การรับข้อมูลจากครูหรือสื่อการเรียนรู้เท่านั้น แต่เป็นผู้สร้างความรู้เข้าใจด้วยการนำความรู้เดิมที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในประสบการณ์ใหม่ ซึ่งกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและการต่อสู้กับความท้าทายทางการเรียนรู้ได้เอง (สุนีย์ คล้ายนิล. 2543: 63) มีดังนี้

1. ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหา ค้นพบ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง.
2. การเรียนรู้สิ่งใหม่จะเกิดขึ้นได้เมื่อมีความเข้าใจในบทเรียน ปัจจุบันผู้เรียนอาจมีความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์เดิมที่ส่งเสริม สนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ใหม่ ดังนั้นครูจึงต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์และสร้างความรู้ความเข้าใจในบทเรียน
3. การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้สะดวกเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม.
4. การเรียนรู้อย่างมีความหมาย จะต้องเกิดขึ้นในสถานการณ์จริงหรือใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงมากที่สุด

(ทิศนา ขัมมณี, 2542) การเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้เป็นกระบวนการ "acting on" ไม่ใช่ "taking in" ซึ่งหมายถึงการผู้เรียนต้องกระทำหรือปฏิบัติต่อข้อมูลที่ได้รับ เพื่อสร้างความเข้าใจและความรู้ เช่น การนำความรู้เดิมมาประยุกต์ใช้ในประสบการณ์ใหม่ นอกจากนี้ การเรียนรู้ในทฤษฎีนี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในทั้งด้านสังคมและด้านสติปัญญา โดยผู้เรียนต้องมีการปฏิสัมพันธ์ทั้งในภายในสมองและภายนอก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและอยู่ในบทเรียนอย่างเต็มประสิทธิภาพ

(วัฒนาพร ระวังทุกข์, 2542) ทฤษฎี Constructivism มุ่งเน้นที่การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในบุคคล โดยบุคคลจะเป็นผู้สร้างความรู้จากการสังเกต และปฏิสัมพันธ์กับสิ่งที่พบเห็น และความเข้าใจที่มีอยู่เดิม ดังนั้นบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด Constructivism สามารถสรุปได้เป็นดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสังเกตและสำรวจเพื่อให้เห็นปัญหา.
2. สร้างการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนโดยเสนอแนะให้ถาม หรือคิดเองเพื่อเสนอความรู้
3. ช่วยในการพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนโดยส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มและให้มีประสบการณ์ที่หลากหลายและกว้างไกล

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) กล่าวว่า ผู้เรียนสร้างเสริม ความรู้ผ่านกระบวนการทางจิตวิทยาด้วยตนเอง ผู้สอนไม่สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียนได้ แต่ผู้สอนสามารถช่วยให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาได้ โดยจัดสภาพการณ์ทำให้เกิดภาวะไม่สมดุลขึ้น คือ สภาวะที่โครงสร้างทางปัญญาเดิมใช้ไม่ได้ ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับประสบการณ์มากขึ้น และการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Constructivism จะเกิดขึ้นได้ตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้เป็น Active process ที่เกิดขึ้นเฉพาะตัวบุคคล การสอนโดยวิธีบอกเล่าซึ่งจัดเป็น passive process จะไม่ช่วยให้เกิดการพัฒนาแนวความคิดหลักมากนัก แต่การบอกเล่าก็จัดเป็นวิธีให้ข้อมูลทางหนึ่งได้

2. ความรู้ต่าง ๆ จะถูกสร้างขึ้นด้วยตัวของนักเรียนเอง โดยใช้ข้อมูลที่ได้รับเข้ามาใหม่ร่วมกับข้อมูลหรือข้อความรู้ที่มีอยู่แล้วจากแหล่งต่าง ๆ เช่น สังคม สิ่งแวดล้อมรวมทั้ง ประสบการณ์เดิมมาเป็นเกณฑ์ช่วยการตัดสินใจ

3. ความรู้และความเชื่อของแต่ละคนจะแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมนิยมประเพณี และสิ่งที่นักเรียนได้พบเห็นซึ่งจะถูกใช้เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจและใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแนวคิดใหม่

4. ความเข้าใจจะแตกต่างจากความเชื่อโดยสิ้นเชิง และความเชื่อจะมีผลโดยตรง ต่อการสร้างแนวคิดหรือการเรียนรู้

แนวคิดของ Constructivism ไม่มีวิธีการสอนหรือแนวปฏิบัติที่เฉพาะเจาะจง ดังนั้น นักการศึกษาโดยเฉพาะนักวิทยาศาสตร์ศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มแรกที่น่าแนวคิด Constructivism มาใช้ จึงได้ประยุกต์ใช้วิธีการสอนที่มีอยู่แล้วหลายวิธี โดยพบว่าวิธีการสอน 2 วิธีที่เมื่อนำมาประกอบกัน จะช่วยให้แนวคิดของ Constructivism ประสบความสำเร็จในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ตามแนวทางของ Constructivism การเรียนรู้ของนักเรียนเกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของตนเอง ดังนั้นวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมคือการเรียนรู้ผ่านการสืบสอบ (Inquiry) และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative Learning)

(กรมวิชาการ, 2543) ได้เสนอเกี่ยวกับการสรรสร้างความรู้ว่า เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็กที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผ่านรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา และมีการเชื่อมโยงการเรียนรู้ในเนื้อหาชีวิตจริง

รูปแบบการเรียนการสอนตามหลักชีปปา

รูปแบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนี้ คือ โมเดล CIPPA ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยรองศาสตราจารย์ ดร.ทศนา แคมมณี จากภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้และความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง โดยการสร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านความร่วมมือจากกลุ่ม และการพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ โมเดลนี้ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 7 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนมีหลักการและวิธีการสอนหรือเทคนิคที่เสนอแนะไว้ดังนี้:

1. ผู้สอนสำรวจความรู้เดิมและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ใหม่

2. ผู้เรียนแสวงหาข้อมูล
3. ผู้เรียนศึกษาข้อมูลและสร้างความรู้ด้วยตนเอง
4. ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้
6. ผู้เรียนสรุปและจัดระเบียบความรู้
7. ผู้เรียนแสดงความรู้และผลงาน
8. ผู้เรียนใช้ความรู้ไปประยุกต์ใช้

ขั้นตอนที่ 1 ถึง 7 ของรูปแบบการเรียนการสอนตามหลัก CIPPA ถูกออกแบบให้สอดคล้องกับหลักการ CIPPA โดยขั้นตอนที่ 1 ถึง 6 เป็นกระบวนการสร้างความรู้ (Construction) ซึ่งส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้ร่วมกัน (Interaction) รวมถึงการฝึกทักษะกระบวนการต่าง ๆ (Process Learning) โดยเฉพาะในขั้นตอนที่ 5 ซึ่งเน้นการวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ (Process Learning) และในขั้นตอนที่ 7 จะให้ความสำคัญกับการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้โดยตรง นอกจากนี้กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีลักษณะหลากหลายจะช่วยให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวและมีความ "active" อยู่เสมอ หลังจากการประยุกต์ใช้ความรู้ ผู้เรียนอาจนำเสนอผลงานที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ หรืออาจรวมผลงานทั้งหมดในตอนท้ายหลังจากการประยุกต์ใช้ก็ได้ กล่าวได้ว่าขั้นตอนทั้ง 6 มีคุณสมบัติตามหลักการ CIPPA ขณะที่ขั้นตอนที่ 7 จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้จริง ทำให้รูปแบบนี้มีคุณสมบัติตรงตามหลัก CIPPA ครบถ้วนทุกหลักการสอนดนตรีของโคดาไล (Kodaly)

โซลตาน โคดาไล (Zoltán Kodály) นักแต่งเพลงและนักดนตรีชาวฮังการี ผู้ซึ่งเกิดในปี ค.ศ. 1882 และเสียชีวิตในปี ค.ศ. 1967 ได้อุทิศตนอย่างเต็มที่เพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอนดนตรีในฮังการีให้มีมาตรฐานจนกลายเป็นแบบแผนที่สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน จุดมุ่งหมายหลักของการส่งเสริมให้ชาวฮังการีมีความรู้ด้านดนตรี สามารถอ่านและเขียนโน้ตเพลงได้อย่างคล่องแคล่วเช่นเดียวกับการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษ ปัจจุบันแนวทางการสอนดนตรีของโคดาไลได้รับการดัดแปลงและนำไปใช้ในหลายประเทศทั่วโลก

ลักษณะเด่นในการสอนดนตรีของ โคดาไล คือการใช้สัญลักษณ์ก่อนเรียนรู้ตัวโน้ตจริง ซึ่ง (ธวัชชัย นาควงษ์, 2547) กล่าวว่า ครูสอนดนตรีในสหรัฐอเมริกาเริ่มรู้จักแนวทางการสอนของโซลตาน โคดาไลจากเทคนิคบางส่วน ก่อนจะได้เข้าใจวิธีการสอนทั้งหมด โดยเฉพาะการใช้สัญลักษณ์แทนตัวโน้ต ซึ่งเป็นแนวทางที่ได้รับความนิยมมาก ตัวอย่างเช่น การใช้ภาพวัตถุต่าง ๆ หรือก้านตัวโน้ตที่ยังไม่มีหัวตัวโน้ต ก่อนจะพัฒนาไปสู่การใช้โน้ตดนตรีจริง เทคนิคการสอนของโคดาไลมีลักษณะน่าสนใจ เหมือนการเล่นเก๋มากกว่าการเรียน อีกทั้งยังรวมถึงการใช้สัญลักษณ์มือที่

ดัดแปลงมาจากระบบของจอห์น เคอร์เวน (John Curwen) ชาวอังกฤษ ซึ่งโคดาพัฒนาขึ้นจนกลายเป็นที่นิยมในหมู่ครูดนตรีอเมริกัน แนวคิดการจัดลำดับการสอนของโคดาได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง โดยมีหลักสำคัญ 2 ประการ ดังนี้

1. การจัดลำดับเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้จะถูกวางแผนเป็นลำดับจากง่ายไปยาก เพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การเน้นการร้องเพลงเป็นพื้นฐานของการเรียนดนตรี โคดาเชื่อว่าการร้องเพลงเป็นวิธีที่ดีที่สุดสำหรับเด็กในการเรียนรู้ดนตรี เนื่องจากการร้องเพลงอาศัยเสียงที่เป็นธรรมชาติและคุ้นเคยในชีวิตประจำวัน ช่วงแรก เด็กจะใช้ความจำเป็นหลักในการร้องเพลง จากนั้นจึงค่อยฝึกการร้องด้วยโน้ต และพัฒนาไปจนถึงการอ่านและเขียนโน้ตดนตรีได้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่งคล้ายกับการเรียนเขียนอ่านในวิชาทั่วไป ที่จำเป็นต้องมีพื้นฐานเพื่อใช้ต่อยอดการเรียนรู้

โคดาเชื่อว่าดนตรีเป็นองค์ประกอบสำคัญของชีวิตเด็กที่ควรได้รับการพัฒนาไม่ต่างจากภาษา ด้วยแนวคิดนี้ เขาจึงเริ่มต้นสอนดนตรีให้เด็กตั้งแต่อายุยังน้อย โดยใช้เพลงพื้นบ้านฮังการีเป็นพื้นฐาน เด็กควรเริ่มต้นด้วยการฟังดนตรีก่อนที่จะพัฒนาไปสู่การร้องเพลงหรือเล่นเครื่องดนตรี เมื่อเด็กมีประสบการณ์ทางดนตรีเพียงพอ จึงค่อยเริ่มสอนการอ่านและเขียนโน้ตดนตรี แนวคิดนี้เน้นการอ่านโน้ตเพลงด้วยระบบซอล-ฟา (Tonic Sol-fa) ร่วมกับการใช้สัญลักษณ์มือประกอบ

จากแนวคิดดังกล่าว สามารถกล่าวได้ว่าระบบการสอนดนตรีในยุโรปส่วนใหญ่ใช้ระบบ Fix Do โดยกำหนดเสียง "โด" ไว้ที่ระดับเสียง C เท่านั้น ในขณะที่แนวทางของโคดาใช้ระบบ Moveable Do ซึ่งกำหนดให้ "โด" เป็นโทนิค (Tonic) ที่สามารถเคลื่อนไปตามระดับเสียงต่างๆ ในบันไดเสียงเมเจอร์ และใช้ "ลา" เป็นโทนิคในบันไดเสียงไมเนอร์ โดยสามารถเคลื่อนไปตามระดับเสียงในลักษณะเดียวกับบันไดเสียงเมเจอร์ แนวคิดนี้ทำให้การสอนดนตรีของโคดามีจุดเด่นในการช่วยให้เด็กอ่านโน้ตดนตรีได้อย่างคล่องแคล่วในทุกบันไดเสียง เนื่องจาก "โด" สามารถปรากฏในตำแหน่งใดๆ บนบรรทัด 5 เส้นได้

โคดาได้พัฒนาระบบเสียงและตัวโน้ตเพื่อช่วยในการเรียนรู้จังหวะโดยเฉพาะ ในช่วงเริ่มต้นของการเรียนจังหวะ จะใช้ตัวโน้ตที่ไม่มีหัว (ยกเว้นโน้ตตัวขาวและตัวกลม) แทนสัญลักษณ์จังหวะ พร้อมทั้งกำหนดเสียงเฉพาะสำหรับแต่ละจังหวะ เพื่อให้เด็กเข้าใจและพัฒนาทักษะด้านจังหวะได้ง่ายขึ้น เพลงที่ใช้ในชั้นเริ่มต้นจะถูกเลือกโดยคำนึงถึงช่วงกว้างของทำนอง เนื่องจากเด็กมีช่วงเสียงที่จำกัด เพลงเหล่านี้มักอยู่ในบันไดเสียงเพนทาโทนิค (Pentatonic) ซึ่งประกอบด้วยเสียง โด เร มี ซอล ลา โดยจะยังไม่รวมเสียง ฟา และ ที ที่เป็นครึ่งเสียงในบันไดเสียงเมเจอร์ เพราะครึ่งเสียงเหล่านี้จะยากเกินไปสำหรับเด็ก ในการร้องเพลงชั้นเริ่มต้นจะมีลักษณะเรียบง่าย ช่วยให้

เด็กสามารถเรียนรู้และพัฒนาทักษะเบื้องต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อเด็กมีความชำนาญและประสบการณ์มากขึ้น เพลงที่ใช้ในการเรียนจะค่อย ๆ เพิ่มความซับซ้อนและท้าทายมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างทักษะดนตรีในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับที่(สมชาย อมะรักษ์, 2542) กล่าวว่า การเลือกเพลงสำหรับเด็กต้องสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงวัย โดยสำหรับเด็กปฐมวัยที่เริ่มฝึกร้องเพลง อายุประมาณ 4 ปี ช่วงเสียงของพวกเขาคือจะจำกัดอยู่ระหว่าง เร-ลา เหนือโน้ต โด กลาง (Middle C) ส่วนเด็กปฐมวัยที่อายุ 6 ปี จะมีช่วงเสียงที่กว้างขึ้นคือ โดกลาง-โดสูงถัดไป

ในระยะแรก เพลงสำหรับเด็กปฐมวัยจะใช้โน้ตเพียงสองตัว คือ ซอล และ มี เนื่องจากเสียงเหล่านี้อยู่ในช่วงเสียงที่เด็กสามารถร้องได้ และเป็นคู่เสียงที่เด็กในวัฒนธรรมตะวันตกคุ้นเคย ต่อมา เมื่อเด็กเริ่มพัฒนาความสามารถมากขึ้น จึงค่อยเพิ่มโน้ตตามลำดับ โดยเนื้อหาการเรียนการร้องเพลงจะค่อย ๆ พัฒนาไปจากง่ายสู่ยาก ลักษณะของทำนองในระยะเริ่มต้นจะมีการเคลื่อนไหวของเสียงจากสูงไปต่ำเป็นหลัก เช่น จาก ซอล ไป มี ซึ่งร้องได้ง่ายกว่าเสียงที่เคลื่อนจาก มี ไป ซอล ส่วนเสียงที่ยากต่อการร้อง เช่น ฟา และ ที ซึ่งเป็นเสียงครึ่งหนึ่งในบันไดเสียงเมเจอร์ จะยังไม่นำมาใช้ในครั้งแรก เนื่องจากเด็กอาจร้องได้ลำบาก เหตุผลนี้ทำให้เพลงในระยะแรกไม่รวมเสียง ฟา และ ที โดยจะเริ่มต้นจากการใช้โน้ตเพียง 5 ตัวในบันไดเสียงเพนทาโทนิค (Pentatonic) ได้แก่ โด เร มี ซอล ลา ซึ่งเป็นบันไดเสียงที่พบได้ในเพลงพื้นเมือง (Folk Song) ทั่วโลก เพลงพื้นเมืองเหล่านี้จึงกลายเป็นสื่อการสอนที่สำคัญในระบบการสอนดนตรีของโคดาย โดยเฉพาะสำหรับการสอนร้องเพลงให้กับเด็ก

ทฤษฎีการสอนดนตรีของคาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff)

(สาระจันทร์ 2561) คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff) ได้วางรากฐานทางดนตรีของเขาไว้ว่า ดนตรี (Music) การเคลื่อนไหว (Movement) การพูด (Speech) จะเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ได้ (Unity) ซึ่งคาร์ล ออร์ฟ เรียกว่าดนตรีเบื้องต้น (Elemental Music) โดยหมายถึงการแสดงออกทางดนตรีของบุคคลที่เป็นไปตามธรรมชาติ ฉะนั้นการสอนดนตรีที่สอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก จะเน้นการสอนดนตรีให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุในทุกกิจกรรมของคาร์ล ออร์ฟ ไม่ว่าจะเป็น การเคลื่อนไหว การร้อง การเล่นเครื่องดนตรี คาร์ล ออร์ฟ จะเน้นการสร้างสรรค์ทำนองเพลงมากกว่าการจดจำตัวโน้ต และเน้นการสะสมประสบการณ์ด้วยการฝึกฝนอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งคาร์ล ออร์ฟ ได้เรียกวิธีการสอนแบบของเขาว่า Orff – Schulwerk การศึกษาดนตรีควรเริ่มด้วยความรู้ง่าย ๆ จากเพลงง่าย ๆ แล้ววางแผนการศึกษาเป็นขั้น ๆ ต่อเนื่องกัน แล้วควรใช้ประสบการณ์ของตนเองเป็นอุปกรณ์การสอน ต่อมาก็อ่านและเขียนจังหวะนั้น โดยใช้ลักษณะแทนจังหวะ เด็ก

จะเรียนท่วงทำนอง (Melodic Intervals) และแบบแผนจังหวะ (Rhythmic Pattern) ด้วยการร้อง ท่อง เคลื่อนไหว และบรรเลงเครื่องดนตรี ตั้งแต่คาบแรกของการเรียนด้วยการใช้ทำนองสั้นๆ (Simple Motive) ท่องซ้ำๆ แต่งเนื้อเพลงใหม่ จากทำนองเพลงเดิมและแต่งเนื้อร้องใหม่จากเนื้อร้องเดิม บทเรียนของเด็กจะเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เข้าใจ ซึ่งจะช่วยให้เขาปฏิบัติได้ และสามารถพัฒนาให้เป็นทำนองหรือจังหวะอื่นๆ ที่เขาพอใจ คาร์ล ออร์ฟ มีความคิดว่า จังหวะ เป็นส่วนประกอบหลักที่สำคัญที่สุดของดนตรี (Rhythm is the strongest of the elements of music) การแสดงดนตรีของมนุษย์ที่เป็นธรรมชาติที่สุดและสามัญที่สุด คือ การใช้จังหวะ นอกจากนี้ คาร์ล ออร์ฟ ยังเห็นด้วยกับแนวคิดของดาวโครซ ที่ว่า การเรียนเปียโน ไวโอลิน หรือเครื่องหมายดนตรีระดับมาตรฐานอื่นๆ ควรจะมาหลังจากเด็กได้เรียนรู้และมีพัฒนาการ ทักษะพื้นฐานที่จำเป็น อันได้แก่ 1)การฟัง 2)การจดจำชิ้นคู่ของทำนองเพลง 3)การจดจำและปฏิบัติตามแบบแผนจังหวะ ดังนั้น จุดเริ่มต้นของการศึกษาดนตรี ควรเริ่มต้นด้วยจังหวะ เนื่องจากจังหวะเป็นส่วนประกอบสำคัญที่อยู่ในการพูดในการเคลื่อนไหว และในดนตรี จากความเชื่อที่ว่าจังหวะเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นอย่างยิ่งของดนตรี

(ศรีรัตนมร 2549) ได้สรุปไว้ว่า ดนตรีเบื้องต้นต้องอยู่บนรากฐานของการ ปฏิบัติการ สื่อสารในเด็ก ออร์ฟจึงมีมติว่าการศึกษาดนตรีด้วยเริ่มด้วยความรู้ง่ายๆ จากเพลงที่ง่ายๆ แล้วจึงพัฒนาไปสู่ความรู้และเพลงที่ซับซ้อนมากขึ้น ออร์ฟ เห็นว่าเด็กควรได้เรียนดนตรีตั้งแต่วัย ต้นๆ โดยใช้ประสบการณ์ของตัวเองเป็นอุปกรณ์ในการสอนดนตรี ครูจึงใช้ชื่อของเด็ก คำง่าย ๆ ที่เด็กคุ้นเคย นิทานและบทร้องเล่นต่างๆ มาใช้ให้เด็กฝึกจังหวะและร้องเพลง เด็กจะเรียนรู้เรื่อง ทำนองและจังหวะจากการร้อง ท่อง เคลื่อนไหว และปฏิบัติเครื่องดนตรีตามช่วงทำนองและจังหวะ นั้น เด็กใช้เครื่องดนตรีตั้งแต่คาบแรกของการสอน ครูจะสอนให้เด็กได้รู้จักกับจังหวะหรือทำนอง คงที่ซ้ำๆ (ostinata) ซึ่งเด็กจะท่องจำก่อนบรรเลงและเมื่อเขาปฏิบัติมันได้แล้ว ต่อมาเขาก็อาจจะพัฒนามันให้กลายเป็นจังหวะหรือทำนองใหม่ที่เขาพอใจขึ้นมาได้ ออร์ฟ คิดว่า จังหวะเป็นส่วนประกอบที่เป็นหลักที่สุดของดนตรี การตอบสนองทาง ดนตรีของมนุษย์ที่เป็นธรรมชาติที่สุด และสามัญที่สุด คือ การใช้จังหวะเนื่องจากจังหวะเป็น ส่วนประกอบสำคัญที่อยู่ในคำพูด ในการเคลื่อนไหว และในดนตรี จากความเชื่อที่ว่าจังหวะเป็น จุดเริ่มต้นที่เหมาะสมของการเรียน ดนตรี ทำให้ออร์ฟคิดสร้างเครื่องดนตรีจำพวกเครื่องตีที่เรียกกันในเวลาต่อมาว่า “ระนาดออร์ฟ” ขึ้น

(สุทธจิตต์ 2540) ได้กล่าวไว้ว่า คาร์ล ออร์ฟ คิดค้นวิธีสอนดนตรีโดยเน้นการ เคลื่อนไหว และการเล่นดนตรีเป็นสื่อในการพัฒนาสาระดนตรี โดยเฉพาะการเล่นที่ใช้เครื่องดนตรี ของ ออร์ฟ

เป็นที่ใช้กันอย่างกว้างขวาง ซึ่งจัดเป็นเครื่องดนตรีมาตรฐานสำหรับการสอนดนตรีในระดับประถมศึกษาในหลายประเทศ ลักษณะเฉพาะเชิงสร้างสรรค์ในวิธีของ ออร์ฟ ได้แก่ การเสนอแนะดนตรีให้ผู้เรียน โดยเริ่มจากจังหวะของการพูดและการเคลื่อนไหว ซึ่งนำมาสู่การร้อง และการเล่นเครื่องตี และเครื่องทำทำนอง วิธีการของออร์ฟ มิใช่เป็นวิธีการเบ็ดเสร็จที่ผู้สอน นำไปใช้ได้ทันที แต่จะมีการเสนอแนะขั้นตอนการสอนไว้เป็นลำดับ ซึ่งผู้สอนควรหาวรายละเอียด และปรับให้เข้ากับผู้เรียนเอง ขั้นตอนที่ใช้ในการสอนมีดังนี้

1. ผู้สอนเป็นผู้เริ่มเสนอแนะประสบการณ์ดนตรี
2. ผู้เรียนรับประสบการณ์ดนตรี และปฏิบัติประสบการณ์ซ้ำ ๆ
3. ผู้เรียนเริ่มคิดสร้างสรรค์ประสบการณ์ดนตรีจากหลักการที่ได้เรียนรู้
4. ผู้เรียนนำประสบการณ์ทางดนตรีที่เป็นของตนเองไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

ตลอดกระบวนการผู้สอนจะคอยชี้แนะให้ผู้เรียนประเมิน เลือกสรรและเก็บสิ่งที่ดี ๆ เอาไว้ เพื่อเสริมสร้างค่านิยมทางดนตรีที่ดีให้กับผู้เรียน ซึ่งเป็นวิถีทางนำไปสู่ความรู้ ความเข้าใจในเชิงคุณภาพของสุนทรีย์ทางดนตรี และความซาบซึ้งในดนตรีอันแท้จริงต่อไป

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีแนวคิดของออร์ฟ ครูสามารถประยุกต์วิธีการ ได้หลากหลายภายใต้แนวคิดหลักการที่คาร์ล ออร์ฟ ได้เสนอไว้ โดยคำนึงถึงเป้าหมายที่เด็กควรได้รับจากการเรียน ดังต่อไปนี้

1. การทำงานและการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะในการเล่นดนตรีมีทั้งการเล่นเดี่ยวและการเล่นกลุ่ม เด็กควรได้รับการฝึกฝนให้มีประสบการณ์และสำนึกของการทำงานเป็นหมู่คณะ รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักการฟังและการรอคอย กิจกรรมอาจจัดขึ้นในลักษณะของเกมหรือการละเล่น
2. ความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบของดนตรี เด็กควรได้รับความรู้และความ เข้าใจเนื้อหาสาระของดนตรีซึ่งถูกสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ
3. เกิดความสุนทรีย์และซาบซึ้งกับดนตรีในเชิงศิลปะ เด็กควรเข้าใจและรับรู้ว่า ดนตรีเป็นงานศิลปะที่งดงามและมีความไพเราะ สามารถสื่ออารมณ์และความรู้สึกด้วยเสียงที่ถูกสร้างขึ้นด้วยความประณีต เด็กควรเล่นดนตรีด้วยความรู้สึกที่เข้าถึงความหมายและอารมณ์ของเพลง
4. ความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระ เด็กควรได้รับการฝึกฝนให้ มีความคิด สร้างสรรค์ทาง ดนตรีอย่างอิสระ รู้จักคิดวิเคราะห์ และถ่ายทอดความรู้สึกด้วยความเป็นตัวของตัวเอง
5. พัฒนาการทางทักษะดนตรี เด็กทุกคนควรมีพัฒนาการทางทักษะดนตรีเพิ่มขึ้น ทั้งทางด้านการร้อง การเล่นเครื่องดนตรี และการเคลื่อนไหวหรือนาฏศิลป์

6. ความสามารถทางการแสดงออก การแสดงนับเป็นจุดสำคัญอีกอย่างหนึ่งของ กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของออร์ฟ การแสดงออกไม่ใช่หมายถึงการแสดงให้ผู้อื่นได้ดูเท่านั้นแต่ รวมไปถึง การที่เด็ก ได้พยายามอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้เกิดผลงานที่สมบูรณ์แบบและเป็นที่พอใจของตน ถึงแม้จะเป็นการ แสดงในห้องเรียนก็ตาม

7. ความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าในตนเอง เด็กควรมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียน การที่เด็กทุกคน ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมและเกิดผลสัมฤทธิ์จากงานที่เด็กได้กระทำเอง จะทำให้เกิด ความภาคภูมิใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มีความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าของตนเอง

(เทพรัตน์ พานิชยิ่ง, 2553) กล่าวว่า เด็กควรได้รับการฝึกฝนการทำงานเป็นหมู่คณะ รู้จัก การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีส่วนร่วมในกิจกรรมเกิดผลสัมฤทธิ์จากงานที่เด็กได้ทำเอง ทำให้ เกิดความภาคภูมิใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มีความกล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นและเห็น คุณค่าของตนเอง เด็กควรได้รับการฝึกฝนให้มีความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีอย่างอิสระ รู้จักคิด และสามารถถ่ายทอดความรู้สึกด้วยความเป็นตัวของตัวเอง นอกจากนี้เด็กควรมีความรู้ ความ เข้าใจในองค์ประกอบดนตรี สามารถรู้ได้ว่าดนตรี เป็นงานศิลปะที่งดงามและมีความไพเราะ สามารถสื่อสารอารมณ์และความรู้สึก เด็กทุกคนควรมีพัฒนาการทางทักษะดนตรีเพิ่มขึ้นทั้ง ทางด้านการร้อง การเล่นเครื่องดนตรี และการเคลื่อนไหว

การวัดและประเมินผลทางดนตรี

เอเบเลส ฮอฟเฟอร์และคลอทแมน (Abeles et al)(1991) วิธีการและเครื่องมือในการวัด และประเมินผลทางดนตรีควรมีความหลากหลายและสอดคล้องกับลักษณะของการเรียนการสอน ทางดนตรี ดังต่อไปนี้

1. สาระเนื้อหาทางดนตรี วิธีการและเครื่องมืออาจเป็นแบบทดสอบ หรือการถามตอบโดย ครอบคลุม เนื้อหาการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้รับการศึกษาไป

2. ทักษะทางดนตรี วิธีการและเครื่องมือมักอยู่ในรูปแบบของแบบสังเกต เป็นส่วนใหญ่ ไว้เพื่อ เป็นแนวทางในการตัดสินคุณค่า เครื่องมือที่นิยมนำมาใช้ใน การวัดประเมินทักษะทางดนตรี คือ แบบประ สังกัด แบบจัดอันดับ (rating scale) เป็นต้น การวัด ประเมินผลทักษะดนตรีสมควรกระทำทั้งแบบเป็น ทางการและไม่เป็นทางการตลอดกระบวนการจัดการเรียนรู้

3. เจตคติทางดนตรี วิธีการและเครื่องมือในการวัด และประเมินผลมักอยู่ในรูปแบบของการ สัมภาษณ์และการสังเกตช่วงเวลาในการประเมินผลทางดนตรี แตกต่างกันไปตามลักษณะพฤติกรรมทางการ เรียน การสอน และควรมีการกระทำในช่วงเวลาที่หลากหลาย เพื่อตรวจสอบพัฒนาการและระดับผลการ

เรียนรู้ของผู้เรียนเป็นระยะ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ช่วงเวลา การวัดและประเมินผล ไม่สมควรกระทำบ่อยจนเกินไป หรือ น้อยครั้งจนเกินไป เนื่องจากอาจส่งผลให้ผู้เรียน เกิดความเบื่อหน่าย กัดดันหรือเสียเวลาไปกับการเตรียมตัวสอบมากจนเกินไป

การตัดสินผลการประเมินสุดท้ายสำหรับ วัดและประเมินผลทางดนตรี ควรเป็นการประเมินผล ทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยมีความสอดคล้อง ซึ่งกันและกัน สามารถอธิบายถึงผลการประเมินที่อยู่ในรูปแบบของข้อมูลเชิงปริมาณให้กับผู้เรียนได้

การประเมินผลโดยทั่วไปแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การประเมินผลในกระบวนการ และการประเมินผลหลังการสอน ซึ่งการประเมินผล 2 ลักษณะนี้ มีการใช้กันเสมอในกระบวนการเรียนการสอนทั่วไป

การประเมินผลในกระบวนการ (Formative Evaluation) หมายถึง การประเมินที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอน ซึ่งช่วยให้ทราบถึงความก้าวหน้าของผู้เรียนและผลการสอนของผู้สอน ในช่วงเวลาหนึ่งๆ การประเมินประเภทนี้ ทำให้เราทราบถึงข้อดี ข้อเสียที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอน และใช้เป็นตัวชี้วัดเพื่อปรับปรุงและแก้ไขกระบวนการเรียนการสอนในช่วงเวลาถัดไป ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน หรือปรับปรุงบางสิ่งบางอย่างให้ดีขึ้น ในทางตรงกันข้าม การประเมินผลหลังการสอน (Summative Evaluation) หมายถึง การประเมินเพื่อให้เกรดในวิชานั้นๆ ซึ่งแสดงถึงผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับที่แท้จริง เป็นการแสดงถึงประสิทธิผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนในภาพรวม ผลการประเมินในลักษณะนี้ไม่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนได้ทันที แต่สามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนในครั้งต่อไปที่ผู้สอนจะสอนวิชานั้นๆ อีกครั้งในอนาคต

การเรียนการสอนดนตรี การประเมินผลทั้งสองลักษณะนี้มีความสำคัญเสมอ ในการเรียนดนตรี โดยเฉพาะการเรียนทักษะ ผู้สอนจะคอยแนะนำผู้เรียนเสมอเมื่อผู้เรียนไม่สามารถปฏิบัติสิ่งใดได้ ซึ่งจะช่วยพัฒนาความสามารถในการเล่นดนตรีของผู้เรียน หากการสอนไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากผู้เรียนไม่เข้าใจ ผู้สอนจะพยายามคิดหาเทคนิคการสอนใหม่ๆ การอธิบายหรือการสาธิตเพิ่มเติมให้ผู้เรียนเข้าใจมากขึ้นในทันทีหรือในการเรียนชั่วโมงถัดไป

สำหรับการประเมินผลลักษณะที่สอง เป็นการแสดงผลงานทางดนตรี ซึ่งผู้เรียนจะต้องแสดงความรู้และความสามารถที่เรียนรู้มาตลอดภาคการศึกษา ในขณะที่เดียวกันผู้สอนจะทำการประเมินการแสดงดนตรีของผู้เรียน

สรุปได้ว่า การประเมินผลเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้สอนดนตรีควรให้ความสำคัญ ผู้สอนที่เก่งควรเป็นผู้ประเมินผลที่มีความสามารถด้วย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น การศึกษาและ

การประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนดนตรีเป็นสิ่งที่ผู้สอนควรคิดและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การประเมินผลยังช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนแต่ละกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนอย่างไร ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญที่ช่วยให้ผู้สอนสามารถปรับกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(จันทร์หอม 2559) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเพิ่มความสามารถในการถ่ายโยงองค์ความรู้ทางศิลปะของนักศึกษาศิลปศึกษา มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ ได้แก่ พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการถ่ายโยงองค์ความรู้ทางศิลปะของนักศึกษาศิลปศึกษา ศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นในการศึกษานี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้ผ่านรายวิชาเกี่ยวกับวิธีการสอนมาแล้ว จำนวน 30 คน โดยทำการจับคู่คะแนนผลการเรียนแล้วแบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่มโดยการสุ่ม และใช้รูปแบบวิจัยแบบสลับ-วัดซ้ำ (Crossover Design) ในการศึกษา

(สาระจันทร์ 2562) การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี ตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางดนตรีและทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติทางดนตรีก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี ตามแนวคิด ของคาร์ล ออร์ฟ ร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา 3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และนวัตกรรม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี ตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี ตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีมหาโพธิ์ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2560 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้วิชา ดนตรี ตามแนวคิดของ คาร์ล ออร์ฟ ร่วมกับกระบวนการแก้ไข้ปัญหา แบบวัดความรู้ความเข้าใจวิชา ดนตรีแบบวัดทักษะการปฏิบัติทางดนตรีแบบวัดทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการ

จัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของ คาร์ล ออร์ฟ ร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าผลการวิจัยพบว่า

- 1) ความรู้ความเข้าใจของนักเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิด ของคาร์ล ออร์ฟร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- 2) ทักษะการปฏิบัติทางดนตรี ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตาม แนวคิดของ คาร์ล ออร์ฟ ร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01
- 3) ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม หลังได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี ตามแนวคิด ของคาร์ล ออร์ฟร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหาสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01
4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี การจัดการเรียนรู้วิชา ดนตรี ตามแนวคิดของ คาร์ล ออร์ฟ ร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุดและสูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

(Jacqueline 2017) ดนตรีศึกษาในห้องเรียนกับเด็กออทิสติก กล่าวว่า การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพปัจจุบันตรวจสอบ ครูระดับประถมศึกษา/มัธยมศึกษาตอนต้นใช้การศึกษาด้านดนตรี กับนักเรียนออทิสติกสเปกตรัม (ASD) ในห้องเรียน การศึกษาดนตรีนี้นี้ช่วยให้เข้าใจ การใช้ การศึกษาดนตรีของครู ซึ่งเป็นกลยุทธ์การศึกษาสำหรับนักเรียนที่เป็นโรคออทิสติกและหาก นำไปใช้อย่างเต็มศักยภาพในห้องเรียน การรวบรวมข้อมูลดำเนินการผ่านการสัมภาษณ์แบบกึ่ง โครงสร้างกับครูที่ผ่านการรับรอง ข้อมูลสามารถเปิดเผยได้ 4 ประเด็นหลัก ระดับความ สะดวกสบายของครูและประสบการณ์ในการศึกษาดนตรีกับนักเรียนออทิสติก ความเชื่อของครู เกี่ยวกับประโยชน์ของการผสมผสานการศึกษาดนตรีในห้องเรียน แหล่งข้อมูลการศึกษาด้านดนตรี กลยุทธ์ และสื่อการสอนสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม และความท้าทายที่ครูเคยประสบกับ การศึกษาด้านดนตรีและนักเรียนภาวะออทิสซึม และข้อเสนอแนะสำหรับชุมชนการศึกษาและการ ปฏิบัติของครู และเน้นถึงความสำคัญของความท้าทายที่ครูเผชิญในการเชื่อมต่อการสนับสนุน เพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียน

(Eikeseth, Smith, Jahr, and Eldevik 2002) มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ลอสแอนเจลิส (UCLA) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกจำนวน 13 คน โดยใช้รูปแบบ การวิจัยกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว (Single Subject Research Design: ABA) ซึ่งเลือกเด็กออทิสติกที่มี อายุระหว่าง 4-7 ปี เพื่อเข้าร่วมโปรแกรมปรับพฤติกรรมที่ใช้ระยะเวลา 1 ปี โดยรวม 28 ชั่วโมง ใน

การปรับพฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคม โดยใช้การเล่นเป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ในการทดสอบทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก ใช้แบบทดสอบ Vineland Adaptive Behavior Scales ซึ่งวัดผลใน 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการติดต่อสื่อสาร (Communication Domain): ก่อนการทดลองมีคะแนน 58.23 และหลังการทดลองมีคะแนน 73.93 2. ด้านกิจวัตรประจำวัน (Daily Life Skills): ก่อนการทดลองมีคะแนน 56.92 และหลังการทดลองมีคะแนน 66.15 3. ด้านการเข้าสังคม (Socialization Skills): ก่อนการทดลองมีคะแนน 59.92 และหลังการทดลองมีคะแนน 69.92 ผลการวิจัยพบว่าเด็กออทิสติกที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มด้วยการเล่นมีพัฒนาการทักษะทางสังคมที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

(Beatty 1989) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมการสอนดนตรีตามแนวคิดของโคดาเยเพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีกับนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ที่มีอายุตั้งแต่ 14 - 18 ปี โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลอง พบว่านักเรียนมัธยมปลายกลุ่มทดลองมีทักษะทางดนตรีสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(Dowell 1974) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวัดโปรแกรมการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กวัยรุ่น อายุ 14 - 15 ปี ผลการศึกษาพบว่าการจัดโปรแกรมการเรียนรู้ดนตรีเพียงระยะเวลาสั้นจะไม่ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านดนตรีแต่อย่างใด และควรสอดแทรกกิจกรรมด้านดนตรีไว้ในกระบวนการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านภาษา ด้านร่างกาย และเรียนรู้ด้านอื่นๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินงานวิจัย ในรูปแบบวิจัยและพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ได้แก่ 1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก 2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบผลการจัดการเรียนรู้ดนตรีของเด็กออทิสติก มีวิธีการดำเนินงานวิจัย ดังต่อไปนี้

วิธีดำเนินงานวิจัย

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก โดยใช้ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา(Research and Development: R&D) โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการต่างๆ ผู้วิจัยได้วางแผนการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย(Research: R1) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis: A) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา(Development: D1) ออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D&D) เป็นการออกแบบและหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย(Research: R2) ทดลองใช้ (Implementation: I) เป็นการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา(Development: D2) ประเมินผล (Evaluation: E) เป็นการตรวจสอบความเป็นไปได้จากการนำรูปแบบไปใช้ก่อนการจัดทำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย(Research: R1) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน(Analysis: A)

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานความต้องการสำหรับนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

วิธีดำเนินการ

1. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สาระดนตรี)

2. วิเคราะห์เนื้อหาและหลักสูตรการสอนดนตรี ที่โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญาใช้

3. เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามครูผู้สอนรายวิชาดนตรีในโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาพิเศษ โดยเฉพาะเรื่อง การจัดการเรียนรู้ทางดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก จากครูผู้สอนในโรงเรียนทั่วประเทศไทย โดยเลือกภาคละ 2 โรงเรียน จำนวน 8 แห่ง ได้แก่

1. โรงเรียนเซี่ยงรายปัญญาอนุกุล จังหวัดเซี่ยงราย
2. โรงเรียนนครสวรรค์ปัญญาอนุกุล จังหวัดนครสวรรค์
3. โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญาอนุกุล จังหวัดกาฬสินธุ์
4. โรงเรียนอุบลปัญญาอนุกุล จังหวัดอุบลราชธานี
5. โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญาอนุกุล จังหวัดสุพรรณบุรี
6. โรงเรียนเพชรบุรีปัญญาอนุกุล จังหวัดเพชรบุรี
7. โรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญาอนุกุล จังหวัดนครศรีธรรมราช
8. โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก ดังนี้

1. แบบสอบถามความต้องการจำเป็น PNI (Priority Needs Index) เอกสารเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แบบสอบถามความต้องการจำเป็น PNI (Priority Needs Index) เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหาการเรียนรู้อัตตาธิปไตยจากการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวิเคราะห์เอกสาร

1.2 กำหนดประเด็นที่จะศึกษาจากเอกสาร แล้วออกแบบและสร้างแบบวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับสภาพปัญหาการเรียนรู้อัตตาธิปไตยสำหรับเด็กออทิสติก

1.3 นำแบบสอบถามความต้องการจำเป็น PNI (Priority Needs Index) เกี่ยวกับสภาพปัญหาการเรียนรู้อัตตาธิปไตยสำหรับเด็กออทิสติก และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความ

ถูกต้อง ชัดเจน และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ รวมถึงความครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อนำข้อเสนอแนะมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

1.4 นำแบบสอบถามความต้องการจำเป็น PNI (Priority Needs Index) เกี่ยวกับสภาพปัญหาการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก มาปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการศึกษาพิเศษ และด้านดนตรี เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity)

1.5 นำแบบสอบถามความต้องการจำเป็น PNI (Priority Needs Index) เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

+1 หมายถึง แน่ใจในคำถามและมีความสอดคล้อง

0 หมายถึง ไม่แน่ใจในคำถามและมีความสอดคล้อง

-1 หมายถึง ไม่แน่ใจในคำถามและไม่มี ความสอดคล้อง

จากคะแนนนำผลการพิจารณาจำนวนจากสูตร

$$IOC = \sum \frac{R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ

R หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development: D1) ออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D&D)

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก วิธีดำเนินการ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก เพื่อนำมาเป็นแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

2. จัดการสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้ปกครองของเด็กออทิสติกระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

คุณสมบัติของผู้ปกครอง

1. เป็นผู้ดูแลเด็กออทิสติกอยู่ในระดับเรียนได้
2. เป็นผู้ดูแลเด็กออทิสติก ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
3. เป็นผู้ดูแลเด็กออทิสติก ไม่น้อยกว่า 5 ปีขึ้นไป
4. มีอายุไม่น้อยกว่า 25 ปีบริบูรณ์

3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก สาระสำคัญมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

4. ออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ตามองค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

5. จัดทำเอกสารประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ คู่มือประกอบการใช้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อพิจารณาแก้ไข

6. นำร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้และเอกสารประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปให้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสมเหตุสมผลและความเหมาะสม ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนดนตรี ด้านการศึกษาพิเศษ และด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 3 ท่าน

โดยมีเกณฑ์คุณสมบัติในการคัดเลือก ดังต่อไปนี้

คุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนดนตรี

1. มีวุฒิทางการศึกษาที่ตรงหรือสัมพันธ์ โดยสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกทางด้านดนตรี

2. เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรเกี่ยวข้องกับทางการสอนดนตรี มีประสบการณ์ด้านการสอนและการพัฒนาหลักสูตรดนตรีไม่น้อยกว่า 3 ปี

3. เขียนหนังสือ/ตำราหรือทำวิจัยในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยด้านดนตรี

4. เป็นวิทยากรหรือให้บริการทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานด้านดนตรี

5. มีตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่าระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์

คุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ

1. มีวุฒิทางการศึกษาที่ตรงหรือสัมพันธ์ โดยสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านการศึกษาพิเศษ
2. เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรด้านการศึกษาพิเศษ มีประสบการณ์การสอนด้านการศึกษาพิเศษไม่น้อยกว่า 3 ปี
3. เขียนหนังสือ/ตำราหรือทำวิจัยในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยด้านการศึกษาพิเศษ
4. เป็นวิทยากรหรือให้บริการทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการศึกษาพิเศษ
5. มีตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่าระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์

คุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

1. มีวุฒิทางการศึกษาที่ตรงหรือสัมพันธ์ โดยสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกด้านหลักสูตรและการสอน
2. เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลักสูตรและการสอนมีประสบการณ์ด้านการสอนและการพัฒนาหลักสูตรไม่น้อยกว่า 3 ปี
3. เขียนหนังสือ/ตำราหรือทำวิจัยในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยด้านหลักสูตรและการสอน
4. เป็นวิทยากรหรือให้บริการทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานด้านหลักสูตร
5. มีตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่าระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์
7. ปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านตรวจสอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้อีกครั้งเพื่อรับรองรูปแบบการจัดการเรียนรู้
8. นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้
9. พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับข้อมูล ประเด็นการสนทนากลุ่ม(Focus group discussion) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ สำหรับ ผู้เชี่ยวชาญ แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถ แบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กออทิสติกที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้และรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

1. แบบสอบถามความต้องการจำเป็น PNI (Priority Needs Index)
2. ประเด็นการสนทนากลุ่ม(Focus group discussion)
3. แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้
4. แบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กออทิสติกในการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แบบสอบถามความต้องการจำเป็น PNI(Priority Needs Index)

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามความต้องการจำเป็น PNI (Priority Needs Index) เอกสารจากข้อมูลเอกสารต่าง ๆ

1.2 กำหนดประเด็นสอบถามความต้องการจำเป็น PNI (Priority Needs Index) เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

1.3 นำแบบสอบถามความต้องการจำเป็น PNI (Priority Needs Index) เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้รวมถึงความครอบคลุมของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อนำข้อเสนอแนะมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

1.4 นำแบบสอบถามความต้องการจำเป็น PNI (Priority Needs Index) เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปปรับปรุง ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทแนะนำ

1.5 แก้ไขแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา(content validity) จากนั้นนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความ กับสิ่งที่ต้องการวัด(Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจในคำถามและมีความสอดคล้อง
 - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจในคำถามและมีความสอดคล้อง
 - 1 หมายถึง ไม่แน่ใจในคำถามและไม่มี ความสอดคล้อง
- จากคะแนนนำผลการพิจารณามาคำนวณจากสูตร

$$IOC = \sum \frac{R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ

R หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.6 นำแบบสอบถามความต้องการจำเป็น PNI (Priority Needs Index) เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติกจากเอกสารที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้บันทึกข้อมูล

2. ประเด็นในการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสนทนากลุ่ม

2.2 ร่างประเด็นการสนทนากลุ่มให้ครอบคลุมตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์

2.3 นำร่างประเด็นการสนทนากลุ่มเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบ ความถูกต้อง ความชัดเจน และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ รวมถึงความครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่มเพื่อนำข้อเสนอแนะมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข กำหนดเกณฑ์การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในข้อความข้อนั้นมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในข้อความข้อนั้นมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในข้อความข้อนั้นปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในข้อความข้อนั้นน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในข้อความข้อนั้นน้อยที่สุด

ในการหาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของประเด็นสนทนากลุ่มจะพิจารณาจากเกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (Best, 1977: 182)

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีความสอดคล้องเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความสอดคล้องเหมาะสมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความสอดคล้องเหมาะสมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความสอดคล้องเหมาะสมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความสอดคล้องเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

3. แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวทาง และประเด็นในการสร้างแบบประเมินความสอดคล้องเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

3.2 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมตามขอบข่ายที่กำหนดไว้

3.3 นำแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจน และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้เพื่อนำข้อเสนอแนะมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(content validity) จากนั้นนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับสิ่งที่ต้องการวัด(Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจในคำถามและมีความสอดคล้อง
 - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจในคำถามและมีความสอดคล้อง
 - 1 หมายถึง ไม่แน่ใจในคำถามและไม่มี ความสอดคล้อง
- จากคะแนนนำผลการพิจารณาคำนวณจากสูตร

$$IOC = \sum \frac{R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ

R หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.5 นำแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ชื่อแผนการจัดการเรียน เวลาเรียน สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะ สำคัญ

ของผู้เรียน ภาระงานหรือชิ้นงาน กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การวัด และประเมินผลการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้และบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอน ในการสร้างดังนี้

- 4.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และหลักการเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
- 4.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551(สาระดนตรี) เพื่อกำหนดเนื้อหาที่จะนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้
- 4.3 ศึกษาแนวทางการทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของชิปปา ทฤษฎีของโคตาย และทฤษฎีของคาร์ล ออร์ฟ
- 4.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบ ความถูกต้อง และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้เพื่อนำข้อเสนอแนะมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

4.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบ ความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(content validity) จากนั้นนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับสิ่งที่ต้องการวัด (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจในคำถามและมีความสอดคล้อง
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจในคำถามและมีความสอดคล้อง
- 1 หมายถึง ไม่แน่ใจในคำถามและไม่มี ความสอดคล้อง

จากคะแนนนำผลการพิจารณามาคำนวณจากสูตร

$$IOC = \sum \frac{R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ

R หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงและแก้ไขเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นให้ละเอียดและชัดเจนมากยิ่งขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4.7 สรุปผลและนำข้อมูลทั้งหมดมาปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความชัดเจน และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(content validity) จากนั้นนำความ

ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับสิ่งที่ต้องการวัด (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจในคำถามและมีความสอดคล้อง
 - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจในคำถามและมีความสอดคล้อง
 - 1 หมายถึง ไม่แน่ใจในคำถามและไม่มีความสอดคล้อง
- จากคะแนนนำผลการพิจารณามาคำนวณจากสูตร

$$IOC = \sum \frac{R}{N}$$

- IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ
- R หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
- N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย(Research: R2) ทดลองใช้(Implementation: I) เป็นการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ต้นตริสำหรับเด็กออทิสติก การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้วิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มเด็กออทิสติกระดับเรียนได้ ระดับชั้นมัธยมศึกษาต้น ช่วงอายุ 13 - 15 ปี ที่อยู่ในระดับเรียนได้ จากโรงเรียนพัฒนาปัญญา ทั่วประเทศ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กออทิสติก ที่อยู่ในระดับเรียนได้ โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 คน จากโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็ก
ออทิสติก
2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ เด็กออทิสติกมีการเรียนรู้ทางดนตรีได้

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development: D2) ประเมินผล (Evaluation: E) เป็นการ
ตรวจสอบ ความเป็นไปได้จากการนำรูปแบบไปใช้ก่อนการจัดทำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฉบับ
สมบูรณ์

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

วิธีดำเนินการ

1. รวบรวมข้อมูลจากการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็ก
ออทิสติก
2. ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก โดยนำผล
การใช้แบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติกมาพิจารณาความเหมาะสมตาม
องค์ประกอบต่างๆ โดยเฉพาะองค์ประกอบด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบจากการนำไปจัดการ
เรียนรู้ในขั้นตอนที่ 3 ของการวิจัย แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อพิจารณาและนำมา
ปรับปรุงแก้ไข

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 หาค่าเฉลี่ย ใช้หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard
Deviation)

1.2 หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ
รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics): วิเคราะห์
ข้อมูลจากแบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของเด็กออทิสติก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง จากการสัมภาษณ์การสำรวจการตอบแบบสอบถาม การจัดร่วมสนทนากลุ่ม(Focus group) การลงพื้นที่สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กออทิสติก เป็นการรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก และศึกษาผลการใช้รูปแบบผลการจัดการเรียนรู้ดนตรีของเด็กออทิสติก ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลของการศึกษาแบ่งเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก
2. ผลการทดลองใช้รูปแบบผลการจัดการเรียนรู้ดนตรีของเด็กออทิสติก

ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

ผลของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ สามารถจำแนกได้เป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
2. การสนทนากลุ่ม (Focus group)
3. การประเมินแบบสอบถามความต้องการจำเป็น PNI (Priority Needs Index)
4. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้
5. การประเมินความสอดคล้อง IOC (Index of item objective congruence)

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว พัฒนาขึ้นจาก 2 แนวคิด ได้แก่

1.1 การออกแบบพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามชิปปา โมเดล

โมเดลชิปปา (CIPPA Model) เป็นแนวคิดการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีกระบวนการ เป็นระบบ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ มีกระบวนการทำงานในรูปแบบกลุ่ม มีการเรียนรู้แบบร่วมมือทำ มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีการเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้กระบวนการ มีการเคลื่อนไหวร่างกาย ใช้ประสาทรับรู้ ทำให้เกิดความตื่นตัว เตรียมพร้อมกับการเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว ซึ่งเป็นพื้นฐานในการจัดการศึกษา

1.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการสอนรายวิชาดนตรี มีบทบาทสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากงานวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาดนตรี ให้เด็กออทิสติกได้เรียนรู้ทางดนตรีและเนื้อหาที่เหมาะสม ทั้งนี้ยังมุ่งหวังที่จะใช้ทฤษฎีที่หลากหลายมาออกแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรี โดยใช้การสอนดนตรีของโคดาเยและคาร์ล ออร์ฟ และวิธีการจัดการเรียนการสอน 3 R's สำหรับเด็กพิเศษ เป็นรายวิชาที่เน้นการฝึกปฏิบัติ ผู้สอนจะต้องเข้าใจบริบททั่วไปของเด็กออทิสติก เช่น ผู้สอนต้องสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนอยู่เสมอ ผู้สอนต้องให้การสนับสนุน กระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัว สนใจในสิ่งที่กำลังเรียนอยู่ เปิดพื้นที่ให้อิสระทางความคิดแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ เมื่อผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนรู้ทั้งทางด้านร่างกายและด้านจิตใจ จะส่งผลให้การพัฒนาตามกระบวนการต่าง ๆ นี้ นำไปสอดแทรกอยู่ในกระบวนการของการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 การสนทนากลุ่ม(Focus group)

ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม(Focus group) เพื่อเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม สามารถสรุปประเด็นข้อเสนอแนะและสิ่งที่น่าสนใจไปเป็นข้อมูลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้ดังนี้

ตาราง 1 สรุปประเด็นสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเด็กออทิสติก

ประเด็นคำถาม : พฤติกรรมทั่วไปของเด็กออทิสติก	
ข้อมูลการสัมภาษณ์	ข้อเสนอแนะ
เด็กออทิสติกมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน บางคนแยกตัวจากคน บางคนเข้าหาผู้คน แต่เด็กที่เข้าหาผู้คนจะตื่นตัวเมื่อเจอคนใหม่และไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมตัวเองให้อยู่บนพื้นฐานของความพอดีได้ เด็กออทิสติกจะไม่เข้าใจการสื่อสารอารมณ์จากผู้อื่น แต่เด็กออทิสติกสามารถแสดงอารมณ์ความรู้สึก เช่น โกรธ เศร้า ไม่พอใจ ดีใจ และยังต้องการความรักเหมือนเด็กทั่วไปได้ หากเด็กออทิสติกสนใจสิ่งใด จะทำซ้ำๆ เมื่อได้ทำแล้ว จะไม่สามารถสนใจอย่างอื่นได้	ผู้ดูแลเด็กออทิสติกต้องเอาใจใส่มากกว่าเด็กปกติ คอยให้ความรัก ความเมตตา เน้นฝึกฝนทักษะด้านสังคม เพื่อให้สามารถเข้ากลุ่มกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ให้ฝึกรู้จักการรอคอย ใช้กฎ กติกา ให้เด็กสามารถเรียนรู้คำสั่งง่ายๆ หาวิธีการกระตุ้นเด็กให้ออกจากโลกส่วนตัวของตัวเอง และสามารถรับรู้ สนใจสิ่งแวดล้อมภายนอก

ประเด็นคำถาม : ความสนใจทางดนตรี	
ข้อมูลการสัมภาษณ์	ข้อเสนอแนะ
เด็กออทิสติก ส่วนใหญ่จะไม่ชอบเสียงที่มีความดังและเสียงแหลมจนเกินไป จะส่งผลให้เด็กเกิดอาการหงุดหงิด บางคนก็ถึงขั้นมีอาการก้าวร้าว แต่ถ้าเป็นเสียงที่ไม่ดังและมีจังหวะสนุกสนาน เด็กออทิสติกก็จะมีส่วนร่วมในเพลงที่ได้ยิน ด้วยท่าทางต่างๆ เช่น โยกหัว กระดิกนิ้ว เคาะจังหวะด้วยการปรบมือ ถ้าเป็นเพลงที่มีเนื้อร้องและได้ฟังบ่อย เด็กออทิสติกก็จะมีมาร้องคลอตามเพลงที่ได้ฟังบ้าง	ควรจัดกิจกรรมการสอนดนตรีที่ไม่ยากจนเกินไป เน้นการปฏิบัติมากกว่าเรียนเนื้อหา เด็กออทิสติกสนุกสนานและมีสมาธิจดจ่ออยู่กับการเล่นดนตรีได้ดี

ประเด็นคำถาม : ความคาดหวังของผู้ปกครองในการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก	
ข้อมูลการสัมภาษณ์	
ผู้วิจัยได้สรุปเป็นประเด็นดังต่อไปนี้	
1. เด็กออทิสติกต้องมีความรู้ทางดนตรีอย่างเหมาะสม 2. ดนตรีสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม 3. การเคลื่อนไหวร่างกาย 4. การฝึกร้องเพลง 5. การฝึกเล่นดนตรีที่สนใจ	

เด็กออทิสติกมีพฤติกรรมที่หลากหลาย บางคนอาจแยกตัวจากผู้อื่น ในขณะที่บางคนเข้าหาผู้อื่นได้ แต่พวกเขามักจะมีความยากลำบากในการเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น และบางครั้งอาจไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมตนเองในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้ แต่พวกเขาสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมดนตรีที่มีเนื้อหาที่ไม่ซับซ้อนโดยการโยกหัว กระดิกนิ้ว หรือร้องคลอตามเพลงที่ชอบ การสอนดนตรีสำหรับเด็กออทิสติกควรจะใช้วิธีการที่เข้าใจง่ายและเน้นการทำให้เด็กเพลิดเพลินและมีสมาธิ พร้อมสร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้างสำหรับการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกอย่างเหมาะสมด้วยความรักและเมตตาที่เหมาะสมจากผู้ดูแล

ขั้นตอนที่ 3 การแบบสอบถามความต้องการจำเป็น PNI(Priority Needs Index)

ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังและความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก โดยครูผู้สอนรายวิชาดนตรี จากโรงเรียนการศึกษาพิเศษ 8 โรงเรียน แบ่งเป็นภาคละ 2 โรงเรียน ผู้วิจัยนำเสนอ 2 ประเด็น มีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	3	37.5
ชาย	5	62.5
รวม	8	100
อายุ		
ต่ำกว่า 26 ปี	-	-
26 – 35 ปี	4	50
36 – 45 ปี	3	37.5
45 ปีขึ้นไป	1	12.5
รวม	8	100
ระยะเวลาทำงานในศูนย์การศึกษาพิเศษ		
ต่ำกว่า 3 ปี	-	-
3 – 5 ปี	1	12.5
6 – 10 ปี	6	75
10 ปีขึ้นไป	1	12.5
รวม	8	100
สถานที่ทำงาน		
โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล	1	12.5
โรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล	1	12.5
โรงเรียนเพชรบุรีปัญญานุกูล	1	12.5
โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล	1	12.5
โรงเรียนอุบลปัญญานุกูล	1	12.5
โรงเรียนนครราชสีมาปัญญานุกูล	1	12.5
โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา	1	12.5
โรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล	1	12.5

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
() อื่นๆ ระบุ.....		
รวม	8	100

จากตารางพบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยเพศหญิง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 เพศชาย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 ไม่พบผู้ตอบแบบสอบถามที่อายุต่ำกว่า 26 ปี อายุ 26 – 35 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 50 อายุ 36 – 45 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 และอายุ 45 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ระยะเวลาทำงานในศูนย์การศึกษาพิเศษ ไม่พบผู้ตอบแบบสอบถามต่ำกว่า 3 ปี ช่วงเวลาทำงาน 3 – 5 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ทำงาน 6 – 10 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 75 และ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5

2. ผลการวิเคราะห์สภาพความจริงที่เป็นอยู่ และความต้องการจำเป็น(PNI) เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์สภาพความจริงที่เป็นอยู่ และความต้องการจำเป็น (PNI) เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก (N = 8 คน)

การจัดการเรียนรู้	สภาพความจริงที่เป็นอยู่			สภาพความต้องการจำเป็น			PNI	ลำดับ	
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล			
ด้านผู้เรียน									
1. เด็กออทิสติกยังเป็นปัญหาต่อการเรียนรู้ทางดนตรี	3.30	0.67	ปานกลาง	4.30	0.72	มาก	0.30	1	
2. เด็กออทิสติก สามารถเรียนรู้เนื้อหาดนตรีตามที่กำหนด	3.41	0.64	ปานกลาง	4.42	0.75	มาก	0.29	2	

การจัดการเรียนรู้	สภาพความจริงที่เป็นอยู่			สภาพความต้องการจะเป็น			PNI	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
3. เด็กออทิสติกเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ	3.39	0.60	ปานกลาง	4.41	0.67	มาก	0.28	3
4. การเรียนดนตรีเป็นไปตามหลักการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก	3.20	0.78	ปานกลาง	4.11	0.80	มาก	0.23	8
5. เด็กออทิสติกมีพัฒนาการที่ดี เมื่อมีดนตรีเป็นตัวช่วย	3.27	0.66	ปานกลาง	4.30	0.73	มาก	0.30	1
ด้านผู้สอน								
6. ครูคำนึงถึงรูปแบบการสอนดนตรีที่เป็นไปตามหลักการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก	3.25	0.78	ปานกลาง	4.11	0.80	มาก	0.24	7
7. ครูใช้การบรรยายที่เข้าใจง่ายสำหรับเด็กออทิสติก	3.08	0.90	ปานกลาง	4.16	0.68	มาก	0.27	4
8. ครูใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีที่มีองค์ประกอบของเนื้อหาทางดนตรีเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก	3.38	0.60	ปานกลาง	4.39	0.67	มาก	0.28	3
9. การจัดการเรียนรู้ทางดนตรีคำนึงถึงข้อจำกัดของเด็กออทิสติก ที่ควรหลีกเลี่ยง เช่น เสียงเครื่องดนตรีไม่ดังเกินไป	3.40	0.65	ปานกลาง	4.40	0.70	มาก	0.28	3

การจัดการเรียนรู้	สภาพความจริงที่เป็นอยู่			สภาพความต้องการจะเป็น			PNI	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
16. ห้องเรียนมีสื่อการสอนที่เพียงพอสำหรับการเรียนการสอนดนตรีของเด็กออทิสติก	3.56	0.53	ปานกลาง	4.39	0.78	มาก	0.22	11
17. หน่วยงานแก้ไขปัญหาเรื่องรูปแบบการสอนดนตรีที่ไม่เป็นไปตามหลักการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก	3.89	0.89	มาก	4.48	0.75	มาก	0.15	17
18. สภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีของเด็กออทิสติก	3.25	0.75	ปานกลาง	4.11	0.80	มาก	0.23	8
19. จำนวนผู้เรียนมีความเหมาะสมกับขนาดของห้องเรียนและจำนวนบุคลากร	3.56	0.51	ปานกลาง	4.30	0.78	มาก	0.21	12
ด้านการวัดและประเมินผล								
20. มีการประเมินองค์ประกอบของเนื้อหาทางดนตรีที่มีความสอดคล้องกันกับหลักการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก	3.73	0.47	ปานกลาง	4.33	0.78	มาก	0.19	14
21. มีการประเมินผลวิธีการสอนและเทคนิคต่างๆ ให้มีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก	3.30	0.47	ปานกลาง	4.07	0.83	มาก	0.24	9
22. จัดการประเมินการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีให้เป็นไปตามหลักการของหลักสูตร	3.48	0.64	ปานกลาง	4.19	0.79	มาก	0.20	13
23. จัดการประเมินองค์ประกอบของเนื้อหาทางดนตรีที่มีความสอดคล้องกันกับหลักการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก	3.63	0.47	ปานกลาง	4.33	0.75	มาก	0.18	15

การจัดการเรียนรู้	สภาพความจริงที่เป็นอยู่			สภาพความต้องการจะเป็น			PNI	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
24. จัดการประเมินรูปแบบการสอนดนตรี เป็นไปตามหลักการจัดการเรียนรู้ทาง ดนตรีของเด็กออทิสติก	3.52	0.64	ปานกลาง	4.33	0.83	มาก	0.23	10

จากตารางสรุปผลได้ว่า การวิเคราะห์สภาพความจริงที่เป็นอยู่และความต้องการจำเป็น (PNI) เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านเนื้อหา ด้านสื่อการสอน/แหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและการประเมินผล ผลการตอบแบบสอบถาม พบว่า มีค่า PNI อยู่ระหว่าง 0.15 – 0.30 โดยมีรายละเอียดดังนี้ ด้านที่พบว่ามีค่า PNI สูงสุดลำดับที่ 1 คือ ด้านผู้เรียน ข้อที่ 1 เด็กออทิสติกยังเป็นปัญหาต่อการเรียนรู้ทางดนตรี และ ข้อที่ 5 เด็กออทิสติกมีพัฒนาการที่ดีเมื่อมีดนตรีเป็นตัวช่วย ลำดับที่ 2 คือ ด้านเนื้อหา ข้อที่ 2 เด็กออทิสติกสามารถเรียนรู้เนื้อหาดนตรีตามที่กำหนด และลำดับที่ 3 ด้านผู้สอน คือ ข้อที่ 8 ครูใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีที่มีองค์ประกอบของเนื้อหาทางดนตรีเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก ข้อที่ 9 การจัดการเรียนรู้ทางดนตรีคำนึงถึงข้อจำกัดของเด็กออทิสติกที่ควรหลีกเลี่ยง เช่น เสียงเครื่องดนตรีไม่ดังเกินไป

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

กำหนดเป้าหมาย

การกำหนดเป้าหมาย เพื่อสรุปความต้องการและนำไปสืบค้นข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติกนี้ เป็นการจัดทำขึ้นที่ต้องใช้กับกลุ่มเปราะบาง จึงต้องมีความละเอียดในการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ในการหาข้อมูลย่อย จากนั้นผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มให้เป็นหัวข้อหลัก เป็นการสร้างแนวทางในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน ในการกำหนดเป้าหมายนี้ เป็นการกำหนดภาพรวมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าใจในแนวทางเดียวกัน และเพื่อดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จได้

วิเคราะห์ผู้เรียน

การวิเคราะห์ให้ผู้เรียนเพื่อประเมินคุณลักษณะต่างๆ ใช้ในการหาแนวทางเพื่อพัฒนาและต่อยอดให้สอดคล้องกับศักยภาพของเด็กออทิสติก เมื่อพบส่วนที่ควรได้รับการพัฒนา ผู้วิจัยจึงนำมาวิเคราะห์และหาแนวทางการแก้ไข เด็กออทิสติกต้องให้การวิเคราะห์อย่างละเอียด เนื่องจากเด็กออทิสติกมีความต้องการพิเศษ พฤติกรรมมีทั้งเหมือนกันโดยเฉพาะในกลุ่มเด็กออทิสติก และพฤติกรรมเฉพาะบุคคลที่ขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็กคนนั้นๆ เมื่อสามารถวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนได้แล้ว ผู้วิจัยจึงเตรียมออกแบบวิธีการ เพื่อดำเนินการต่อไปได้

การกำหนดเนื้อหา

กำหนดเนื้อหาโดยยึดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 โดยผู้วิจัยได้เลือก มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ระดับชั้น ม.1 - ม.3 มีเนื้อหาทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับเด็กออทิสติก

ทำแผนการสอน

การจัดทำแผนการสอน เป็นการนำแนวคิด ออกแบบเนื้อหาความรู้ ขั้นตอนการสอน มาเรียบเรียงเป็นลำดับขั้นตอนตามรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้สอนได้เห็นกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ ที่ผู้สอนจัดกิจกรรมให้แก่ผู้เรียน ในงานวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 12 แผนการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นต้นแบบ หรือเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการจัดกิจกรรมในรายวิชาดนตรีให้แก่เด็กออทิสติก ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ และได้รับการประเมินและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องทั้ง 3 ท่าน

เตรียมความพร้อม

ขั้นตอนการเตรียมความพร้อมนี้ ผู้วิจัยได้เข้าไปสังเกตพฤติกรรมเด็กออทิสติกในกลุ่มที่จะทดลองใช้เครื่องมือ แล้วนัดหมายผ่านครูผู้ดูแล และเตรียมเอกสาร เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

ดำเนินการทดลอง

ดำเนินการทดลอง โดยนำเอารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติกที่ถูกพัฒนาแล้ว และผ่านการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปใช้ทดลองกับกลุ่มทดลองทั้งหมด 12 ครั้ง สามารถสรุปเป็นรูปแบบของโมเดลดนตรี โดยมีรูปแบบดังนี้

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กก่อนปรับปรุงแก้ไข

ภาพประกอบ 3 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

หลักการ

1. เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรี ที่ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นแนวทางให้เหมาะสมกับเด็กออทิสติก
2. เพื่อใช้จัดการเรียนโมเดลดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก
3. เพื่อเป็นแนวทางให้ครู นำไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เด็กออทิสติก มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรี และแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ได้

กรอบแนวคิด

การสร้างโมเดลเพื่อการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก เพื่อให้เด็กออทิสติก มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรี และแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ได้ สร้างบนพื้นฐานทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ชิปปาของ ทิศนา เขมมณี ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผสมผสานกับวิธีการจัดการเรียนการสอนดนตรีของโคดายและคาร์ล ออร์ฟ และวิธีการจัดการเรียนการสอน 3 R's สำหรับเด็กพิเศษ เพื่อให้ได้โมเดลการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก ให้มีความเข้าใจองค์ประกอบทางดนตรีและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ได้ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ 12 ครั้ง ที่สร้างขึ้นใหม่ ตามแนวทางของโมเดลการจัดการเรียนรู้ข้างต้น

พื้นฐานกระบวนการจัดการเรียนรู้ชิปปา

- ขั้นที่ 1 C : Construct ออกแบบกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง
- ขั้นที่ 2 I : Interaction ออกแบบกิจกรรมที่มีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
- ขั้นที่ 3 P : Physical Participation ออกแบบกิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกาย
- ขั้นที่ 4 P : Process Learning ออกแบบการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการต่างๆ
- ขั้นที่ 5 A : Application ออกแบบกิจกรรมที่ให้นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

วิธีการจัดการสอนดนตรีของโคดาย (Kodaly)

โคดาย (Kodaly. 1882 -1967) มีหลักการว่า ดนตรีเป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญของชีวิตมนุษย์ควรได้รับการพัฒนาตั้งแต่ยังเด็ก เริ่มต้นด้วยการฟังและการร้องเพลง เพื่อให้เด็กเข้าใจและซาบซึ้งดนตรี การอ่านโน้ตเพลง และการเล่นดนตรี ต่อมาจึงเริ่มฝึกการสร้างสรรค์ทางดนตรีและการเคลื่อนไหวร่างกายเข้ากับดนตรี และบทเพลงจากเพลงง่ายไปสู่เพลงที่มีความซับซ้อนขึ้นไปตามลำดับ การสอนของโคดายนเน้นการร้อง

เพลงและการอ่านโน้ตเพลง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนร้องและอ่านที่เป็นพื้นฐานในการฝึกทักษะอื่นๆ ทางดนตรีต่อไป

การพัฒนาทักษะดนตรีผ่านการร้องเพลงเป็นหลัก ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก โดยเริ่มต้นจากบทเพลงง่ายๆ และค่อยๆ พัฒนาสู่บทเพลงที่มีความซับซ้อนมากขึ้น การร้องเพลงช่วยพัฒนาความสามารถในการฟังเสียง จังหวะ และเข้าใจโครงสร้างทางดนตรี นอกจากนี้ยังเน้นการฝึกอ่านโน้ตเพลงผ่านระบบ Solfège (โด-เร-มิ) ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนโน้ตดนตรี

เมื่อเด็กมีพื้นฐานในการฟังและร้องเพลงที่มั่นคงแล้ว จึงค่อยๆ พัฒนาไปสู่การเล่นเครื่องดนตรีและการสร้างสรรค์ทางดนตรี เช่น การแต่งทำนอง การสร้างจังหวะ หรือการบูรณาการ และการเคลื่อนไหวเข้ากับดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบบทเพลงช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในจังหวะ (Rhythm) และโครงสร้างทางดนตรี (Musical Structure) การร้องเพลงและการอ่านโน้ตดนตรีเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะดนตรีในด้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเล่นเครื่องดนตรี การประพันธ์ดนตรี หรือการแสดงดนตรี ผู้เรียนจะมีความพร้อม และสามารถต่อยอดทักษะดนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ แนวทางดังกล่าวยังมุ่งเน้นให้การเรียนดนตรีเป็นกระบวนการที่เป็นธรรมชาติ สนุกสนาน และเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมในชีวิตประจำวัน

วิธีการจัดการสอนดนตรีของคาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff)

คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff, ค.ศ. 1895 – 1982) รากฐานของความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี เกิดจากการรวมกันอย่างเป็นเอกภาพ (Unity) ของ สามองค์ประกอบหลัก ได้แก่ การดนตรี (Music) การเคลื่อนไหว (Movement) และการพูด (Speech) ซึ่งองค์ประกอบทั้งสามนี้เมื่อรวมกันเรียกว่า ดนตรีเบื้องต้น (Elemental Music) เป็นแนวทางที่ช่วยให้เด็กสามารถแสดงออกทางดนตรีได้อย่างอิสระและเป็นธรรมชาติ จุดเด่นคือการเชื่อมโยงดนตรีเข้ากับการเคลื่อนไหวและการใช้ภาษาพูด เช่น การที่เด็ก ๆ สามารถร้องเพลง หรือสร้างจังหวะด้วยคำพูดไปพร้อมกัน เด็กจะได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางดนตรีทั้งร่างกายและจิตใจ โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้สร้างสรรค์ดนตรีด้วยตนเองผ่านเสียงคำพูด ทำนองเพลง และการใช้เครื่องดนตรี เน้นการเริ่มต้นจากสิ่งที่เข้าใจง่ายหรือใกล้ตัวเด็ก (เพลงที่มีโครงสร้างง่าย) และค่อย ๆ เพิ่มความซับซ้อนขึ้นตามลำดับความสามารถของผู้เรียน

จากการสอนตามแนวทางนี้ คือ ผู้เรียนจะสามารถแสดงออกทางดนตรีได้อย่างสร้างสรรค์ มีความเข้าใจในดนตรีเบื้องต้นอย่างลึกซึ้ง และสามารถบูรณาการการร้องเพลง การเคลื่อนไหว และการเล่นเครื่องดนตรีเข้าด้วยกันอย่างกลมกลืนและเป็นธรรมชาติ ยังสามารถปรับใช้กับการขับร้องเพลงไทย และการเรียนรู้ดนตรีพื้นบ้านไทย โดยการบูรณาการการออกเสียง การเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับจังหวะดนตรี และการ

อ่านโน้ตเพลง ผู้เรียนจึงสามารถพัฒนาทักษะทางดนตรีแบบองค์รวม เช่น การร้องเพลงที่สัมพันธ์กับการเคลื่อนไหว การแสดงจังหวะด้วยเครื่องดนตรีพื้นบ้าน หรือการแสดงออกผ่านดนตรีที่ใช้ภาษาพูดรวมกับการขับร้อง

วิธีการจัดการสอน 3 R's

Repetition การสอนซ้ำและใช้เวลาสอนมากกว่านักเรียนปกติ สอนหลากหลายวิธีในเนื้อหาเดิม

Relaxation การสอนแบบไม่ตึงเครียด ไม่ควรเกิน 15 นาที ควรมีการผ่อนคลายและมีการปฏิบัติจริง

Routine การสอนให้เป็นกิจวัตรประจำวัน สอนสม่ำเสมอ

การนำแนวทาง 3 R มาประยุกต์ใช้ในการสอนดนตรีเด็กพิเศษเป็นวิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาทักษะดนตรี และเสริมสร้างการเรียนรู้ผ่านกระบวนการที่มีโครงสร้างชัดเจน และยืดหยุ่น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถเฉพาะตัวของเด็กแต่ละคน

1. Repetition (การสอนซ้ำ)

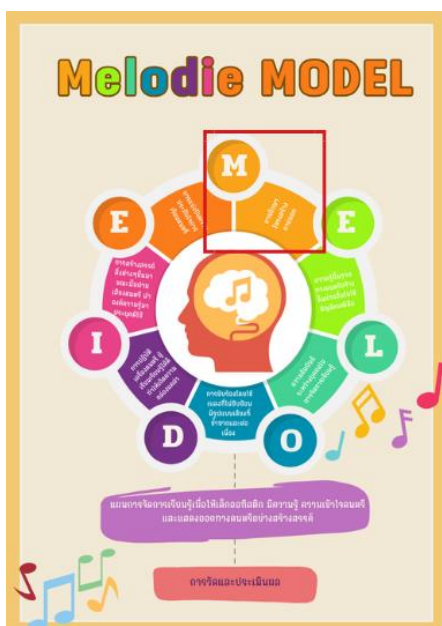
การสอนเด็กพิเศษควรเน้นการทบทวนเนื้อหาเดิมซ้ำๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและความมั่นใจในสิ่งที่เรียนรู้ สอนซ้ำด้วยวิธีหลากหลาย ใช้ทั้งการร้องเพลง การฟัง การเคลื่อนไหว หรือการเล่นเครื่องดนตรีเพื่อเรียนรู้เนื้อหาเดิม เช่น การเขียนจังหวะเดียวกันผ่านการปรบมือ การเคาะจังหวะ หรือการร้องเพลง จัดเวลาเพิ่มเติม ใช้เวลามากขึ้นกว่าการสอนทั่วไป โดยเน้นให้เด็กได้ฝึกซ้ำในสภาพแวดล้อมที่ผ่อนคลาย จากนั้นค่อยๆ เพิ่มระดับความยาก เมื่อเด็กเริ่มคุ้นเคยกับบทเรียนเดิมแล้ว ค่อยๆ เพิ่มความซับซ้อน เช่น เปลี่ยนจากจังหวะง่ายไปหายาก หรือเพิ่มเครื่องดนตรีใหม่

2. Relaxation (การสอนแบบผ่อนคลาย)

บรรยากาศการเรียนที่ไม่กดดันจะช่วยให้เด็กพิเศษรู้สึกสบายใจ และพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมจำกัดเวลาเรียนที่เหมาะสม จำกัดกิจกรรมดนตรีแต่ละช่วงสั้นและสลับด้วยช่วงพักหรือกิจกรรมเบาๆ ออกแบบกิจกรรมที่สนุกสนาน เช่น การเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลง การใช้เครื่องดนตรีง่ายๆ เน้นการปฏิบัติจริง ใช้กิจกรรมที่เด็กสามารถมีส่วนร่วมได้ทันที

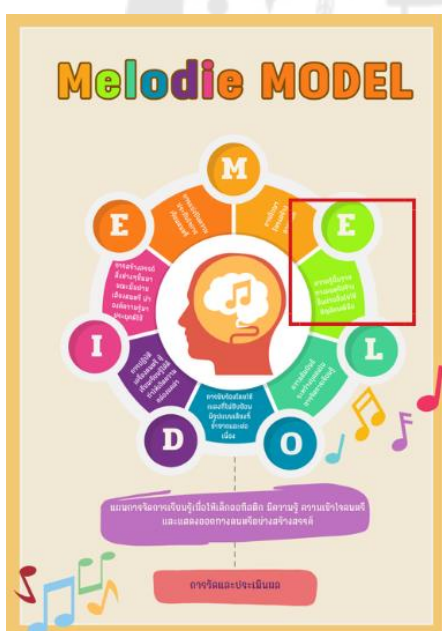
3. Routine (การสอนให้เป็นกิจวัตร)

การทำให้ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของกิจวัตรจะช่วยสร้างความมั่นคงทางอารมณ์ ความคุ้นเคย จัดการเรียนดนตรีเป็นประจำ จัดเวลาสำหรับกิจกรรมดนตรีในช่วงเวลาเดียวกันทุกวันหรือทุกสัปดาห์ เพื่อสร้างความสม่ำเสมอ เริ่มต้นและจบกิจกรรมด้วยรูปแบบที่คุ้นเคย

M = MORPHOLOGY
ศึกษาโครงสร้างภายนอก

ภาพประกอบ 4 รายละเอียดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ Melodie Model (1)

E = ELEMENTAL MUSIC
ความรู้พื้นฐานทางดนตรี

+
CIPPA = CONSTRUCTION
ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง
=

ผู้เรียนสร้างความรู้พื้นฐานดนตรี เรื่อง
ตัวโน้ต โดยสร้างความรู้ผ่านสื่อโดยใช้
สัญลักษณ์มือ

กิจกรรมการสอน

- โคดาย (KODALY APPROACH)
- คาร์ล ออร์ฟ (CARL ORFF)
- 3 R'S

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

ภาพประกอบ 5 รายละเอียดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ Melodie Model (2)

I = LEARNING RELATIONSHIP
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการจัดการเรียนรู้

+

CIPPA = INTERACTION
การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน บุคคล สิ่งแวดล้อม

=

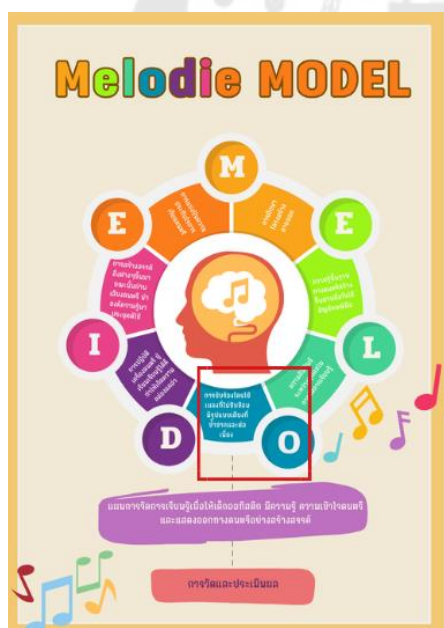
สร้างความสัมพันธ์ โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน บุคคล ผ่านการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน

กิจกรรมการสอน

- โคดาย (KODALY APPROACH)
- คาร์ล ออร์ฟ (CARL ORFF)
- 3 R'S

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

ภาพประกอบ 6 รายละเอียดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ Melodie Model (3)

O = OSTINATO

การขับร้องโดยใช้เพลงที่ไม่ซับซ้อน มีรูปแบบเสียงที่ซ้ำซากและต่อเนื่อง ง่ายต่อการเรียนรู้และจดจำ

+

CIPPA = PROCESS SKILLS
การใช้ทักษะกระบวนการต่างๆ ประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้

=

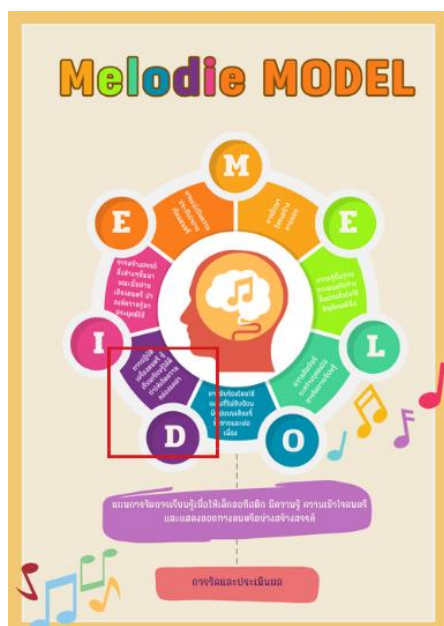
กระบวนการเรียนรู้ผ่านการขับร้องเพลงอย่างง่าย และออกแบบท่าทางที่ง่ายต่อการเคลื่อนไหว

กิจกรรมการสอน

- โคดาย (KODALY APPROACH)
- คาร์ล ออร์ฟ (CARL ORFF)
- 3 R'S

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4-5

ภาพประกอบ 7 รายละเอียดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ Melodie Model (4)

D = DEXTERITY
การปฏิบัติเครื่องดนตรี ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีทำให้เกิด
ความคล่องแคล่ว

+

CIPPA = PHYSICAL PARTICIPATION
ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดี หากมีการเคลื่อนไหวร่างกาย
มีประสาทรับรู้ที่ตื่นตัว พร้อมที่จะเรียนรู้

=

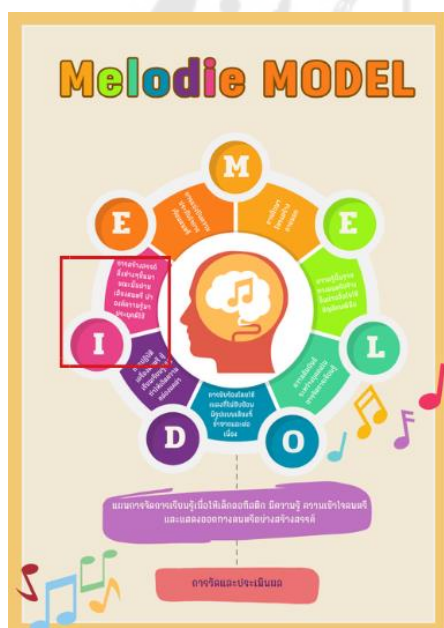
การเรียนรู้โดยการปฏิบัติเครื่องดนตรี

กิจกรรมการสอน

- โคดาย (KODALY APPROACH)
- คาร์ล ออร์ฟ (CARL ORFF)
- 3 R'S

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6-9

ภาพประกอบ 8 รายละเอียดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ Melodie Model (5)

I = IMPROVISATION
การปฏิบัติเครื่องดนตรี ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีทำให้เกิด
ความคล่องแคล่ว

+

CIPPA = APPLICATION
การนำเอาองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้

=

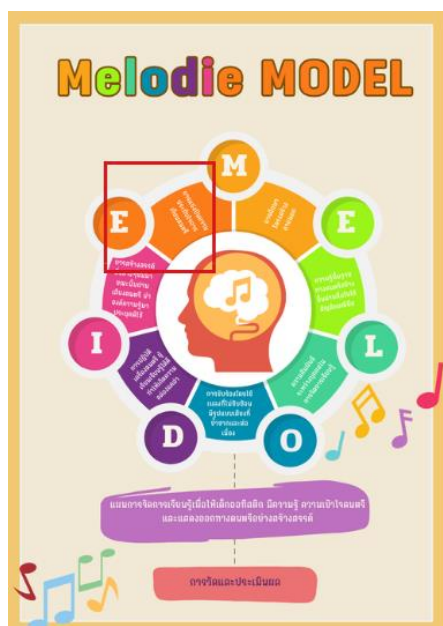
การสร้างสรรค์สิ่งต่างๆขึ้นมาขณะนั้น โดยนำความรู้
มาประยุกต์ใช้ผ่านเสียงดนตรี

กิจกรรมการสอน

- โคดาย (KODALY APPROACH)
- คาร์ล ออร์ฟ (CARL ORFF)
- 3 R'S

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10-11

ภาพประกอบ 9 รายละเอียดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ Melodie Model (6)

E = EXCHANGE IMPRESSION
การแบ่งปันความคิดเห็น

ภาพประกอบ 10 รายละเอียดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ Melodie Model (7)

แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับย่อ (Lesson Plan) โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กออทิสติก

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ทฤษฎีดนตรี การอ่านโน้ต การใช้สัญลักษณ์มือ แทนตัวโน้ต เครื่องดนตรีไทยประเภทต่างๆ ได้แก่ เครื่องดีด เครื่องสี เครื่องตี เครื่องเป่า เทคนิคการขับร้องและ บรรเลงดนตรีไทย ฝึกปฏิบัติการบรรเลงเดี่ยวในรูปแบบวง การฝึกปฏิบัติการแสดงการบรรเลงรวมวง

2. ตัวชี้วัด(National Standard)/ผลการเรียนรู้(Learning Outcomes)

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์
คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ม.1/1 อ่าน เขียน ร้องโน้ตไทยและโน้ตสากล

ม.1/3 ร้องเพลงและใช้เครื่องดนตรีบรรเลงประกอบการร้องเพลงด้วยบทเพลงที่หลากหลาย

รูปแบบ

ม.2/4 ร้องเพลงและเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง

ม.3/2 ร้องเพลง เล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง โดยเน้นเทคนิคการร้องการเล่น การแสดงออก และ

คุณภาพเสียง

3. วัตถุประสงค์รายวิชา (Learning objectives)

- เรียนรู้จากการอธิบาย
- รู้จักการใช้สัญลักษณ์มือแทนตัวโน้ต
- ได้ใช้กล่อมเนื้อมัดเล็กและกล่อมเนื้อมัดใหญ่
- มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน
- มีปฏิสัมพันธ์กับครูผู้สอน
- เชื่อมโยงการขับร้องและบรรเลงดนตรี
- รู้จักตัวโน้ตสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติเครื่องดนตรีได้
- สนุกสนานในระหว่างจัดกิจกรรม
- เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะเพลง
- ขับร้องเพลงไทย
- มีความกล้าแสดงออก
- มีสมาธิเพิ่มขึ้น

4. วิธีการจัดการเรียนการสอน (Teaching/Learning Methodology)

- การสอนโดยใช้การบรรยาย
- การสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
- การสอนโดยใช้การปฏิบัติ

5. สื่อการเรียนการสอน (Course Materials)

- สติ๊กเกอร์สี
- Power point
- วิดีทัศน์
- เครื่องดนตรี

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินความสอดคล้อง IOC (Index of item objective congruence)

เมื่อผู้วิจัยได้โครงร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แล้ว ได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ผู้วิจัยได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และดำเนินการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้จนเป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ ได้สรุปผลการประเมินค่าความสอดคล้อง IOC (Index of item objective congruence) สามารถแสดงผลได้ ดังนี้

ตาราง 4 ผลการประเมินความสอดคล้อง IOC (Index of item objective congruence)

รายการประเมิน		ผลการพิจารณา			$\sum \frac{N}{R}$	ค่า IOC	แปลงผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
		1	2	3			
รูปแบบการจัดการเรียนรู้							
1.	หลักการ มีความสอดคล้องเหมาะสมตามแนวคิดทฤษฎีที่อ้างถึงและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย	1.00	1.00	1.00	3/3	1.00	ใช้ได้
2.	วัตถุประสงค์ มีความสอดคล้องเหมาะสมตามแนวคิดทฤษฎีที่อ้างถึงและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย	1.00	1.00	1.00	3/3	1.00	ใช้ได้
3.	กระบวนการจัดการเรียนรู้ มีความสอดคล้องเหมาะสมตามภูมิหลังและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย	1.00	1.00	1.00	3/3	1.00	ใช้ได้
4.	การประเมินผล มีความสอดคล้องเหมาะสมต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน	1.00	1.00	1.00	3/3	1.00	ใช้ได้
แผนการจัดการเรียนรู้							
1	มีความเหมาะสมกับเด็กออทิสติก	1.00	1.00	1.00	3/3	1.00	ใช้ได้

	รายการประเมิน	ผลการพิจารณา			$\sum \frac{N}{R}$	ค่า IOC	แปลง ผล
		คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3			
2	เด็กออทิสติกสามารถเรียนรู้เนื้อหาทางดนตรีได้	1.00	1.00	1.00	3/3	1.00	ใช้ได้
3	เด็กออทิสติกสามารถปฏิบัติดนตรีได้	1.00	1.00	1.00	3/3	1.00	ใช้ได้
4	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับ เด็กออทิสติก	1.00	1.00	1.00	3/3	1.00	ใช้ได้
5	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับ เด็กออทิสติก	1.00	1.00	0.00	2/3	1.00	ใช้ได้
6	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับ เด็กออทิสติก	1.00	1.00	0.00	2/3	1.00	ใช้ได้
7	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับ เด็กออทิสติก	1.00	1.00	1.00	3/3	1.00	ใช้ได้
8	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับ เด็กออทิสติก	1.00	1.00	1.00	3/3	1.00	ใช้ได้
9	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับ เด็กออทิสติก	1.00	1.00	1.00	3/3	1.00	ใช้ได้
10	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเด็ก ออทิสติก	1.00	1.00	1.00	3/3	1.00	ใช้ได้
11	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเด็ก ออทิสติก	1.00	1.00	1.00	3/3	1.00	ใช้ได้
12	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับ	1.00	0.00	1.00	2/3	1.00	ใช้ได้

	รายการประเมิน	ผลการพิจารณา			$\sum \frac{N}{R}$	ค่า IOC	แปลง ผล
		คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3			
	เด็กออทิสติก						
13	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับ เด็กออทิสติก	1.00	1.00	1.00	3/3	1.00	ใช้ได้
14	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับ เด็กออทิสติก	1.00	1.00	1.00	3/3	1.00	ใช้ได้
15	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับ เด็กออทิสติก	1.00	1.00	1.00	3/3	1.00	ใช้ได้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก ได้ผลวัดความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน พบว่า มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยและได้ผล IOC เท่ากับ 1 จำนวน 15 รายการ แปลงผล ใช้ได้ ทั้งนี้ ค่า IOC ที่มากกว่า 0.5 หมายถึง เครื่องมือมีความเที่ยงตรง สามารถนำไปใช้ได้

ข้อที่	คะแนนที่ได้(0-3)											
	แผนการจัดการเรียนรู้											
รวม	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

จากตารางการประเมินที่ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน หลังการจัดการเรียนรู้ พบว่าในการจัดการเรียนรู้ทั้ง 12 ครั้ง เป็นการประเมินผลหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ครูผู้สอนในรายวิชาดนตรี เข้าร่วมสังเกตผู้เรียน เวลา 40 นาที และเป็นแบบประเมินที่ใช้การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้พบว่า มีผล 3.00 หรือ 3 คะแนน อยู่ในระดับ ดี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก 2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบผลการจัดการเรียนรู้ดนตรีของเด็กออทิสติก ผู้วิจัยมุ่งเน้นให้เด็กออทิสติก มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรีและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ได้ สร้างบนพื้นฐานทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ชิปปาของทิสนา แชมมณี ซึ่งเน้นกระบวนการการมีส่วนร่วมทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ผสมผสานกับวิธีการจัดการเรียนการสอนดนตรี ของโคดายและคาร์ล ออร์ฟ และวิธีการจัดการเรียนการสอน 3 R's สำหรับเด็กพิเศษ โดยสามารถสรุปและอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพทั่วไปของเด็กออทิสติก รวมถึงการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาดนตรีในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ และนำข้อมูลต่างๆ ดังกล่าวมาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการพัฒนาโมเดลการสอนดนตรี ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาค้นพบได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

1.1 การจัดการเรียนรู้ดนตรีของเด็กออทิสติก

การจัดการเรียนรู้ดนตรีของเด็กออทิสติก คือ การส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถทางด้านดนตรี ซึ่งหมายถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในวิชาดนตรีในด้านทฤษฎีและด้านการปฏิบัติดนตรี การสร้างรูปแบบการสอน และการเลือกเนื้อหา มาบรรจุในโมเดลการสอนดนตรี ผู้วิจัยได้เลือกเรื่องง่ายต่อการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างสนใจ โดยยึดรูปแบบการสอนโมเดลชิปปา หลักการจัดการเรียนการสอนโมเดลชิปปา เป็นหลักที่นำมาใช้จัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีจุดเน้นที่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์

1.2 เป้าหมายการเรียนรู้ดนตรีของเด็กออทิสติก

วิชาดนตรี ในโรงเรียนการศึกษาพิเศษเป็นรายวิชาบังคับ อยู่ในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ ระดับชั้นมัธยมศึกษา ทุกโรงเรียนจะมีครูที่สอนใน

รายวิชาดนตรี บางโรงเรียนจะเป็นครูที่จบเอกดนตรี แต่บางโรงเรียนให้ครูที่จบเอกอื่นๆมาช่วยสอน ในรายวิชาดนตรี ในรายวิชาดนตรีจะมีจำนวน 0.5 หน่วยกิต และเนื้อหาจะเริ่มจากการเรียนทฤษฎี จากนั้นก็เรียนปฏิบัติ ซึ่งจุดแข็งของรายวิชาดนตรีของเด็กออกทิสติก พัฒนาการทางด้านร่างกาย กิจกรรมดนตรีเป็นเรื่องของทักษะที่จัดรูปแบบการเรียนเป็นการปฏิบัติเครื่องดนตรี รวมถึงการเคลื่อนไหวร่างกายตามเสียงดนตรี พัฒนาการทางสติปัญญา กิจกรรมดนตรีเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติดนตรี ทั้งยังได้ส่งเสริมความสามารถของผู้เรียน ให้เกิดพัฒนาการทั้งทางปัญญาและทักษะ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนด้วย พัฒนาการด้านสังคมกิจกรรมดนตรีจะทำในรูปแบบของกิจกรรมกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นครู หรือเพื่อนร่วมชั้นเรียน สุดท้ายพัฒนาการด้านอารมณ์ เนื่องจากเด็กออกทิสติกมีอารมณ์ที่แปรปรวน ดนตรีสามารถช่วยสร้างพัฒนาการด้านอารมณ์ได้ดี

1.3 การผสมผสานการจัดการเรียนการสอนดนตรีจากหลายทฤษฎี

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ผสมผสานกับวิธีการจัดการเรียนการสอนดนตรีของโคดายและคาร์ล ออร์ฟ และวิธีการจัดการเรียนการสอน 3 R's สำหรับเด็กพิเศษ ซึ่งหลักการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเอง ตลอดจนมีการสะท้อนผลในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติ จะส่งผลให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและเกิดการรับรู้ความรู้นั้นอย่างมีความหมาย จึงจะสามารถสร้างเป็นองค์ความรู้ของนักเรียนทั้ง 2 ทฤษฎีการสอนดนตรี มีการเริ่มต้นจากเพลงและแนวคิดทางดนตรีที่มีความซับซ้อนน้อยๆ ถึงระดับที่ซับซ้อนมากขึ้น โดยออกแบบการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่ช่วยให้ง่ายต่อการเข้าใจ เช่น การใช้สัญลักษณ์มือแทนตัวโน้ต จะทำให้การเรียนรู้นำไปสู่ความเข้าใจทางดนตรีต่อไป

1.4 แนวทางการพัฒนารูปแบบการสอน

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภายใต้ทฤษฎีของชิปปา นั้นให้ความสำคัญกับกระบวนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความคิดอย่างเป็นระบบ ผู้เรียนมีบทบาทมากในกิจกรรมการเรียนการสอน และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมถึง เน้นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย รูปแบบการจัดการเรียนรู้ นี้ ยังได้ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวร่างกาย

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีของเด็กออกทิสติก สามารถสรุปผลการศึกษาจากผู้วิจัยได้ทดลองใช้ ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 นักเรียนสามารถร่วมทำกิจกรรมร้องเพลง เคลื่อนไหวร่างกาย ตามจังหวะทำนองที่นักเรียนได้ฟัง การจัดกิจกรรมในครั้งนี้ เป็นการทราบถึง โครงสร้างของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 นักเรียนสามารถเรียนรู้เรื่องเครื่องหมายสัญลักษณ์ ทางดนตรีได้ กล่าวคือ สามารถทำสัญลักษณ์ทางมือแทนตัวโน้ตได้ครบทั้ง 5 เสียง นักเรียนให้ ความร่วมมือตลอดการทำกิจกรรม มีการเปล่งเสียงร้องโน้ตได้อย่างชัดเจน สามารถร้องโน้ตและทำ สัญลักษณ์มือแทนตัวโน้ตพร้อมกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนและครูผู้สอนได้ดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 นักเรียนรู้จักตัวอย่างเครื่องดนตรีไทยทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ เครื่องตี: ระนาดเอก เครื่องเป่า: ขลุ่ยเพียงออ เครื่องดีด: จะเข้ เครื่องสี: ซออู้ นักเรียน สามารถทำกิจกรรมเป็นคู่ และหาเครื่องดนตรีไทยในห้องเรียนให้ตรงกับภาพที่ครูให้เป็นตัวอย่าง เมื่อครูสอนเนื้อหาเสร็จ นักเรียนสามารถบอกชื่อเครื่องดนตรีนั้นๆได้อย่างถูกต้อง และระหว่างการทำกิจกรรมนักเรียนทุกคน สนุกสนาน ร่าเริง โดยแสดงออกทางกิริยาท่าทางอย่างชัดเจน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 นักเรียนสามารถเรียนรู้เรื่องเครื่องหมายสัญลักษณ์ ทางดนตรีได้ กล่าวคือ สามารถทำสัญลักษณ์ทางมือแทนตัวโน้ตได้ครบทั้ง 5 เสียง นักเรียนให้ ความร่วมมือตลอดการทำกิจกรรม มีการเปล่งเสียงร้องโน้ตได้อย่างชัดเจน สามารถร้องโน้ตและทำ สัญลักษณ์มือแทนตัวโน้ตพร้อมกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนและครูผู้สอนได้ดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 นักเรียนสามารถร้องเพลงและเคลื่อนไหวร่างกาย ตามเพลงที่ขับร้องได้ นักเรียนขับร้องซ้ำๆ ออกเสียงซ้ำๆ เปล่งเสียงตามเนื้อร้อง นักเรียนมีความ พยายามฝึกฝนในการเปล่งเสียง จึงทำให้สามารถออกเสียงได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย เมื่อ เข้าใจการขับร้องในแต่ละวรรคได้แล้ว นักเรียนยังสามารถเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะและ ทำนองเพลงได้อย่างสนุกสนาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 นักเรียนร่วมกิจกรรมร้องเพลงและเคลื่อนไหว ร่างกายได้ และนักเรียนยังสามารถเข้าใจในการออกแบบท่าทางประกอบเพลงที่เกี่ยวกับ ความหมายของท่าทางที่สอดคล้องกับเพลงที่นักเรียนได้ขับร้อง ในการทำกิจกรรมที่มีการร้อง และเคลื่อนไหวร่างกายพร้อมกัน นักเรียนให้ความร่วมมือ ทั้งยังสามารถทั้งขับร้องและเคลื่อนไหว ร่างกายอย่างเต็มศักยภาพ และถูกจังหวะ ทำนองของบทเพลง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 นักเรียนสามารถบอกได้ว่า อังกะลุง จัดอยู่ใน เครื่องดนตรีประเภทใด นักเรียนเรียนรู้และรู้จักส่วนประกอบต่างๆของอังกะลุง ทั้งยังเข้าใจการจับ อังกะลุงที่ถูกต้อง และสามารถเขย่าอังกะลุง ควบคุมการใช้แรงในการเขย่าให้เกิดเสียงได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 นักเรียนสามารถเรียนรู้การเขย่าอังกะลุงได้ดี และยังให้ความสนใจในการเรียนปฏิบัติมากกว่าการเรียนทฤษฎี นักเรียนยังเรียนรู้ได้เร็วในเรื่องบริบทของการเล่นอังกะลุงรูปแบบวง และยังจดจำเสียงของอังกะลุงที่ตนเองได้รับ ผ่านสัญลักษณ์สีต่างๆ ประกอบกับสัญลักษณ์มือแทนตัวโน้ต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 นักเรียนสามารถไล่เสียงอังกะลุงจากเสียงต่ำไปเสียงสูงตามอัตราจังหวะที่เท่ากัน สามารถอ่านโน้ตได้อย่างพร้อมเพรียงร่วมกันกับเพื่อนในชั้นเรียนได้ดี นักเรียนจดจำโน้ต 1 วรรคโดยการฝึกอ่านซ้ำๆ ทำให้ง่ายต่อการปฏิบัติอังกะลุง นักเรียนทุกคนรู้บทบาทหน้าที่ว่าตนเองรับผิดชอบเสียงใด ทำให้สามารถเขย่าอังกะลุงได้ตรงตามเสียงที่ได้รับ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 คาบเรียนนี้เป็นการแสดงผลงานทางดนตรี มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกแสดงออก โดยเริ่มจากแสดงออกหน้าชั้นเรียน นักเรียนได้ฝึกการแสดงออกหน้าชั้นเรียน ขณะฝึกซ้อมก่อนเริ่มบรรเลงหน้าชั้นเรียน นักเรียนมีอาการตื่นเต้น แต่นักเรียนก็ยังสามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ เมื่อนักเรียนแสดงดนตรีหน้าชั้นเรียน ทุกกลุ่มก็สามารถทำออกมาได้ดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 นักเรียนสามารถแสดงดนตรีทางทักษะการปฏิบัติด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจ ขณะผู้อื่นบรรเลง ตนเองก็จะมีสมาธิจดจ่อฟังเสียงโน้ตของเพื่อนร่วมชั้นเรียน เมื่อถึงเสียงของตนเอง ก็สามารถบรรเลงได้ถูกต้องตามจังหวะและทำนอง นักเรียนจดจำโน้ตที่ครูสอนได้อย่างแม่นยำ ทำให้นักเรียนเกิดความภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยเล่มนี้มีกระบวนการค้นหาข้อมูลเพื่อนำมาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กออทิสติก ตลอดจนการนำไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งผลการดำเนินงานแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ดนตรีที่ใช้แนวคิด ทฤษฎีมาผสมผสานกัน ระหว่างชิปปา โคดายและคาร์ล ออร์ฟ การสอน 3 R's สามารถนำมาปรับเข้าด้วยกันได้ เพราะพื้นฐานทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ชิปปา ของทิสนา แชมมณี ให้ความสำคัญและมุ่งเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับทฤษฎีการสอนดนตรีของโคดายและคาร์ล ออร์ฟ ทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เด็กออทิสติกมีพื้นฐานที่สนใจดนตรีอยู่แล้ว ในการเรียนรู้ทางดนตรีทำให้เด็กออทิสติกความรู้พื้นฐานในทางดนตรีเพิ่มขึ้น ทั้งยังได้ใช้ร่างกายในการร่วมทำกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น และยังเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ทางดนตรี สามารถแสดงออกทางดนตรีอย่าง

สร้างสรรค์ อย่างไรก็ตามงานวิจัยเล่มนี้ได้ดำเนินการตามแผนที่ออกแบบไว้ ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ซึ่งสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ทั้ง 2 ข้อได้ ดังนี้

1. ผู้วิจัยต้องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก ผลจากการวิจัยพบว่า การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กออทิสติก ต้องพิจารณาการจัดการเรียนรู้ของเด็กออทิสติกว่ามีความสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้วิชาดนตรีของเด็กออทิสติก อย่างไร ในงานวิจัยเล่มนี้เป็นการสร้างจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระดนตรี ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ความมุ่งหวังหลักในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีนี้ เพื่อให้เด็กออทิสติก มีความรู้ทางดนตรี นำดนตรีมากระตุ้นให้เด็กออทิสติกเกิดการพัฒนาทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์

ผู้วิจัยได้ทำแบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก โดยมีรายละเอียดข้อความคิดเห็นโดยแบ่งเป็นหัวข้อหลัก จำนวน 2 ข้อ และแยกเป็นหัวข้อย่อย จำนวน 16 ข้อ แบบประเมินดังกล่าวแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1 หมายถึง เห็นด้วย 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ และ -1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งหมด 3 ท่าน และเมื่อผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ลงคะแนนความคิดเห็นพร้อมให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ได้ดำเนินการนำไปแก้ไขปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผลของการประเมินดังกล่าว สรุปได้ว่าผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นด้วยกับการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก สามารถนำเครื่องมือที่มีค่าความเที่ยงตรงนี้ไปใช้ทดลองต่อไปได้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

รูปแบบของการจัดการเรียนรู้ดนตรี สำหรับเด็กออทิสติก ประกอบไปด้วย เนื้อหาทางดนตรี ในส่วนของดนตรีไทย เน้นการเรียนรู้รูปแบบของทฤษฎีและรูปแบบของทักษะการปฏิบัติ โดยมีเนื้อหา 5 ส่วน ได้แก่ เครื่องหมายสัญลักษณ์ทางดนตรี ประเภทเครื่องดนตรีไทย การขับร้องเพลงไทย การบรรเลงดนตรี และการแสดงผลงานทางดนตรี โครงสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้ชิปปา และในส่วนของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ประกอบไปด้วย ทฤษฎีการเรียนรู้ทางดนตรีของโคดัลย(Kodaly) และคาร์ล ออร์ฟ(Carl Orff) ใช้วิธีการจัดการสอน 3 R's เป็นการสอนไปทำซ้ำๆ ที่ใช้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ สอดคล้องกับ อุมพร ตรังคสมบัติ (2545) กล่าวว่า เด็กออทิสติกเมื่อสอนครั้งเดียวก็อาจจะจำได้ เข้าใจและทำได้ แต่เด็กออทิสติกไม่ใช่เช่นนั้น สำหรับเด็กออทิสติกต้องฝึกฝนบ่อยๆ ซ้ำๆ ให้เด็กได้มีเวลาคุ้นเคย และรู้สึกปลอดภัยกับสิ่งที่ต้องเรียนรู้ ด้วยวิธีการนี้ เด็กจะสามารถตอบรับประสบการณ์ที่ใหม่และยากได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ได้พิจารณารายละเอียดทั้งหมด และประเมินความสอดคล้องความเหมาะสม ตามแนวคิดและทฤษฎีที่ได้อ้างถึง ซึ่งผลของการประเมิน พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก มีความสอดคล้องกับการศึกษาข้อมูลแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่ถูกกำหนดไว้ ทั้งยังมีความ

สอดคล้องกับภูมิหลังและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ในส่วนของแผนการจัดการเรียนรู้ ได้จัดทำขึ้นทั้งหมด 12 แผน ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ท่าน ได้พิจารณารายละเอียด พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีวัตถุประสงค์สาระสำคัญ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกัน รวมถึงการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ มีการเรียงจากง่ายไปหายากตามลำดับ องค์ประกอบกระบวนการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับบทบาทครู บทบาทนักเรียน และแนวความคิดทฤษฎีต่างๆ ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ Joyce and Weil (2009) ที่กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ไม่ควรยึดมั่นในทฤษฎีหรือหลักการเพียงอย่างเดียว ควรมีผู้เชี่ยวชาญ ด้านการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและสะท้อนความคิดเห็นจากการปฏิบัติทุกขั้นตอน โดยผู้พัฒนาต้องปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพ

2. ผู้วิจัยต้องการศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก โดยสังเกตจากพฤติกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน ใช้การประเมินจากครูสอนดนตรีทุกครั้ง ที่จัดการเรียนการสอน พบว่า การทดลองดังกล่าว สังเกตได้จากผลคะแนนในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.00 จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน จึงมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ทั้งหมด 12 แผนการจัดการเรียนรู้ และสามารถอธิบายโดยจำแนกตามแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ปฐมนิเทศผู้เรียน เพื่อทราบถึงพฤติกรรมทั่วไปและข้อจำกัดของผู้เรียนรายบุคคล เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนครั้งต่อไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ผู้เรียนเข้าใจตัวโน้ต 5 เสียง คือ โด เร มี ซอล ลา โดยผ่านการเรียนรู้ในรูปแบบสัญลักษณ์มือแทนตัวโน้ต กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ได้ เน้นการมีส่วนร่วมให้นักเรียนได้ ทำสัญลักษณ์มือแทนตัวโน้ตพร้อมกับเปล่งเสียงตัวโน้ตให้ตรงกับระดับเสียงตัวโน้ตได้ถูกต้อง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนสามารถจำแนกประเภทของเครื่องดนตรีได้ กิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนได้เห็นเครื่องดนตรีไทย ทั้ง 4 ประเภท โดยนำมา ยกตัวอย่าง ประเภทละ 1 เครื่อง สาธิตวิธีการเล่นเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ ผู้เรียนได้สังเกตวิธีการทำให้เกิดเสียง รูปร่างลักษณะที่แตกต่างกันระหว่าง เครื่องดีด เครื่องสี เครื่องตีและเครื่องเป่า มีการจัดกิจกรรมกลุ่ม มีกิจกรรมนำเสนอให้ผู้เรียนได้ฝึกความกล้าแสดงออกมากขึ้น

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 มีวัตถุประสงค์ เพื่อผู้เรียนได้ฝึกการเปล่งเสียง และนักเรียนสามารถขับร้องเพลงยะวาได้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เริ่มต้นด้วยให้นักเรียนแสดงออกทางดนตรีเบื้องต้น โดยให้นักเรียนปรบมือเข้าจังหวะตามจังหวะสามัญของตนเอง และนักเรียนได้ฝึกเปล่งเสียงร้องออกเสียงให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย และหลักการขับร้องเพลงไทย ที่ใช้เทคนิคการขับ

ร้องในการอื่น โดยให้ผู้เรียนสามารถแยกตามกระบวนการดังนี้ พัฒนาการทางด้านร่างกาย ผู้เรียนใช้ข้อนิ้วภายในปากเป็นส่วนช่วยในการเปล่งเสียง ได้แก่ คอ ลิ้นปี เพดาน ปุ่มเหงือก ไรฟัน ลิ้น คางและปาก เป็นต้น สถิติปัญญา ผู้เรียนได้จำจดเนื้อเพลงในการขับร้อง ด้านอารมณ์และสังคม ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานในการขับร้องร่วมกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการเปล่งเสียงและสามารถขับร้อง เพลงไทย เพลงยะวาได้ ในการพัฒนากระบวนการทางด้านร่างกายนั้น เป็นการฝึกกล้ามเนื้อหน้าท้องในการเปล่งเสียง การทำให้กล้ามเนื้อบริเวณหน้าท้องแข็งแรง เป็นประโยชน์ในการขับร้อง เพลงที่มีเสียงสูงรวมถึงการขับร้องเป็นเวลานาน ทำให้มีเสียงที่แข็งแรง ด้านสติปัญญานั้น ผู้เรียน จดจำเนื้อเพลงยะวาในวรรคแรกได้ และเข้าใจท่วงจังหวะท่วงทำนองของเพลง ด้านอารมณ์และ ด้านสังคม ผู้เรียนสามารถร้องเพลงยะวาจนจบเพลง ทำให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจและเห็นคุณค่า ในตัวเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การกำหนดวัตถุประสงค์ ผู้เรียนต้องทราบถึงประเภท ส่วนประกอบของอังกะลุงและนักเรียนสามารถเขย่าอังกะลุงได้ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมทางด้าน ร่างกาย คือ ผู้เรียนสามารถจับอังกะลุงที่ถูกต่องได้ เป็นการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กบริเวณมือ ด้าน สถิติปัญญา ผู้เรียนสามารถบอกถึงการจำแนกประเภทของอังกะลุง และยังเข้าใจการจำแนก ประเภทของเครื่องดนตรีไทยได้อีกด้วย ด้านอารมณ์และสังคม เมื่อผู้เรียนสามารถเขย่า อังกะลุงให้เกิดเสียงได้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความตื่นเต้น สนุกสนานเมื่อได้เขย่าร่วมกับเพื่อนร่วมชั้น เรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การกำหนดวัตถุประสงค์ ผู้เรียนสามารถเขย่าอังกะลุง ตามเสียงโน้ต ที่ตนเองได้รับได้ถูกต้อง ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางด้านร่างกายนั้น เป็นการ ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก บริเวณมือและใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่บริเวณช่วงแขน ไหล่ บ่า ในด้านสติปัญญา ผู้เรียนจดจำเสียงโน้ตที่ตนเองได้รับ โดยผู้สอนใช้สติ๊กเกอร์สี เพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำได้ง่ายขึ้น เมื่อ ผู้สอนร้องโน้ตให้เขย่าตามที่ครูร้อง ผู้เรียนทุกคนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องทุกคน ด้านอารมณ์และ สังคม ผู้สอนให้แบ่งกลุ่ม ได้บรรเลงเป็นกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติ เมื่อ ปฏิบัติของตนเองผ่านไป ยังคงอยุ่ให้กำลังใจเพื่อนในกลุ่มอีกด้วย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การกำหนดวัตถุประสงค์ ผู้เรียนสามารถเล่นอังกะลุง ในรูปแบบวงได้ ผู้เรียนเข้าใจการจับและการเขย่าอังกะลุงที่ถูกต่องแล้ว ผู้เรียนทุกคนสามารถเขย่า ได้ถูกต้อง ในแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งนี้จะเริ่มต่อเพลงยะวา โดยที่ผู้เรียนจะเริ่มจากการท่วงโน้ต เพื่อให้คุ้นเคยกับทำนองและเข้าใจในจังหวะของเพลงนี้ จากนั้นจะเริ่มฝึกปฏิบัติไปที่ละห้องเพลง

ในส่วนของการมีส่วนร่วมทางด้านร่างกายนั้น ผู้เรียนได้ฝึกการออกเสียง ได้ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก และกล้ามเนื้อมัดใหญ่ บริเวณข้อมือ ฝ่ามือ นิ้ว แขน ไหล่ บ่า ตามลำดับ ในด้านสติปัญญา ผู้เรียนเข้าใจทำนอง จังหวะเพลงยะวา ใช้วิธีการเรียนรู้โดยการปฏิบัติอังกะลุงซ้ำๆ สามารถทำให้นักเรียนค่อยๆจดจำเพลงได้ ด้านอารมณ์ ผู้เรียนสนุกสนาน มีส่วนร่วมในการเรียนตลอดคาบเรียน ด้านสังคม ผู้เรียนสามารถปฏิบัติอังกะลุงในรูปแบบวงได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 การกำหนดวัตถุประสงค์ ผู้เรียนสามารถปฏิบัติอังกะลุงในรูปแบบวงได้ คาบเรียนนี้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติอังกะลุงได้ดีขึ้น มีน้ำหนักมือในการเขย่าที่แข็งแรง มีเสียงแน่นขึ้น ผู้เรียนสามารถจำวรรคเพลงที่ต่อไว้สัปดาห์ที่แล้วได้แม่นยำ มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการฝึกซ้อมก่อนจะเริ่มต่อเพลงเพิ่ม ในกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทางด้านร่างกาย ผู้เรียนหมั่นฝึกปฏิบัติอังกะลุงอยู่ซ้ำๆ ทำให้การเขย่าอังกะลุงมีเสียงที่แข็งแรงขึ้น ซึ่งหมายความว่ากล้ามเนื้อส่วนแขนได้บริหารอยู่เสมอ ในด้านสติปัญญา ผู้เรียนสามารถจดจำเพลงยะวาได้อย่างแม่นยำ ด้านอารมณ์และสังคม ผู้เรียนสามารถปฏิบัติอังกะลุงในรูปแบบวง ร่วมกับเพื่อนทั้ง 5 คนได้ดีมาก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง การแสดงผลงานทางดนตรี คาบเรียนนี้เป็นการปฏิบัติอังกะลุงเพลงยะวา หน้าชั้นเรียน เป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้ เปลี่ยนบรรยากาศการเรียนในชั้นเรียน โดยให้ผู้เรียนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ตามรูปแบบที่เรียนในชั้นเรียน และเพื่อนในกลุ่มเป็นสมาชิกคนเดิม ผู้เรียนมีความตื่นตัวแต่ยังสามารถควบคุมตนเองได้ และมุ่งมั่น ขยันฝึกซ้อม เตรียมความพร้อมก่อนจะเริ่มแสดงให้เพื่อนในชั้นเรียนชม ผู้สอนบอกข้อตกลงกับผู้เรียน เมื่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งกำลังแสดงดนตรีอยู่ ในส่วนของผู้ที่ไม่ได้บรรเลง ต้องเป็นผู้ชมที่ดี เมื่อทั้ง 2 กลุ่มได้บรรเลงจบเพลง ทุกคนสามารถทำหน้าที่ของผู้บรรเลงและผู้ฟังได้ดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 การปฏิบัติกลองยาว ผู้เรียนสามารถปฏิบัติกลองยาวได้ 3 เสียง คือ เสียงปี่ เพลิง บ่อม เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการตีที่ถูกต้อง ผู้เรียนได้ฝึกคิดทำนองด้วยตนเอง ทุกคนสามารถสร้างสรรค์เสียงออกมาได้อิสระ มีการนำเอาทำนองเพลงยะวาที่ต่อจากการฝึกเล่นอังกะลุงมาใส่ในจังหวะกลองยาว ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายตามทำนองจังหวะเพลง ทำให้เกิดความสนุกสนานในการจัดการเรียนรู้ปฏิบัติกลองยาว

Melodie MODEL เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ออกแบบมาเพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีของผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและผสมผสานการใช้แนวคิด CIPPA ซึ่งแตกต่างจากการสอนดนตรีแบบเดิมที่เน้นการสอนตามแบบแผนหรือการให้ผู้เรียนปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเดียว Melodie MODEL กับผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนเน้นพัฒนา

ความรู้ทางดนตรีในลักษณะองค์รวม โดยอิงแนวคิด CIPPA เพื่อให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ทั้งกับเพื่อน ผู้สอน และสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างเช่น การพัฒนาความรู้พื้นฐานทางดนตรี(Elemental Music) การพัฒนาความสัมพันธ์เชิงการเรียนรู้ (Learning Relationship) การฝึกทักษะความคล่องแคล่ว(Dexterity) และการฝึกการสร้างสรรค์ดนตรี(Improvisation) โมเดลนี้ช่วยให้นักเรียนสามารถ

1. สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือทำ เช่น การฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรี การประยุกต์ความรู้เพื่อสร้างสรรค์เพลงใหม่

2. มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ เช่น การเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม หรือการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างประสบการณ์ที่หลากหลาย

3. พัฒนาทักษะทางดนตรีในมิติที่หลากหลาย ไม่เพียงแต่ฝึกทักษะการเล่นดนตรี แต่ยังรวมถึงการวิเคราะห์ สร้างสรรค์ และปรับใช้ดนตรีในบริบทต่าง ๆ

ความแตกต่างจากการจัดการเรียนการสอนดนตรีแบบเดิม การเรียนการสอนแบบดั้งเดิมเน้นการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปยังผู้เรียนโดยตรง(Teacher-Centered Approach) และเน้นผลลัพธ์เป็นการปฏิบัติตามแบบแผน Melodie MODEL เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered Approach) โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการสร้างความรู้ผ่านการฝึกฝน การแก้ปัญหา และการสร้างสรรค์ ซึ่งช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้และเสริมสร้างความมั่นใจในตัวเอง ทำให้การพัฒนาทักษะอย่างรอบด้าน นักเรียนได้เรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติในเวลาเดียวกัน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การฝึกปฏิบัติช่วยให้นักเรียนสามารถใช้ความกล้าแสดงออก

การสร้างความรู้เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนจะต้องจัดกระทำข้อมูล ไม่ใช่เพียงรับข้อมูลเข้ามา และนอกจากกระบวนการเรียนรู้จะเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ภายในสมองแล้วยังเป็นกระบวนการทางสังคมอีกด้วย การสร้างความรู้จึงเป็นกระบวนการ ทั้งทางด้านสติปัญญาและสังคมควบคู่กันไป การปฏิบัติการทางสมอง การที่ลักษณะความคิดของเด็กและผู้ใหญ่มีความแตกต่างกัน เพราะปฏิบัติการทางสมองแตกต่างกัน เขายังมีความเห็นว่าปฏิบัติการทางสมอง คือ การที่สมองแปลงความรู้ใหม่ให้เหมาะสมที่จะเก็บเข้าที่เข้าทาง(Assimilation) และการเก็บ (Accommodation) เพื่อเก็บความรู้ใหม่ไปปรุงแต่งแบบแผนความคิด(Thought Pattern) และทำหน้าที่แปลง(Transform) สิ่งใหม่ที่เข้ามาโดยอาศัยความรู้เดิมที่มีอยู่บ้างแล้ว จากนั้นจึงเก็บความรู้ใหม่ที่เข้าที่เข้าทางแล้วให้เป็นระบบ Piaget (1969)

ผู้เรียนควรมีโอกาสเรียนรู้ในบรรยากาศที่สนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เนื่องจากปฏิสัมพันธ์ทางสังคมถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความรู้ เพราะกิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์ที่ครู

จัดให้หรือที่ผู้เรียนแสวงหามาเองเพื่อการเรียนรู้ที่นั้นอาจไม่เพียงพอ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การร่วมมือ และการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับเพื่อนร่วมชั้นและบุคคลอื่น ๆ จะช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีความกว้างขวาง ชับซ้อน และหลากหลายขึ้น (ทิศนา ขัมมณี, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพรรณทิภา ทองนวล (2554) ที่กล่าวว่าในการจัดการเรียนรู้ที่นั้น ครูควรจัดสิ่งแวดล้อม กิจกรรม และคำถามที่กระตุ้นการคิดและการให้เหตุผลของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาพบว่ามีประเด็นปัญหาด้านต่างๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติก ระดับเรียนได้ นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ไปทดลองใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มครูผู้สอนดนตรีในเด็กออทิสติก เพื่อร่วมกันวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง และแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีต่อไป
2. จากการศึกษาพบว่าควรมีการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก ในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. จากการศึกษาพบว่าควรมีการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีสำหรับการศึกษาพิเศษในประเภทอื่นๆ

บรรณานุกรม

Association, A. M. T. (2022, January 28). *Music Therapy*.

https://www.musictherapy.org/events/amta_2022_conference/

Hourigan R., A., H. (2009). Teaching music to children with autism. *SAGA Journal*, 69(1), 40.

เทพรัตน์ พานิชย์. (2553). ผลของการใช้กิจกรรมดนตรีตามแนวคิดของออร์ฟ ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับปฐมวัยโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร [ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. iThesis Srinakharinwirot University.

<https://ir.swu.ac.th/jspui/handle/123456789/1102>

เพ็ญแข ลิมศิลา. (2540). การวินิจฉัยโรคออทิสซึม (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). ช.แสงงามการพิมพ์.

เพ็ญแข ลิมศิลา. (2545). ออทิสซึมในประเทศไทย จากตำราสู่ประสบการณ์ (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). เอพี กราฟฟิกส์ ดีไซน์.

เสาวภา สุขเฉลิมชัย. (2550). การศึกษาทักษะการรอยของเด็กออทิสติกโดยการสอนด้วยเรื่องราวทางสังคม [ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. iThesis Srinakharinwirot University.

http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Spe_Ed/Saowapa_S.pdf

กรมวิชาการ. (2543). เทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). ศูนย์พัฒนาหลักสูตร.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา พ.ศ.2552 (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). กรุงเทพฯ.

กระทรวงสาธารณสุข. (2548). คู่มือการดูแลเด็กออทิสติกแบบบูรณาการ (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). สมพรการพิมพ์.

กิ่งแก้ว ปาจารย์. (2553). คู่มือการพัฒนาเด็กออทิสติกแบบองค์รวม (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). สำนักพิมพ์พิมพ์สี.

จักรวาล ภูพานันท์. (2537). ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน

สถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี กรุงเทพมหานคร [ปริญญาานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. iThesis Srinakharinwirot University.

<https://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/52451>

ชาญวิทย์ พรนภดล. (2545). *Autism and the Pervasive Developmental Disorders* (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). ปียอนด์ เอ็นเทอร์ไพรซ์.

ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์. (2555). ดนตรีศึกษา: หลักและสาระสำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง. (2545). ผู้เรียนเป็นสาคัญและการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ครู

มืออาชีพ (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). บริษัทเวิลด์การพิมพ์.

ทวีศักดิ์ สิริรัตนโรชา. (2550). การบำบัดทางเลือกในเด็กพิเศษ (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). ครูสภาลาดพร้าว.

ทิตนา แหมมณี. (2542). การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.).

โอเดียนสโตร.

ทิตนา แหมมณี. (2552). องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 9 ed.). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิตนา แหมมณี. (2557). องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มี

ประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 18 ed.). ด้านสุทธการพิมพ์.

ธวัชชัย นาควงศ์. (2547). การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวของคาร์ล ออร์ฟ (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.).

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นิชรา เรืองดารกานนท์. (2551). เด็กออทิสติก เด็กสมาธิสั้น (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). โฮลิสติก พับลิชชิง.

ผดุง อารยะวิญญู. (2541). เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม (พิมพ์ครั้งที่ 3 ed.). สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). แผนการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (พิมพ์ครั้งที่ 3 ed.).

สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด.

ศรีแพ จันทราภิรมย์. (2550). ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ

สร้างสรรค์โดยใช้เปลือกข้าวโพด [ปริญญาานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต,

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. research.kpru.ac.th. [https://gsmis.snru.ac.th/e-](https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/file_att1/2020080858421228103_fulltext.pdf)

[thesis/file_att1/2020080858421228103_fulltext.pdf](https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/file_att1/2020080858421228103_fulltext.pdf)

ศศิธร แก้วนพรัตน์. (1998). การสนับสนุนทางสังคมจากเครือข่ายทางสังคมที่มีผลต่อความเครียด

ของบิดามารดาเด็กออทิสติกของศูนย์สุขภาพจิต [ปริญญาานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต,

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. Thammasat University Theses.

https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:117892

สมชาย อมระรักษ์. (2542). ทฤษฎีดนตรีสากลเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สันติภาพ ไชยวงศ์เกียรติ. (2546, 31 มกราคม). ออทิสติก. สถาบันราชานุกูล.

<https://th.rajanukul.go.th/> ข้อมูลวิชาการ:กลุ่มโรคสำคัญ/ออทิสติก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2552 (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). แผนการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2545). ช่วยลูกออทิสติก คู่มือสำหรับพ่อแม่ผู้ไม่ยอมแพ้ (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.).
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการครอบครัว.

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี วิริยางกูร
สมาคมครูการศึกษาพิเศษไทย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพรรณ แก่นอำพรพันธ์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร วิบูลพัฒนะวงศ์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นัทธี เชียงชนะนา
วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัมปนาท บริบูรณ์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ น้ำเพชร เทศะบำรุง
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภาคผนวก ข

เครื่องมือวิจัย

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

แบบสอบถามความต้องการจำเป็น PNI (Priority Needs Index)

แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้

การพิจารณาแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก
โดยการพิจารณาให้น้ำหนักดังนี้

- 1 คือ ใช้ได้
0 คือ ไม่แน่ใจ
-1 คือ ใช้ไม่ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
1	เพศ				
	() หญิง () ชาย				
2	อายุ				
	() ต่ำกว่า 26 ปี () 26 – 35 ปี				
	() ต่ำกว่า 36 – 45 ปี () 45 ปีขึ้นไป				
3	ระยะเวลาทำงานในศูนย์การศึกษาพิเศษ				
	() ต่ำกว่า 3 ปี () 3 – 5 ปี				
	() ต่ำกว่า 6 – 10 ปี () 10 ปีขึ้นไป				
4	สถานที่ทำงาน				
	() โรงเรียนนครราชสีมาปัญญานุกูล จังหวัดนครราชสีมา				
	() โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล จังหวัดเชียงราย				
	() โรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล จังหวัดชุมพร				
	() โรงเรียนกาวิละอนุกูล จังหวัดเชียงใหม่				

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
()	โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล จังหวัดกาฬสินธุ์				
()	โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน				
()	โรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล จังหวัดพิจิตร				
()	โรงเรียนพิษณุโลกปัญญานุกูล จังหวัดพิษณุโลก				
()	โรงเรียนเพชรบุรีปัญญานุกูล จังหวัดเพชรบุรี				
()	โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่				
()	โรงเรียนภูเก็ตปัญญานุกูล จังหวัดภูเก็ต				
()	โรงเรียนระยองปัญญานุกูล จังหวัดระยอง				
()	โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี				
()	โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา				
()	โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี				
()	โรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี				
()	โรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น				
()	โรงเรียนศรีสังวาลย์เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่				
()	โรงเรียนศึกษาพิเศษชัยนาท จังหวัดชัยนาท				
()	โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล				
()	โรงเรียนระยองปัญญานุกูล				
()	โรงเรียนอุบลปัญญานุกูล				
()	โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล				

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
	() โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล				
	() โรงเรียนกาวีละอุนกุล เชียงใหม่				
	() โรงเรียนศึกษาพิเศษชลบุรี				
	() โรงเรียนฉะเชิงเทราปัญญานุกูล จังหวัดฉะเชิงเทรา				
	() โรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูล จังหวัดนครศรีธรรมราช				
	() โรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล จังหวัดนครสวรรค์				
5	มีเด็กออทิสติกที่เป็นปัญหาต่อการเรียนรู้ทางดนตรี				
6	เด็กออทิสติก สามารถเรียนรู้เนื้อหาดนตรีตามที่กำหนด				
7	เด็กออทิสติกเรียนรู้จากการบรรยาย				
8	การเรียนรู้ดนตรีเป็นไปตามหลักการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก				
9	การจัดการเรียนรู้ทางดนตรีเป็นไปตามปรัชญาหรือหลักการของหลักสูตร				
10	ครูคำนึงถึงรูปแบบการสอนดนตรีที่เป็นไปตามหลักการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก				
11	ครูใช้การบรรยายที่เข้าใจง่ายสำหรับเด็กออทิสติก				

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
12	ครูใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีที่มีองค์ประกอบของเนื้อหาทางดนตรีเหมาะสมกับจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก				
13	การจัดการเรียนรู้ทางดนตรีคำนึงถึงข้อจำกัดของเด็กออทิสติก ที่ควรหลีกเลี่ยง				
14	ครูสามารถเลือกใช้วิธีการสอนที่ใช้ได้ผลที่สุดสำหรับการเรียนดนตรีของเด็กออทิสติก				
15	ครูคำนึงถึงความสนใจในด้านดนตรีของเด็กออทิสติก				
16	หลักสูตรมีองค์ประกอบของเนื้อหาทางดนตรีที่มีความสอดคล้องกันกับหลักการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก				
17	องค์ประกอบของเนื้อหาทางดนตรีเหมาะสมกับจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติกได้เป็นอย่างดี				
18	วิธีสอนและเทคนิคต่างๆมีความเหมาะสมกับจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก				
19	รูปแบบการสอนดนตรีเป็นไปตามหลักการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก				
20	หลักสูตรมีการกำหนดปรัชญาหรือหลักการไว้				
21	องค์ประกอบของเนื้อหาทางดนตรีเหมาะสมกับจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติกได้เป็นอย่างดี				
22	หลักสูตรมีการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก				

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
23	มีการประเมินการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีให้เป็นไปตามปรัชญาหรือหลักการของหลักสูตร				
24	หน่วยงานแก้ไขปัญหาเรื่องรูปแบบการสอนดนตรีที่ไม่เป็นไปตามหลักการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก				
25	หน่วยงานมีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคต่างๆ ที่เหมาะสมกับจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก				
26	ห้องเรียนมีสื่อการสอนที่เหมาะสมการเรียนการสอนดนตรีกับเด็กออทิสติก				
27	หลักสูตรมีจัดองค์ประกอบของเนื้อหาทางดนตรีที่มีความสอดคล้องกันกับหลักการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก				
28	ห้องเรียนมีสื่อการสอนที่เพียงพอสำหรับการเรียนการสอนดนตรีของเด็กออทิสติก				
29	หน่วยงานแก้ไขปัญหาเรื่องรูปแบบการสอนดนตรีที่ไม่เป็นไปตามหลักการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก				
30	สภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีของเด็กออทิสติก				
31	จำนวนผู้เรียนมีความเหมาะสมกับขนาดของห้องเรียนและจำนวนบุคลากร				
32	ชั้นเรียนมีมุมเรียนรู้ด้านดนตรี				
33	ชั้นเรียนมีบรรยากาศที่โล่ง โปร่ง สบาย				

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
34	มีการจัดโต๊ะให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน				
35	มีเครื่องอำนวยความสะดวกตามความจำเป็นของผู้เรียน				
36	มีการประเมินการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีให้เป็นไปตามปรัชญาหรือหลักการของหลักสูตร				
37	มีการประเมินองค์ประกอบของเนื้อหาทางดนตรีที่มีความสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก				
38	มีการประเมินผลวิธีการสอนและเทคนิคต่างๆ ให้มีความเหมาะสมกับจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก				
39	มีการประเมินรูปแบบการสอนดนตรีเป็นไปตามหลักการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก				
40	หน่วยงานมีเครื่องมือในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติกโดยเฉพาะ				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

☐ ไม่มี

☐ มี

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

แบบสอบถามความต้องการจำเป็น

PNI (Priority Needs Index)

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ

() หญิง () ชาย

2. อายุ

() ต่ำกว่า 26 ปี () 26 - 35 ปี

() 36 - 45 ปี () 45 ปีขึ้นไป

3. ระยะเวลาทำงานในศูนย์การศึกษาพิเศษ

() ต่ำกว่า 3 ปี () 3 - 5 ปี

() 6 - 10 ปี () 10 ปีขึ้นไป

4. สถานที่ทำงาน

() โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล

() โรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล

() โรงเรียนเพชรบุรีปัญญานุกูล

() โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล

() โรงเรียนอุบลปัญญานุกูล

() โรงเรียนนครราชสีมาปัญญานุกูล

() โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา

() โรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล

() อื่นๆ

ระบุ.....

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านเนื้อหา ด้านสื่อการสอน/แหล่งการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ด้านการวัดและประเมินผล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีระดับคะแนนดังนี้

5 หมายถึง มีความเห็นระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเห็นระดับมาก

3 หมายถึง มีความเห็นระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเห็นระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเห็นระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	สภาพจริงที่เป็นอยู่					สภาพที่ควรจะเป็น				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
ด้านผู้เรียน											
1	เด็กออทิสติกยังเป็นปัญหาต่อการเรียนรู้ทางดนตรี										
2	เด็กออทิสติก สามารถเรียนรู้เนื้อหาดนตรีตามที่กำหนด										
3	เด็กออทิสติกเรียนรู้จากการอธิบายและลงมือปฏิบัติ										
4	การเรียนดนตรีเป็นไปตามหลักการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก										
5	เด็กออทิสติกมีพัฒนาการที่ดี เมื่อมีดนตรีเป็นตัวช่วย										
ด้านผู้สอน											
6	การจัดการเรียนรู้ทางดนตรีเป็นไปตามปรัชญาหรือหลักการของหลักสูตร										
7	ครูคำนึงถึงรูปแบบการสอนดนตรีที่เป็นไปตามหลักการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก										
8	ครูใช้การบรรยายที่เข้าใจง่ายสำหรับเด็กออทิสติก										
9	ครูใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีที่มีองค์ประกอบของเนื้อหาทางดนตรีเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก										
10	การจัดการเรียนรู้ทางดนตรีคำนึงถึงข้อจำกัดของเด็กออทิสติก ที่ควรหลีกเลี่ยง เช่น เสียงเครื่องดนตรีไม่ดังเกินไป										
11	ครูสามารถเลือกใช้วิธีการสอนที่ใช้ได้ผลที่สุดสำหรับการเรียนดนตรีของเด็กออทิสติก										
12	ครูคำนึงถึงความสนใจในด้านดนตรีของเด็กออทิสติก										

ข้อที่	รายการ	สภาพจริงที่เป็นอยู่					สภาพที่ควรจะเป็น				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
22	หน่วยงานมีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคต่างๆ ที่เหมาะสมกับจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก										
ด้านสื่อการสอน/แหล่งการเรียนรู้											
23	ห้องเรียนมีสื่อการสอนที่เหมาะสมการเรียนการสอนดนตรีกับเด็กออทิสติก										
24	ห้องเรียนมีสื่อการสอนที่เพียงพอสำหรับการเรียนการสอนดนตรีของเด็กออทิสติก										
25	หน่วยงานแก้ไขปัญหาเรื่องรูปแบบการสอนดนตรีที่ไม่เป็นไปตามหลักการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก										
26	สภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีของเด็กออทิสติก										
27	จำนวนผู้เรียนมีความเหมาะสมกับขนาดของห้องเรียนและจำนวนบุคลากร										
28	สภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีของเด็กออทิสติก										
ด้านการวัดและประเมินผล											
29	มีการประเมินการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีให้เป็นไปตามปรัชญาหรือหลักการของหลักสูตร										
30	มีการประเมินองค์ประกอบของเนื้อหาทางดนตรีที่มีความสอดคล้องกันกับหลักการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กออทิสติก										

แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา

คำชี้แจง ขอให้ทางผู้เชี่ยวชาญ กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่าน ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนดนตรีสำหรับเด็ก

ออทิสติก ซึ่งประกอบไปด้วย รูปแบบการจัดการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน พร้อมให้ข้อเสนอแนะที่เป็นความคิดเห็นในการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป

ความคิดเห็น 1 หมายถึง เห็นด้วย
 ความคิดเห็น 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
 ความคิดเห็น -1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

รายการข้อความความเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	1	0	-1	
1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้				
1.1 หลักการ มีความสอดคล้องเหมาะสมตามแนวคิดทฤษฎีที่อ้างอิงและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย				
1.2 วัตถุประสงค์ มีความสอดคล้องเหมาะสมตามแนวคิดทฤษฎีที่อ้างอิงและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย				
1.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ มีความสอดคล้องเหมาะสมตามภูมิหลังและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย				

รายการข้อความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	1	0	-1	
1.4 การประเมินผล มีความสอดคล้องเหมาะสมต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน				
2. แผนการจัดการเรียนรู้				
2.1 มีความเหมาะสมกับเด็กออทิสติก				
2.2 เด็กออทิสติกสามารถเรียนรู้เนื้อหาทางดนตรีได้				
2.3 เด็กออทิสติกสามารถปฏิบัติดนตรีได้				
2.4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 มีวัตถุประสงค์เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเด็กออทิสติก				
2.5 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 มีวัตถุประสงค์เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเด็กออทิสติก				
2.6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 มีวัตถุประสงค์เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเด็กออทิสติก				
2.7 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 มีวัตถุประสงค์เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเด็กออทิสติก				

รายการข้อความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	1	0	-1	
2.8 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสม กับเด็กออทิสติก				
2.9 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสม กับเด็กออทิสติก				
2.10 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสม กับเด็กออทิสติก				
2.11 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสม กับเด็กออทิสติก				
2.12 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสม กับเด็กออทิสติก				
2.13 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสม กับเด็กออทิสติก				
2.14 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสม กับเด็กออทิสติก				

รายการข้อความความเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	1	0	-1	
2.15 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผลที่เหมาะสม กับเด็กออทิสติก				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

(.....)

ผู้ประเมิน

Melodie MODEL

แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กออทิสติก มีความรู้ ความเข้าใจดนตรี และแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์

การวัดและประเมินผล

แผนการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

ระยะเวลา 40 นาที

M : Morphology

เรื่อง การศึกษาโครงสร้างผู้เรียน

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. ทราบถึงพฤติกรรมพื้นฐานของผู้เรียน

สาระสำคัญ

ทำความเข้าใจกับผู้เรียน ผ่านทางกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในห้องเรียน สามารถพูด สื่อสาร แสดงออกได้อย่างอิสระ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูแนะนำกล่าวทักทายนักเรียน ด้วยคำว่า “สวัสดีค่ะ” ครูบอกชื่อจริง นามสกุลและชื่อเล่นให้นักเรียนได้รู้จัก

ขั้นสอน

1. ครูบอกนักเรียนว่า “ครูอยากรู้จักพวกเราทุกคน เด็กๆแนะนำตนเองให้ครูดูได้มั๊ยคะ”
2. ครูให้นักเรียนแนะนำตนเอง โดยบอกชื่อจริง นามสกุล ชื่อเล่น เป็นรายบุคคล
3. เมื่อนักเรียนพูดแนะนำตัวเอง จบให้ครูพูดคุยสนทนากับนักเรียน เรื่องทั่วไป
4. เมื่อให้นักเรียนแนะนำตนเองครบทุกคนแล้ว ครูให้นักเรียนนั่งให้เรียนร้อย เพื่อเตรียมการทำกิจกรรมต่อไป
5. ครูร้องเพลง ปรบมือ 5 ครั้ง แล้วให้นักเรียนปรบมือรับกับจังหวะเพลง
6. ครูร้องเพลง ปรบขา 5 ครั้ง แล้วให้นักเรียนปรบขารับกับจังหวะเพลง
7. ครูร้องเพลง โบกมือ 5 ครั้ง แล้วให้นักเรียนโบกมือรับกับจังหวะเพลง

8. ครูสุ่มเรียกชื่อ ครูเรียนชื่อใครให้ทุกคน ยืนขึ้นแล้ว ทำกิจกรรมตามเพลงที่ครูร้อง เช่น ครูร้องว่าสละบดมือ 5 ครั้ง ให้นักเรียนที่ครูสุ่มเรียกยืนขึ้นแล้ว สละบดมือ 5 ครั้ง

ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนทุกคนทำทำกิจกรรม รับกับเพลงที่ครูร้อง โดยครูจะร้องเริ่มจาก ประบมือ 5 ครั้ง ประบขา 5 ครั้ง และโบกมือ 5 ครั้ง เมื่อจบกิจกรรม ครูกล่าวชื่นชมนักเรียนสำหรับความร่วมมือในการทำกิจกรรมในคาบนี้

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการวัดผล	การประเมินผล
1. ด้านความรู้และด้านทักษะ	1. สังเกตความตั้งใจและความร่วมมือในการถาม-ตอบในชั้นเรียน 2. สังเกตความสนใจจากการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ

แผนการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

ระยะเวลา 40 นาที

E : Elemental music

เรื่อง เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อฝึกใช้สัญลักษณ์มือแทนตัวโน้ต
2. เพื่อให้ฝึกการมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน

สาระสำคัญ

เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรีเป็นหัวใจของการสื่อสารในภาษาดนตรี เปรียบได้กับภาษาเขียนที่ใช้ตัวอักษรเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร เพื่อความเข้าใจง่ายขึ้นผู้เรียนสามารถฝึกสัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงของตัวโน้ต และการใช้เครื่องหมายและใช้สัญลักษณ์นี้ เป็นที่รู้จักและยอมรับกันโดยทั่วไป

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำ

ครูเปิดเพลงที่มีจังหวะสนุกสนาน และให้นักเรียนปรบมือตามจังหวะ เพื่อกระตุ้นความสนใจเพิ่มการเรียนรู้ของนักเรียน ก่อนจะนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

1. ครูถามนักเรียนว่า “มีนักเรียนคนใดรู้จักตัวโน้ตบ้าง”
2. ครูเขียนตัวโน้ตที่ละตัวบนกระดาน โดยใช้เสียง 5 เสียง ได้แก่ โด เร มี ซอล ลา
3. ครูให้นักเรียนทั้งหมดในชั้นเรียนอ่านตามครูไปที่ละตัว
4. ครูชี้โน้ตบนกระดานโดยไม่เรียงตามลำดับ แล้วให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน
5. ครูเปิด Power Point รูปสัญลักษณ์มือของโคดาย แทนตัวโน้ต ด้านล่างของตัวโน้ตทั้ง 5 เสียง
6. ครูทำสัญลักษณ์มือ แทนตัวโน้ตให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนทำตามทีละเสียง

7. ครูให้นักเรียนทำสัญลักษณ์มือและเปล่งเสียงร้องโน้ต ไปพร้อมกับครู จนครบทั้ง 5 เสียง
8. ครูแบ่งกลุ่มให้นักเรียน กลุ่มละ 3 – 4 คน
9. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร้องโน้ตพร้อมกับทำสัญลักษณ์มือ โดยที่ครูทำไปพร้อมกับนักเรียน จนครบทุกกลุ่ม

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร้องโน้ต เสียงโด เสียงเร เสียงมี เสียงซอล เสียงลา พร้อมกับทำสัญลักษณ์มือของโคตตาย พร้อมกับทั้งชั้นเรียน จากนั้นครูชื่นชมนักเรียนในการทำกิจกรรมในคาบเรียนนี้

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการวัดผล	การประเมินผล
1. ด้านความรู้และด้านทักษะ	ประเมินตามความสมบูรณ์จากภาระงานต่างๆ ดังนี้ 1. งานเดี่ยว 2. ผลงานกลุ่ม 3. การตอบคำถามในชั้นเรียน
2. ด้านคุณลักษณะ	1. สังเกตความตั้งใจและความร่วมมือในการถาม-ตอบในชั้นเรียน 2. สังเกตความสนใจจากการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ

สื่อการสอน

1. Power point เรื่อง เครื่องหมายสัญลักษณ์ทางดนตรี

แผนการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

ระยะเวลา 40

นาที่ L : Learning Relationship

เรื่อง ประเภทเครื่องดนตรีไทย

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. ฝึกให้นักเรียนสังเกตการจำแนกประเภทเครื่องดนตรีไทย
2. เพื่อให้ฝึกการมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน

สาระสำคัญ

เครื่องดนตรีไทย เป็นภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่สำคัญคนไทย สามารถแสดงออกและสร้างสรรค์ทั้งรูปแบบของบทเพลง วิธีบรรเลง ในการเรียนรู้สามารถแสดงออก ผ่านกิจกรรมดนตรีที่มีการปฏิสัมพันธ์ และสิ่งแวดล้อมทางดนตรี

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูเกริ่นนำเกี่ยวกับเครื่องดนตรีไทย และครูถามนักเรียนว่า “นักเรียนรู้จักเครื่องดนตรีไทยไหมคะ” จากนั้นครูให้นักเรียนยกมือตอบตามความสนใจ เกี่ยวกับเครื่องดนตรีไทยที่นักเรียนรู้จัก

ขั้นสอน

1. ครูเปิด Power point รูปตัวอย่างเครื่องดนตรีไทย 4 ประเภท ดังนี้
 - เครื่องตี : ระนาดเอก
 - เครื่องเป่า : ขลุ่ยเพียงออ
 - เครื่องดีด : จะเข้
 - เครื่องสี : ซออู้
2. ครูบอกชื่อเครื่องดนตรีตามรูปให้นักเรียนรู้จัก และประเภทของเครื่องดนตรีนั้นๆ

3. ครูให้นักเรียนจับคู่ 2 คน แล้วหาเครื่องดนตรีไทยในห้องเรียน ให้ตรงกับเครื่องรูป
ดนตรีไทยใน Power point โดยให้นักเรียนเป็นอาสาสมัครครั้งละ 1 คู่ ออกมาทำ
กิจกรรมหน้าชั้นเรียน ครูทำกิจกรรมหาเครื่องดนตรีไทย จนครบทั้ง 4 เครื่อง
4. ครูสาธิตการเล่นระนาดเอก ให้นักเรียนดู โดยใช้เพลงที่นักเรียนคุ้นเคย เช่น เพลงหนูมาลี
5. ครูบอกชื่อ ระนาดเอก อีกครั้ง และให้นักเรียนพูดชื่อ ระนาดเอกไปพร้อมกับครู
6. ครูสาธิตการเล่นขลุ่ยเพียงออ ให้นักเรียนดู โดยใช้เพลงที่นักเรียนคุ้นเคย เช่น เพลง
หนูมาลี
7. ครูบอกชื่อ ขลุ่ยเพียงออ อีกครั้ง และให้นักเรียนพูดชื่อ ระนาดเอกไปพร้อมกับครู
8. ครูสาธิตการเล่นจะเข้ ให้นักเรียนดู โดยใช้เพลงที่นักเรียนคุ้นเคย เช่น เพลงหนูมาลี
9. ครูบอกชื่อ จะเข้ อีกครั้ง และให้นักเรียนพูดชื่อ ระนาดเอกไปพร้อมกับครู
10. ครูสาธิตการเล่นซออู้ ให้นักเรียนดู โดยใช้เพลงที่นักเรียนคุ้นเคย เช่น เพลงหนูมาลี
11. ครูบอกชื่อ ซออู้ อีกครั้ง และให้นักเรียนพูดชื่อ ระนาดเอกไปพร้อมกับครู

ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนทั้งชั้นเรียน ช่วยกันบอกชื่อ เครื่องดนตรีไทย แต่ละเครื่องที่ครูสาธิตการเล่นไป
แล้วทีละเครื่อง จากนั้นครูชื่นชมนักเรียนที่ตั้งใจร่วมมือทำกิจกรรมในคาบเรียนนี้

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการวัดผล	การประเมินผล
1. ด้านความรู้และด้านทักษะ	ประเมินตามความสมบูรณ์จากภาระงานต่างๆ ดังนี้ 1. งานเดี่ยว 2. เสนอผลงานกลุ่ม 3. การตอบคำถามในชั้นเรียน
2. ด้านคุณลักษณะ	1. สังเกตความตั้งใจและความร่วมมือในการ นำเสนอผลงานกลุ่ม การถาม-ตอบในชั้นเรียน 2. สังเกตความสนใจจากการเข้าเรียนอย่าง สม่ำเสมอ

สื่อการสอน

1. Power point เรื่อง วงดนตรีไทย
2. เครื่องดนตรีไทย

แผนการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

ระยะเวลา 40 นาที

O : Ostinato

เรื่อง การร้องเพลงไทย

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนได้ฝึกการเปล่งเสียง
2. นักเรียนสามารถร้องเพลงยยะวาได้

สาระสำคัญ

การขับร้องเพลงไทยต่างไปจากการขับร้องเพลงไทยสากล กล่าวคือการขับร้องเพลงไทยต้องมีการ“เอื้อน” ทำนองเพลง คลุกเคล้าคำร้องโดยตลอด ผู้ร้องจะต้องรู้จัก หลักการใส่อารมณ์และความรู้สึกในการเอื้อนทำนองร้อง รู้จักตกแต่งลีลาการร้องให้สละสลวย

เนื้อร้องเพลงยยะวา

เพลินเสียงเพลง ครั้นเครงวิญญาน์

ฟังซิฟัง เสียงดังลอยมา กรอกรีกกรอ อ้อเพลงขวา

ลา ลา ลา ทำยทำนองเพลง

เพลินเสียงเพลง ครั้นเครงวิญญาน์

งามแสงจันทร์ ขาวนวลยวนตา บนฟ้าไกลไรดวงคารา

มาซิมา ร้องรำทำเพลง

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำ

ครูเปิดเพลงยยะวา ให้นักเรียนฟัง พร้อมให้นักเรียนปรบมือเข้าจังหวะโดยครูปรบมือไปพร้อมกับนักเรียน

ชั้นสอน

1. ครูเปิดเพลงเยาะวา ให้นักเรียนฟังซ้ำ 2 – 3 ครั้ง ให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยกับทำนองเพลง
2. ครูเปิด Power Point เนื้อร้องเพลงเยาะวา
 เฟลินเสียงเพลง ครั้นครองวิญญาณ
 ฟังซิฟัง เสียงดังลอยมา กรอกรีกกรอ อ้อเพลงชาว
 ลา ลา ลา ทำนองเพลง
3. ครูอ่านเนื้อเพลงเป็นตัวอย่างให้นักเรียน
4. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเพลงตามที่ครูอ่านให้ฟัง
5. ครูร้องเพลงให้นักเรียนฟัง 1 รอบ และให้นักเรียนปรบมือเข้าจังหวะ ขณะครูร้องเพลง
6. ครูสอนนักเรียนร้องเพลงเยาะวา บรรทัดแรก คือ เฟลินเสียงเพลง ครั้นครองวิญญาณ
7. ครูชี้เนื้อร้องเพลง ให้นักเรียนร้องเพลงเยาะวาบรรทัดแรกและปรบมือเข้าจังหวะพร้อมกับครูไป
8. ครูสอนนักเรียนร้องเพลงเยาะวา บรรทัดที่ 2 คือ
9. ฟังซิฟัง เสียงดังลอยมา เมื่อสอนร้องจบวรรคนี้ ครูให้นักเรียนทำท่าตามครู โดยเริ่มจากนำมือขวาไปป้องที่หูขวาและเอียงคอไปทางขวา จากนั้นเปลี่ยนเป็นนำมือซ้ายไปป้องที่หูซ้ายและเอียงคอไปทางซ้าย ตามทำนองเพลงจนจบวรรคนี้
10. กรอกรีกกรอ อ้อเพลงชาว เมื่อสอนร้องจบวรรคนี้ ครูให้นักเรียนทำท่าตามครู โดยเริ่มให้นักเรียนนำมือทั้ง 2 ข้างมาป้องที่ปาก แล้วเริ่มเอียงคอไปทางขวา สลับกับเอียงคอไปทางซ้ายโดยมีมือป้องที่ปากอยู่ตลอด ตามทำนองเพลงจนจบวรรคนี้
11. ครูชี้เนื้อร้องเพลง ให้นักเรียนร้องเพลงเยาะวาบรรทัดที่ 2 พร้อมกับครูร้องไปพร้อมกับนักเรียนและทำท่าทางตามที่ครูสอน
12. ครูสอนนักเรียนร้องเพลงเยาะวา บรรทัดที่ 3 คือ ลา ลา ลา ทำนองเพลง แล้วให้นักเรียนนำมือมาประกบกับที่บริเวณหน้าอก จากนั้นให้ปรบมือให้เข้ากับจังหวะเพลง
13. ครูชี้เนื้อร้องเพลง ให้นักเรียนร้องเพลงเยาะวาบรรทัดที่ 3 พร้อมกับครูร้องและปรบมือไปพร้อมกับนักเรียน

14. ครูให้นักเรียนร้องเพลงยะวาไปพร้อมกัน โดยครูร้องและทำท่าทางไปพร้อมๆกับนักเรียน และให้นักเรียนทำแบบนี้ 3 รอบ

ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนร้องเพลงพร้อมกับทำท่าทางอีกครั้ง ขณะนักเรียนทำกิจกรรมให้ครูตีเครื่องประกอบจังหวะให้ เมื่อทำกิจกรรมเสร็จ ครูกล่าวคำชื่นชมนักเรียนที่ตั้งใจขับร้องเพลงในคาบเรียนนี้

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการวัดผล	การประเมินผล
1. ด้านความรู้และด้านทักษะ	ประเมินตามความสมบูรณ์จากภาระงานต่างๆ ดังนี้ 1. การขับร้อง 2. การนำเสนอผลงานกลุ่ม 3. การตอบคำถามในชั้นเรียน
2. ด้านคุณลักษณะ	1. สังเกตความตั้งใจและความร่วมมือในการนำเสนอผลงานกลุ่ม การถาม-ตอบในชั้นเรียน 2. สังเกตความสนใจจากการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ

สื่อการสอน

1. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

แผนการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

ระยะเวลา 40 นาที

O : Ostinato

เรื่อง การร้องเพลงไทย

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนได้ฝึกการเปล่งเสียง
2. นักเรียนสามารถร้องเพลงยยะวาได้

สาระสำคัญ

การขับร้องเพลงไทยต่างไปจากการขับร้องเพลงไทยสากล กล่าวคือการขับร้องเพลงไทยต้องมีการ“เอื้อน” ทำนองเพลง คลุกเคล้าคำร้องโดยตลอด ผู้ร้องจะต้องรู้จัก หลักการใส่อารมณ์และความรู้สึกในการเอื้อนทำนองร้อง รู้จักตกแต่งลีลาการร้องให้สละสลวย

เนื้อร้องเพลงยยะวา

เพลินเสียงเพลง ครั้นเครงวิญญูณ์

ฟังซิฟัง เสียงดังลอยมา กรอกรีกกรอ อ้อเพลงขวา

ลา ลา ลา ทำนองเพลง

เพลินเสียงเพลง ครั้นเครงวิญญูณ์

งามแสงจันทร์ ขาวนวลยวนตา บนฟ้าไกลไร่ดวงคารา

มาซิมา ร้องรำทำเพลง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูทบทวนเนื้อหาเดิม โดยครูเปิดเพลงยยะวา แล้วให้นักเรียนร้องเพลงยยะวาพร้อมกับทำท่าทางตามเพลงตามที่ครูสอนร้องในคาบที่ผ่านมา คลอไปเพลงยยะวาที่ครูเปิด 3 รอบ

ขั้นตอน

1. ครูเปิด Power Point เนื้อร้องเพลงเยาะ
 เพลินเสียงเพลง ครื้นเครงวิญญาณ
 งามแสงจันทร์ ขาวนวลยวนตา บนฟ้าไกลไรดวงดารา
 มาซิมา ร้องรำทำเพลง
2. ครูอ่านเนื้อเพลงเป็นตัวอย่างให้นักเรียน
3. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเพลงตามที่ครูอ่านให้ฟัง
4. ครูร้องเพลงให้นักเรียนฟัง 1 รอบ และให้นักเรียนปรบมือเข้าจังหวะ ขณะครูร้องเพลง
5. ครูสอนนักเรียนร้องเพลงเยาะ บรรทัดแรก คือ เพลินเสียงเพลง ครื้นเครงวิญญาณ
6. ครูชี้เนื้อร้องเพลง ให้นักเรียนร้องเพลงเยาะบรรทัดแรก ให้นักเรียนปรบมือเข้าจังหวะตามเพลง
7. ครูสอนนักเรียนร้องเพลงเยาะ บรรทัดที่ 2 คือ
 งามแสงจันทร์ ขาวนวลยวนตา บนฟ้าไกลไรดวงดารา
8. ครูชี้เนื้อร้องเพลง ให้นักเรียนร้องเพลงเยาะบรรทัดที่ 2 พร้อมกับครูร้องไปพร้อมกับนักเรียน
9. ครูทำท่าทางโดยนำมือขวามาป้องที่หน้า บริเวณคิ้ว และมือซ้ายเท้าสะเอวจากนั้นโยกตัวสลับไปมาเริ่มจากทางขวา
10. ครูให้นักเรียนทำท่าทางตามครู จากนั้นครูร้องเพลง บรรทัดที่ 2 ให้นักเรียนทำท่าทางไปพร้อมกับเพลงที่ครูร้อง
11. ครูสอนนักเรียนร้องเพลงเยาะ บรรทัดที่ 3 คือ มาซิมา ร้องรำทำเพลง
12. ครูชี้เนื้อร้องเพลง ให้นักเรียนร้องเพลงเยาะบรรทัดที่ 3 พร้อมกับครูร้องไปพร้อมกับนักเรียน
13. ครูสอนนักเรียนทำท่าทางวรรคนี้ โดยให้นักเรียนยืนแขนทั้ง 2 ข้างไปข้างหน้า แล้วทำท่าก้มมือตามจังหวะเพลง จนจบวรรคเพลงนี้
14. ครูให้นักเรียนร้องเพลงเยาะและทำท่าทางที่ครูสอนไปพร้อมกันจนจบเพลง จำนวน 3 รอบ

ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนร่วมกันร้องเพลงและทำท่าทางตามเพลงอีกครั้ง พร้อมกับครูตีเครื่องประกอบจังหวะให้นักเรียนขณะขับร้อง เมื่อร้องจบ ครูกล่าวคำชื่นชมนักเรียนที่ตั้งใจขับร้องเพลงในคาบเรียนนี้

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการวัดผล	การประเมินผล
1. ด้านความรู้และด้านทักษะ	ประเมินตามความสมบูรณ์จากภาระงานต่างๆ ดังนี้ 1. การขับร้อง 2. การนำเสนอผลงานกลุ่ม 3. การตอบคำถามในชั้นเรียน
2. ด้านคุณลักษณะ	1. สังเกตความตั้งใจและความร่วมมือในการนำเสนอผลงานกลุ่ม การถาม-ตอบในชั้นเรียน 2. สังเกตความสนใจจากการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ

สื่อการสอน

1. VDO ตัวอย่าง เพลงการร้องเพลงไทย เพลงชาว
2. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

แผนการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

ระยะเวลา 40 นาที

D : Dexterity

เรื่อง การบรรเลงดนตรี

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนทราบถึงประเภทและส่วนประกอบของอังกะลุง
2. นักเรียนสามารถเขย่าอังกะลุงได้

สาระสำคัญ

กิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีที่สามารถร่วมแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ทางดนตรี โดยการปฏิบัติดนตรีไทยได้อังกะลุง เครื่องดนตรีประเภทกระทบทำจากไม้ไผ่ จัดอยู่ในเครื่องดนตรีไทย ประเภทเครื่องตี เล่นด้วยการเขย่าให้เกิดเสียง อังกะลุงเป็นเครื่องดนตรีที่สามารถทำให้เกิดเสียงได้ง่าย นิยมนำมาเล่นกันในกลุ่มผู้ที่เริ่มฝึกหัดดนตรี

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูสาธิตเขย่าอังกะลุง ให้นักเรียนได้ชมหน้าชั้นเรียน จากนั้นครูสอบถามนักเรียนว่า “อังกะลุง” เป็นเครื่องดนตรีประเภทไหน เครื่องตี เครื่องสี เครื่องดี หรือเครื่องเป่า” ให้นักเรียนอาสาตอบตามความสนใจ

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งกลุ่มให้นักเรียน กลุ่มละ 5 คน
2. ครูจัดแถวให้นักเรียนนั่งเป็นแถวในรูปแบบเรียงหน้ากระดาน แถวละ 5 คน
3. ครูนำอังกะลุง ไปวางไว้บริเวณด้านหน้าของนักเรียน และบอกนักเรียนว่า “นักเรียนสามารถเล่นเครื่องอังกะลุงได้ เมื่อครูอนุญาตเท่านั้น”
4. ครูอธิบายเกี่ยวกับส่วนประกอบของอังกะลุง
5. ครูชี้ส่วนประกอบ แล้วให้นักเรียน กล่าวพร้อมกันว่า เรียกว่าอย่างไร

6. ครูสาธิตจับอังกะลุง วิธีการเขย่า พร้อมกับอธิบายการใช้แรงในการเขย่าให้เกิดเสียง
7. ครูให้นักเรียนคนแรก หยิบอังกะลุง แล้วสอนวิธีจับอังกะลุงที่ถูกต้อง เป็นรายบุคคล
8. ครูให้นักเรียนคนแรกเขย่า โดยครูสาธิตการเขย่า เพื่อเป็นต้นแบบให้นักเรียนเป็นรายบุคคล
9. ครูให้นักเรียนปฏิบัติจนครบทุกคน โดยครูสอนเป็นรายบุคคล
10. ครูให้นักเรียนที่ได้อังกะลุง เสียงเดียวกันเขย่าพร้อมๆกัน

ขั้นสรุป

ครูบอกนักเรียนว่า “คาบถัดไป ครูจะให้นักเรียนทุกคนเล่นอังกะลุงเพลงยะวา เมื่อนักเรียนมาถึงห้องเรียนแล้ว ให้นักเรียนนั่งเป็นแถว เหมือนที่ครูจัดไว้ในคาบนี้ให้เรียบร้อย”

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการวัดผล	การประเมินผล
1. ด้านความรู้และด้านทักษะ	ประเมินตามความสมบูรณ์จากภาระงานต่างๆ ดังนี้ 1. การปฏิบัติอังกะลุง
2. ด้านคุณลักษณะ	1. สังเกตความตั้งใจและความร่วมมือในการนำเสนองานกลุ่ม การถาม-ตอบในชั้นเรียน 2. สังเกตความสนใจจากการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ

สื่อการสอน

1. อังกะลุง

แผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

ระยะเวลา 40 นาที

D : Dexterity

เรื่อง การบรรเลงดนตรี

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเล่นอังกะลุงได้
2. นักเรียนสามารถจำจดตำแหน่งเสียงโน้ตที่ได้รับได้

สาระสำคัญ

กิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีที่สามารถร่วมแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ทางดนตรี โดยการปฏิบัติดนตรีไทยได้อังกะลุง เครื่องดนตรีประเภทกระทบทำจากไม้ไผ่ จัดอยู่ในเครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องตี เล่นด้วยการเขย่าให้เกิดเสียง อังกะลุงเป็นเครื่องดนตรีที่สามารถทำให้เกิดเสียงได้ง่าย นิยมนำมาเล่นกันในกลุ่มผู้ที่เริ่มฝึกหัดดนตรี

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูทบทวนการจับอังกะลุง และการปฏิบัติอังกะลุงที่ถูกต้อง โดยครูให้นักเรียนปฏิบัติอังกะลุงรายบุคคล หากใครปฏิบัติไม่ถูกต้อง ครูแนะนำและให้นักเรียนแก้ไขให้ถูกต้อง

ขั้นสอน

1. ครูนำสตีกเกอร์สี 5 สี ประกอบไปด้วย สีแดง สีเหลือง สีเขียว สีส้ม สีฟ้า ให้นักเรียนดู
2. ครูสอบถามนักเรียนเป็นรายบุคคลว่า “นักเรียนชอบสีไหน” และให้นักเรียนเลือกตามที่นักเรียนชอบ
3. ครูจัดสี โดยให้สีแดง แทนเสียง โด นิ่งลำดับที่ 1
4. ครูจัดสี โดยให้สีเหลือง แทนเสียง เร นิ่งลำดับที่ 2
5. ครูจัดสี โดยให้สีเขียว แทนเสียง มี นิ่งลำดับที่ 3
6. ครูจัดสี โดยให้สีส้ม แทนเสียง ซอล นิ่งลำดับที่ 4

7. ครูจัดสี โดยให้สีฟ้า แทนเสียง ลา นิ่งลำดับที่ 5
8. ครูนำสติกเกอร์ ติดที่อังกะลุง บริเวณที่นักเรียนสามารถมองเห็นสีที่ชัดเจน
9. ครูอธิบายนักเรียนอีกครั้ง ว่านักเรียนสีอะไร แทนตัวโน้ตเสียงไหน
10. ครูให้นักเรียนไล่โน้ต โดยเรียงลำดับ จาก โด เร มี ซอล ลา
11. ครูให้นักเรียนปฏิบัติอังกะลุง ตามเสียงที่ครูร้องโน้ต จากนั้นครูให้นักเรียนปฏิบัติไปเรื่อยๆ จนนักเรียนสามารถจดจำเสียงและสีของตัวเองได้
12. ครูให้นักเรียนปฏิบัติทีละกลุ่มเสียง โดยนักเรียนปฏิบัติตามที่ครูร้องโน้ต และทำซ้ำๆ จนกว่านักเรียนจะเริ่มจำเสียงโน้ตอังกะลุงที่นักเรียนเขย่า

ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนไล่เสียงทีละกลุ่ม เริ่มจากเสียงโด ถึงเสียงลา โดยครูคอยแนะนำ ทำสัญลักษณ์มือตามโน้ตต่างๆ เพื่อบอกให้นักเรียนเข้าใจง่ายขึ้น

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการวัดผล	การประเมินผล
1. ด้านความรู้และด้านทักษะ	ประเมินตามความสมบูรณ์จากภาระงานต่างๆ ดังนี้ 1. การปฏิบัติอังกะลุง
2. ด้านคุณลักษณะ	1. สังเกตความตั้งใจและความร่วมมือในการนำเสนอานกลุ่ม การถาม-ตอบในชั้นเรียน 2. สังเกตความสนใจจากการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ

สื่อการสอน

1. อังกะลุง

แผนการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

ระยะเวลา 40 นาที

D : Dexterity

เรื่อง การบรรเลงดนตรี

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเล่นอังกะลุงได้
2. นักเรียนสามารถเล่นอังกะลุงในรูปแบบวงได้

สาระสำคัญ

กิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีที่สามารถร่วมแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ทางดนตรี โดยการปฏิบัติดนตรีไทยได้อังกะลุง เครื่องดนตรีประเภทกระทบทำจากไม้ไผ่ จัดอยู่ในเครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องตี เล่นด้วยการเขย่าให้เกิดเสียง อังกะลุงเป็นเครื่องดนตรีที่สามารถทำให้เกิดเสียงได้ง่าย นิยมนำมาเล่นกันในกลุ่มผู้ที่เริ่มฝึกหัดดนตรี

เพลงยยะวา

ท่อน1

---- ม	- ช - ม	- ช - ม	- ม - ม	---- ร	- ม - ร	- ม - ร	- ร - ร
---- ด	- ร - ด	- ร - ด	- ด - ด	---- ล	- ด - ล	- ด - ล	- ล - ล

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนเตรียมความพร้อมไล่เสียง เรียงลำดับจาก เสียงโด เสียงเร เสียงซอล เสียงลา จากนั้นไล่เสียงลง โดยเริ่มจาก เสียงลา เสียงซอล เสียงมี เสียงเร เสียงโด ในอัตราจังหวะที่เท่ากัน โดยมีครูคอยให้เคาะจังหวะให้

ขั้นสอน

1. ครูเปิด Power Point โน้ตเพลงยยะวา ให้นักเรียนดู

1. ครูอ่านโน้ต บรรทัดแรก 4 ห้องเพลง ให้นักเรียนฟัง 3 รอบ
2. อ่านโน้ตเพลงเป็นตัวอย่างให้นักเรียน จากนั้นให้นักเรียนอ่านตามพร้อมๆกัน ทั้งห้องเรียน ให้นักเรียนจากนั้นอ่านโน้ตเรื่อยๆ จนกว่านักเรียนจะจดจำและคุ้นเคยกับทำนองเพลง
3. ครูให้นักเรียนปฏิบัติอังกะลุง ตามเสียงที่นักเรียนได้ ครูคอยสัญลักษณ์โดยการ ฝายมือไปยังนักเรียนที่ถืออังกะลุงเสียงนั้นๆ เป็นทำนองเพลง
4. ครูให้นักเรียนปฏิบัติจนจบวรรคนี้
5. ครูให้นักเรียนปฏิบัติเท่าที่ครูต่อให้ซ้ำๆ จนนักเรียนแม่นยำในวรรคนี้
6. ครูให้นักเรียนปฏิบัติอังกะลุงที่ละกลุ่ม กลุ่มละ 5 รอบ

ขั้นสรุป

ครูชื่นชมนักเรียนที่สามารถปฏิบัติอังกะลุงได้ และตั้งใจเรียน จากนั้นครูให้นักเรียนไปท่อนโน้ตเพลงที่ต่อให้ในคาบนี้ คาบหน้าครูจะต่อเพลงยาวา ให้จบ 1 บรรทัด

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการวัดผล	การประเมินผล
1. ด้านความรู้และด้านทักษะ	ประเมินตามความสมบูรณ์จากภาระงานต่างๆ ดังนี้ 1. การปฏิบัติอังกะลุง
2. ด้านคุณลักษณะ	1. สังเกตความตั้งใจและความร่วมมือในการนำเสนอานกลุ่ม การถาม-ตอบในชั้นเรียน 2. สังเกตความสนใจจากการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ

สื่อการสอน

1. อังกะลุง
2. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

แผนการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

ระยะเวลา 40 นาที

D : Dexterity

เรื่อง การบรรเลงดนตรี

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเล่นอังกะลุงได้
2. นักเรียนสามารถเล่นอังกะลุงในรูปแบบวงได้

สาระสำคัญ

กิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีที่สามารถร่วมแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ทางดนตรี โดยการปฏิบัติดนตรีไทยได้อังกะลุง เครื่องดนตรีประเภทกระทบทำจากไม้ไผ่ จัดอยู่ในเครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องตี เล่นด้วยการเขย่าให้เกิดเสียง อังกะลุงเป็นเครื่องดนตรีที่สามารถทำให้เกิดเสียงได้ง่าย นิยมนำมาเล่นกันในกลุ่มผู้ที่เริ่มฝึกหัดดนตรี

เพลงยะวา

ท่อน1

- - - - ม	- ช - ม	- ช - ม	- ม - ม	- - - - ร	- ม - ร	- ม - ร	- ร - ร
- - - - ด	- ร - ด	- ร - ด	- ด - ด	- - - - ล	- ด - ล	- ด - ล	- ล - ล

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนเตรียมความพร้อมไล่เสียง เรียงลำดับจาก เสียงโด เสียงเร เสียงซอล เสียงลา จากนั้นไล่เสียงลง โดยเริ่มจาก เสียงลา เสียงซอล เสียงมี เสียงเร เสียงโด

ขั้นสอน

1. ครูเปิด Power Point โน้ตเพลงยะวา ให้นักเรียนดู
2. ครูทบทวนเพลงยะวาที่ครูต่อให้คาบที่ผ่านมา พร้อมกันทั้งห้องเรียน 5 รอบ

3. ครูอ่านโน้ตต่อจากคาบที่ผ่านมา ให้นักเรียนฟัง 3 รอบ
4. อ่านโน้ตเพลงเป็นตัวอย่างให้นักเรียน จากนั้นให้นักเรียนอ่านตามพร้อมๆกัน ทั้งห้องเรียน ให้นักเรียนจากนั้นอ่านโน้ตเรื่อยๆ จนกว่านักเรียนจะจดจำและคุ้นเคยกับทำนองเพลง
5. ครูให้นักเรียนปฏิบัติอังกะลุง ตามเสียงที่นักเรียนได้ ครูคอยสัญลักษณ์โดยการ ผายมือไปยังนักเรียนที่ถืออังกะลุงเสียงนั้นๆ เป็นทำนองเพลง
6. ครูให้นักเรียนปฏิบัติจนจบวรรคนี้
7. ครูให้นักเรียนปฏิบัติเท่าที่ครูต่อให้ซ้ำๆ จนนักเรียนแม่นยำในวรรคนี้
8. ครูให้นักเรียนปฏิบัติอังกะลุงที่ละกลุ่ม กลุ่มละ 5 รอบ

ขั้นสรุป

ครูชื่นชมนักเรียนที่สามารถปฏิบัติอังกะลุงได้ และตั้งใจเรียน จากนั้นครูให้นักเรียนไปท่อนโน้ตเพลงที่ต่อให้ในคาบนี้ คาบหน้าครูจะต่อเพลงยะวา ให้จบ 1 บรรทัด

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการวัดผล	การประเมินผล
1. ด้านความรู้และด้านทักษะ	ประเมินตามความสมบูรณ์จากภาระงานต่างๆ ดังนี้ 1. การปฏิบัติอังกะลุง
2. ด้านคุณลักษณะ	1. สังเกตความตั้งใจและความร่วมมือในการนำเสนอานกลุ่ม การถาม-ตอบในชั้นเรียน 2. สังเกตความสนใจจากการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ

สื่อการสอน

1. อังกะลุง
2. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

แผนการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

ระยะเวลา 40 นาที

I : Improvisation

เรื่อง การแสดงผลงานทางดนตรี

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเล่นอังกะลุงได้
2. นักเรียนสามารถเล่นอังกะลุงในรูปแบบวงได้

สาระสำคัญ

กิจกรรมการแสดงผลงานทางดนตรี เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความกล้าแสดงออก ผู้เรียนจะผ่านการฝึกฝนซ้ำๆจนเกิดความชำนาญ ทั้งในเรื่องของจังหวะและทำนอง เมื่อผู้เรียนสามารถแสดงผลงานทางดนตรีได้ จะทำให้ความเห็นคุณค่าในตนเอง และนำดนตรีนี้ไปใช้บรรเลงดนตรีในชีวิตประจำวันตามโอกาสต่างๆได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนเตรียมความพร้อม โดยให้นักเรียนไล่เสียงจากเสียงต่ำ ไปหาเสียงสูง และจากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยครูคอยเคาะจังหวะให้กับนักเรียน

ขั้นสอน

1. ครูเปิด Power Point โน้ตเพลงยยะวา ให้นักเรียนดู
2. ครูอธิบายนักเรียนว่า “ในคาบนี้จะให้นักเรียน เล่นอังกะลุงในเพื่อนในห้องได้ชม”
3. ครูให้นักเรียนทบทวนเพลงยยะวา โดยครูคอยแนะนำ รวมกันทั้งห้องเรียน พร้อมกับครู ค่อยร้องโน้ตให้นักเรียนขณะปฏิบัติอังกะลุง
4. ครูให้นักเรียนซ้อม โดยมีครูแนะนำช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด
5. ครูให้นักเรียนปฏิบัติอังกะลุง พร้อมกับครูตี เครื่องประกอบจังหวะให้นักเรียน
6. ครูให้นักเรียนปฏิบัติอังกะลุง เพื่อแสดงผลงานหน้าชั้นเรียน

7. ครูให้สลับกันปฏิบัติอังกะลุงไปจนครบทุกกลุ่ม
8. ขณะแต่ละกลุ่มปฏิบัติอังกะลุง ครูให้นักเรียนในห้องเรียนที่ไม่ได้ปฏิบัติอังกะลุง เคาะจังหวะตามทำนองเพลงไปเรื่อยๆ

ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนทุกคนปฏิบัติอังกะลุงพร้อมกันทั้งชั้นเรียนอีกครั้ง โดยมีครูตีเครื่องประกอบจังหวะ จากนั้นครูชื่นชมนักเรียน ที่มีความตั้งใจและสามารถปฏิบัติอังกะลุงเพลงยะวาได้

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการวัดผล	การประเมินผล
1. ด้านความรู้และด้านทักษะ	ประเมินตามความสมบูรณ์จากภาระงานต่างๆ ดังนี้ 1. การปฏิบัติอังกะลุง
2. ด้านคุณลักษณะ	1. สังเกตความตั้งใจและความร่วมมือในการนำเสนอานกลุ่ม การถาม-ตอบในชั้นเรียน 2. สังเกตความสนใจจากการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ

สื่อการสอน

1. อังกะลุง
2. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

แผนการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11

ระยะเวลา 40 นาที

I : Improvisation

เรื่อง การบรรเลงดนตรี

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเล่นกลองยาวได้

สาระสำคัญ

การปฏิบัติเครื่องดนตรี เป็นการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ในการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติ ทำให้มีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ เครื่องดนตรีที่ง่ายต่อการปฏิบัติ จะอยู่ในประเภทเครื่องตี กลองยาว เป็นเครื่องดนตรีพื้นเมืองภาคกลาง ที่มีอิทธิพลมาจากประเทศพม่า หน้ากลองซึ่งด้วยหนัง ใช้บรรเลงเพื่อความสนุกสนาน

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำ

ครูตีกลองยาวให้นักเรียนดูแล้วให้นักเรียน ให้นักเรียนอิสระในการเข้าจังหวะ สามารถปรบมือ ตามจังหวะ หรืออาจจะเคลื่อนไหวร่างกายไปตามจังหวะเพลง

ขั้นสอน

1. ครูแจกกลองยาวให้นักเรียน
2. ครูอธิบายข้อตกลงกับนักเรียนว่า ให้ดูสัญลักษณ์มือ ถ้าครูยกมือขึ้น ให้พวกเราหยุดตีทันที
3. ครูสอนนักเรียนโดยการสาธิตการตีกลองยาว 3 เสียง คือ เสียงป๊ะ เสียงเพลิง เสียงบ๋อม
4. ครูให้นักเรียนตีตามครูทั้ง 3 เสียง
5. ครูให้นักเรียนตีทั้ง 3 เสียงไปพร้อมกับครู ซ้ำหลายๆครั้ง จนกว่านักเรียนจะปฏิบัติได้ทุกคน

6. เมื่อนักเรียนตีกลองยาว 3 เสียงได้ทุกคนแล้ว
7. ครูให้นักเรียนคิดทำนองเพลงขึ้นมาเอง สั้นๆ ง่ายๆ โดยใช้ 3 เสียงเข้าไปประกอบทำนองนั้น
8. ครูตีกลองยาวโดยครูกคิดขึ้นมาเอง และเอา 3 เสียงในกลองยาวมาประกอบ เช่น ตีทำนองเพลงช้าง ---ป๊ะ/-ป๊ะ-ป๊ะ/--เพลิงป๊ะ/-เพลิง-เพลิง/---บ่อม
9. ให้ครูให้นักเรียน ตีตามที่ครูสั่งทีละคน จนครบทุกคน

ขั้นสรุป

ครูชื่นมนักเรียนในการปฏิบัติกลองยาวครั้งนี้ นักเรียนสามารถตีกลองยาวได้ทุกคน

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการวัดผล	การประเมินผล
1. ด้านความรู้และด้านทักษะ	ประเมินตามความสมบูรณ์จากภาระงานต่างๆ ดังนี้ 1. การปฏิบัติกลองยาว
2. ด้านคุณลักษณะ	1. สังเกตความตั้งใจและความร่วมมือในการนำเสนองานกลุ่ม การถาม-ตอบในชั้นเรียน 2. สังเกตความสนใจจากการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ

สื่อการสอน

1. กลองยาว

แผนการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กออทิสติก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12

ระยะเวลา 40 นาที

E : Exchange impression

เรื่อง สรุปรูปการจัดการเรียนรู้

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนแบ่งปันความประทับใจในการเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูเปิดเพลงฟังสบายๆในคาบเรียน จากนั้นครูให้นักเรียนนั่งเป็นครึ่งวงกลม โดยมีครูนั่งด้านหน้าของนักเรียน ครูกล่าวความประทับใจที่ได้สอนนักเรียน ได้รู้จักทุกคนทุกคน

ขั้นสอน

1. ครูตั้งคำถาม 3 ข้อ ให้นักเรียนตอบทีละบุคคล โดยมีคำถาม ดังนี้
 1. นักเรียนสนุกกับการเรียนดนตรีครั้งนี้
 2. นักเรียนชอบกิจกรรมอะไรมากที่สุด
 3. นักเรียนชอบเล่นเครื่องดนตรีชนิดไหน ระหว่างอังกะลุง กับกลองยาว
2. ครูให้นักเรียนตอบเป็นรายบุคคล โดยคำถามที่ 2 คือ นักเรียนสนุกกับการเรียนดนตรีครั้งนี้
3. เมื่อนักเรียนตอบครบทุกคนแล้ว
4. ครูให้นักเรียนตอบเป็นรายบุคคล โดยเริ่มจากคำถามแรกว่า นักเรียนชอบกิจกรรมอะไรมากที่สุด
5. เมื่อนักเรียนตอบครบทุกคนแล้วครูให้นักเรียนตอบเป็นรายบุคคล คำถามว่า นักเรียนชอบเล่นเครื่องดนตรีชนิดไหน ระหว่างอังกะลุง กับกลองยาว
6. เมื่อนักเรียนตอบค่านักเรียนชอบเครื่องดนตรีชนิดไหน ครูจะสุ่มถามเหตุผลถึงความชอบที่มีต่อเครื่องดนตรีชนิดนั้น

ขั้นสรุป

ครูกล่าวชื่นชมนักเรียนเป็นรายบุคคล ถึงความตั้งใจเรียน ทำให้การจัดกิจกรรมดนตรี
ครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ประวัติผู้เขียน

